

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ” DIN
CHIȘINĂU**

FACULTATEA FILOLOGIE ȘI ISTORIE

CATEDRA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Programul de studii superioare de licență

0114.8 LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

învățământ cu frecvență redusă

180 ECTS

FIȘELE DISCIPLINELOR

În conformitate cu planurile de învățământ aprobate în a. 2018 și 2021

Chișinău, 2022

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Fundamentele Științelor Educației
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea Științe ale Educației și Informatică Catedra Științe ale Educației și Management
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titularul unității de curs	Ilașcu Iu., dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Zagaievschi C., dr., conf. univ
e-mail	zagaievschi.corina@upsc.md , ilascu.iurie@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.001	3	I	1	36	18	18

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Cursul *Fundamentele științelor educației* este orientat spre examinarea / interiorizarea conceptelor specifice pedagogiei (*fundamentale, operaționale, preluate din alte domenii, valorificate pedagogic*) și conexiunea acestora în paradigma actuală a educației; conținutul cursului acoperă problematica contemporană a științelor educației; abordează fundamentele pedagogiei ca știință socioumană specializată în studiul educației

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

- **C-1.** Identificarea pedagogiei ca știință a educației;
- Valorificarea /operarea terminologiei specifice științelor pedagogice în diverse contexte profesionale;
- Interiorizarea paradigmelor pedagogiei și a dimensiunilor educației;
- Valorificarea pedagogică a noilor dimensiuni ale educației;
- Interpretarea structurii de funcționare a sistemului de educație și a activității educative;
- Elaborarea obiectivelor operaționale;
- Proiectarea /selectarea metodelor /strategiilor de educație;
- Evaluarea referențialului profesional al cadrelor didactice;
- Proiectarea/autoevaluarea proiectelor de activitate educativă;
- Aplicarea criteriilor de evaluare a calității educației.

Finalități de studii

- **F-1** să determine statutul epistemologic al pedagogiei;
- să interpreteze corect conceptele pedagogice fundamentale;
- să argumenteze relațiile pedagogiei cu alte științe;
- să integreze noile dimensiuni /clasice ale educației în practica educativă;
- să clasifice/ construiască obiectivele educaționale;
- să elaboreze criterii de evaluare a calității sistemului / procesului de educație;
- să construiască referențialul competențelor didactice;
- să evalueze / să conștientizeze calitatea proiectării activității educative și a conduitei dirigintelui;
- să elaboreze proiecte interactive de activități educative.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursurile de pedagogie; conceptul de elev, învățător; conceptul de școală, familie, societate; relația elev – profesor – părinte; influența mediului

educațional asupra formării-dezvoltării elevului; treptele sistemului de învățământ; personalitatea învățătorului, rolurile și funcțiile cadrului didactic.

Unități de învățare

1. Statutul științelor educației. Concepte fundamentale
2. Clasic, modern și postmodern în educație. Formele generale ale educației
3. Paradigmele pedagogiei – răspuns la problematica științelor educației. Metodologia de cercetare specifică pedagogiei
4. Finalitățile educației
5. Dimensiunile educației. Modele de analiză a conținuturilor generale ale educației. Noile educații
6. Sistemul de educație. Managementul educațional
7. Agenții educației. Organizarea și evaluarea activității educative
8. Cultura mediatică în contextul provocărilor sociale
9. Proiectarea, realizarea și evaluarea activității educaționale. Tehnologii educaționale
10. Calitatea în educație

Strategii de predare și învățare

Prelegere reflexivă, interactivă; expunere-prelegere asistată de calculator cu expunerea conținuturilor cursului în format Power Point; exemplificări; întrebări de evaluare pe parcurs; explicații; problematizări; ilustrări cu materiale video sau printate referitoare la bunele practici (de succes); discuții pe baza acestor prezentări, precum și pe baza literaturii de specialitate studiate.

Învățare creativă, reflexivă, studiu de caz, elaborarea și susținerea proiectului orei educative axat pe creativitate și cunoștințele acumulate.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă se bazează pe aprecierea gradului și a calității de participare intelectuală studenților în cadrul seminariilor. Două probe de evaluare obligatorii:

Evaluare 1: test de verificare a nivelului de cunoaștere;

Evaluare 2: proiect al activității educative (nivel de aplicare - integrare a cunoștințelor).

Rezultatele evaluărilor curente constituie 60 % din cota notei finale. Evaluarea finală – examen scris.

Nota de la examen va constitui 40 % din cota notei finale.

Bibliografie

Obigatorie:

1. BOCOȘ M., JUCAN D. Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului. Pitești: Ed. Paralela 45, 2017;
2. CRISTEA S. Fundamentele pedagogiei. Iași: Polirom, 2013;
3. GURANDA M. Fundamente pentru o știință a educației. București: 2011.
4. ZAGAEVSCHEI Corina, Cultura comunicării didactice, Chișinău: Editura UPSC „I. Creangă”, 2016;
5. ILAȘCU Yu., Educația digitală, suport de curs. Chișinău: Editura UPSC „I. Creangă”, 2016;

Opțională:

1. CRISTEA S. Dicționar de pedagogie. Chișinău: Litera Internațional, 2018;
2. GARȘTEA N., CALLO T., Ora de dirigiență. Ghid pentru elevi și profesori. Chișinău: Epigraf. 2011;
3. JOITA E., Știința educației prin paradigme. Iași, 2009;
4. ЗАЙЦЕВ В. С. Современные педагогические технологии, учебное пособие в двух книгах, Челябинск, ЧГПУ, 2012;
5. МЕЗЕНЦЕВА О.И. , Современные педагогические технологии, Учебное пособие, Новосибирск, 2018;
6. ЩУРКОВА Н.Е. Педагогическая технология. - М.: Педагогическое общество России, 2002;
7. ILAȘCU Yu., Repere teoretico-metodologice ale calimetriei pedagogice, în Revista de științe socioumane, ISSN 1857 – 0119, N.1 [23] 2013, pag., 157-160;
8. ILAȘCU Yu., Dimensiunea informațională și cea instrumentală a complexității culturii manageriale, în- Univers Pedagogic, nr.18(384), 2 mai 2013, pag., 3;
9. PÂNIȘOARĂ I.O. Comunicarea eficientă. Iași: Polirom, 2009;
10. PĂUN E., POTOLEA D., Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative, Iași:Polirom, 2006.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I (Licență)
Denumirea cursului	Psihologia generală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Psihologie
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Maria Pleșca, conf., dr.
Cadre didactice implicate	Maria Pleșca, conf., dr.
e-mail	plescamașa@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.002	3	I	I	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Psihologia generală* face parte din pachetul de discipline fundamentale ale modului psihopedagogic, nivel licență, din cadrul facultăților Universității Pedagogice din Chișinău. Este un curs introductiv în problematica definirii identității psihologiei ca știință. Prin temele abordate și prin modul lor de ordonare, cursul contribuie la înțelegerea actualului fond de cunoștințe cu privire la o serie de probleme specifice gândirii științifice în domeniul psihologiei contemporane.

La cursul *Psihologia generală* studenții se vor familiariza cu conceptualizarea fenomenelor/proceselor psihice (procesele psihice sunt abordate și discutate într-o ordine logică, pornind de la cele bazale (senzații și percepții) către procesele cognitive superioare (gândirea) la cele de reglare (emoțiile, motivația); vor cunoaște metodele și modelele sale explicative, problematica complexă a personalității și posibilitățile de utilizare a lor pentru cunoașterea proprie și a altor persoane. Studenții vor asimila strategii de influențare (reglare) a comportamentului propriu și al grupului. Aplicațiile elaborate vor contribui la profesionalizarea lor privind activitatea instructiv-educativă din școală. Tinerii vor identifica notele specifice și a aspectelor diferențiatore la nivelul structurilor psihice; vor descrie mecanismele psihice, utilizând diferite modele teoretice; vor stabili conexiuni între mecanismele psihice și vor recunoaște diferențele individuale în construirea și manifestarea vieții psihice. Cursul va dezvolta la studenți spiritul de rigurozitate științifică și de deontologie profesională.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-1. Competențe cognitive: studentul va demonstra cunoașterea proprietăților și legilor diverselor categorii de procese, stări, însușiri și structuri psihice; va ști cum să utilizeze conceptele specifice științei psihologice pentru organizarea demersurilor de cunoaștere și explicare a unor fapte, evenimente, procese din viața reală.

C-2. Competențe de învățare: se exprimă în capacitatea de a asimila informația psihologică din diferite surse în vederea organizării unui demers didactic eficient, conform obiectivelor enunțate; în identificarea interacțiunilor complexe dintre toate componentele sistemului psihic uman; în formularea de obiective cognitive și alegerea modalităților/căilor de atingere a lor.

C-3. Competențe de aplicare: studentul va aplica cunoștințele specifice științei psihologice în rezolvarea unor situații școlare – problemă, în elaborarea profilului psihologic a propriei personalități și a personalității celorlalți, în identificarea unor trăsături ale personalității necesare reușitei în activitate; în capacitatea de a realiza transferuri interdisciplinare (literatură, istorie) pentru analiza unor tipuri de comportament uman.

C-4. Competențe de analiză: se vor manifesta prin creșterea abilităților de organizare sistematică a datelor și cunoștințelor din acest domeniu; în identificarea complexității fenomenelor psihice comparativ cu cele studiate de alte științe; în determinarea unor parametri de autoevaluare și evaluare reciprocă a cunoștințelor; în

analiza posibilitățile de dezvoltare personală din perspectiva cunoștințelor de psihologie.

C-5. Competențe de comunicare: se arată în capacitatea de a se exprima în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și în scris, utilizând limbajul specific psihologiei în diverse contexte socio-culturale și profesionale; în abilitățile de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihologică și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj psihologic.

C-6. Competențe la nivel de integrare: se dovedesc prin capacitatea de folosire independentă a informațiilor oferite de acest curs și de alte surse în activitățile didactice printr-o viziune sistematică asupra vieții psihice umane; manifestarea autonomiei și a independenței în căutarea informațiilor relevante pentru conceperea unui discurs științific; manifestarea responsabilității personale și sociale în asumarea sarcinilor academice/profesionale; comunicarea adecvată temei, contextului și auditoriului (prin prezentări scrise și orale care transmit în mod eficient conținutul).

Finalități de studii

F-1. Să opereze cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei.

F-2. Să identifice interacțiunile complexe dintre toate componentele sistemului psihic uman și să caracterizeze rolul lor în evoluția personalității.

F-3. Să utilizeze cunoștințele de psihologie în scopul adaptării conduitei proprii la situații concrete de viață.

F-4. Să identifice notele specifice și a aspectelor diferențiatore referitor la mecanismele psihice și rolul acestora în evoluția personalității.

F-5. Să evalueze critic situațiile problematice și soluțiilor posibile în psihologie.

F-6. Să elaboreze profilul psihologic al propriei personalități și a personalității celorlalți.

F-7. Să identifice, prin cooperare cu ceilalți, unele trăsături ale personalității necesare reușitei în activitatea școlară.

F-8. Să evalueze unele tipuri de comportament psihosocial în contexte situaționale date.

F-9. Să folosească cunoștințele psihologice în influențarea (reglarea) comportamentului propriu și al grupului.

F-10. Să identifice legăturile între mecanismele psihice și a corelației acestora cu diferite etape ale dezvoltării psihice.

F-11. Să facă dovada unei viziuni holistice asupra rolurilor acestei științe în optimizarea procesului instructiv-educativ, a vieții și activității oamenilor.

F-12. Să aprecieze contribuția psihologiei în procesul educației, în general, și în procesul propriei formări, în special.

F-13. Să valorifice optim, pozitiv propriul potențial.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursurile *Fundamentelor științelor educației, Didacticii generale, Limbii și literaturii române, Istoriei.*

Unități de învățare

Tema 1. Domeniul și obiectul de cercetare al psihologiei.

Tema 2. Senzațiile.

Tema 3. Percepția.

Tema 4. Reprezentările ca procese senzoriale superioare.

Tema 5. Gândirea.

Tema 6. Memoria.

Tema 7. Imaginația.

Tema 8. Motivația. Activitatea.

Tema 9. Afectivitatea.

Tema 10. Limbajul.

Tema 11. Atenția.

Tema 12. Voința.

Tema 13. Personalitatea.

Tema 14. Temperamentul.

Tema 15. Caracterul.

Tema 16. Aptitudinile.

Strategii de predare-învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateră, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, brainstormingul.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I - probă scrisă

Evaluarea periodică II – convorbire evaluativă

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Bibliografie

Obligatorie:

1. ATKINSON, R. L., ATKINSON, R. C., SMITH, E. E., BEM, D. J. Introducere în psihologie. București: Ed. Tehnică, 2002.
2. BONCHIȘ, E. (coord.) Psihologie generală. Oradea: Universității din Oradea, 2006.
3. BUICU, G. Psihologia generală. Psihologia comportamentului. Tg. Mureș, 2013.
4. BUTLES, G. Psihologie. București: Litera, 2020.
5. COSMOVICI, A. Psihologia generală. Iași: Editura Polirom, 2005.
6. CRĂCIUNESCU, R. Psihologie generală. Craiova: Tipografia Universității, 2001.
7. REUHLIN, M. Psihologie generală. București: Editura Științifică, 1999.
8. SILLAMY, N. Dicționar de psihologie. Larousse. București: Univers Enciclopedic, 2009.
9. ZLATE M. Introducere în psihologie. Ediția a III-a. Iași: Polirom, 2015.
10. ZLATE M. Psihologia mecanismelor cognitive. Iași: Polirom, 1999.

Opțională:

1. BADDELEY, A. Memoria umană. București: Fundației România de Măine, 1998.
2. BOITOR, C. Psihologia. Idei fundamentale. București: Litera, 2020.
3. GOLU, M. Fundamentele psihologiei, vol.1 – 2. București: Fundației România de Măine, 2005.
4. GOLU, M. Bazele psihologiei generale. București: Ed. Universitară, 2002.
5. GOLU, M., DICU, A. Introducere în psihologie. București: Ed. Paideia, 2005.
6. HAYES, N. ȘI ORELL, Sue Introducere în psihologie. București: All, 2010.
7. HEDGES, P. Personalitate și temperament. Ghidul tipurilor psihologice. București: Humanitas, 2020.
8. LUNGU, N. Psihologie experimentală. București: Tehnică, 2003
9. MALIM, T. Procese cognitive. București: Tehnică, 1999.
10. MICLEA, M. Psihologia cognitivă. Cluj-Napoca: Ed. ASCR.1999.
11. OPRE, A. Inconștientul Cognitiv. Cluj-Napoca: Ed. ASCR. 2002.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	1 (Licență)
Denumirea cursului	Introducere în lingvistică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Aliona Zgardan-Crudu
Cadre didactice implicate	Ionaș Anatol
e-mail	zgardan.aliona@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru I	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.01.O.003	4	I	I	48	24	24

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

La cursul de *Introducere în lingvistică*, studenții vor însuși cunoștințe despre limbă în calitate de sistem specific cu o anumită structură, despre unitățile ei variante și invariante; vor studia limba în calitate de sistem semiotic specific, în comparație cu alte sisteme semiotice. Totodată, studenții își vor forma o viziune de ansamblu asupra funcționării limbii în societate, la diferite etape ale omnirii, despre originea și evoluția limbajului uman. De asemenea, vor însuși metode și aspecte de studiere a limbii; vor studia clasificarea genealogică și tipologică a limbilor lumii.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

- **cognitive:** cunoașterea conceptelor fundamentale ale filologiei; interpretarea fenomenelor lingvistice din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; identificarea și selectarea surselor bibliografice pentru asimilarea și aplicarea informației literare și științifice noi;
- **de aplicare:** identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lingvistice, caracteristice limbii române, la diferite niveluri și din diverse perspective; rezolvarea problemelor specifice analizei lingvistice, prin metodele utilizate de lingvistica modernă; realizarea diverselor acte comunicative și elaborarea diferitor tipuri de texte în limba română literară;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict;
- **de comunicare:** cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a tactului și a deontologiei profesionale în cadrul comunicării; utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise;

- **de învățare:** autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

- **cognitive:** înțelegerea structurilor și scopurilor sistemelor educaționale; cunoașterea normelor limbii literare și aplicarea ei în comunicarea scrisă și orală; realizarea unei cercetări educaționale în diferite contexte; capacitatea de a evalua programe și tehnologii educaționale; interpretarea procesului educațional realizat la lecțiile de limba și literatura română din perspectivă standardelor, criteriilor și indicatorilor de calitate;
- **de aplicare:** inventarea și proiectarea noilor concepții în legătură cu filologia, operaționalizarea terminologiei de ultimă oră; documentarea holistică în raport cu probleme de interes profesional; alegerea variantelor de soluționare a problemelor din domeniu; eficientizarea activității profesionale, prin utilizarea noilor tehnologii de predare-învățare-evaluare, adaptate la condițiile interne; aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate; aplicarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale celor străine în activitatea profesională; operaționalizarea principiilor calității în domeniul limbii și literaturii române, axate pe acordarea serviciilor didactice eficiente, accesibile, comprehensive, sustenabile, centrate pe nevoile școlii și ale societății; utilizarea rațională și funcțională a standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, literare, educaționale; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic și literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict; aplicarea diverselor modalități de colaborare cu structurile administrativ-culturale în vederea asigurării unui proces prolific de dezvoltare a limbii;
- **de comunicare:** demonstrarea capacității de a se exprima în limba română într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale; demonstrarea abilităților de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihosocială și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj profesional;
- **de învățare:** identificarea resurselor necesare pentru studierea limbii române, analiza și sinteza informației necesare demersului de autoformare; demonstrarea capacității de informare la zi privind activitatea educațională realizată la lecțiile de limba și literatura română, colaborarea cu școala, societatea, elevii, părinții; autoreglarea parcursului de formare profesională continuă.

Finalități de studii

Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale științelor filologice și sociale/de cultură generală pentru realizarea educației lingvistice.
Să elaboreze materialele didactice necesare asigurării procesului educațional.

Precondiții

Cunoștințe de bază despre sistemul limbii, despre importanța și funcționarea limbii în societate, achiziționate în ciclul liceal de studii. Studenții trebuie să știe că limba este un sistem complex, care funcționează în baza unor mecanisme interne și care este, în același timp, cel mai important mijloc de comunicare în societate. Întrucât este un fenomen social, limba trebuie studiată în comparație cu alte fenomene sociale de suprastructură.

Unități de curs

1. Limba ca obiect de studiu teoretic. 2. Limba ca fenomen social. 3. Limba ca sistem și structură. 4. Structura fonetică a limbii și aspectul ei grafic. 5. Structura lexicală a limbii. 6. Structura gramaticală a limbii. 7. Clasificarea limbilor lumii

Metode și tehnici de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, proiecte; consultații.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: participare la discuții în timpul seminarelor, lucrări scrise, prezentări PPT, referate, analize etc.

Evaluarea periodică I se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea periodică II se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare – test (cu itemi eterogeni).

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la evaluarea semestrială; 40% – nota medie de la cele două evaluări periodice; 20% – nota medie de la evaluările curente.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bulgăr, Gh. *Cultură și limbaj*. București, 1996.
2. Chomsky, N. *Cunoașterea limbii*. București, 1996.
3. Coșeriu, E. *Introducere în lingvistică*. Cluj-Napoca, 1995.
4. Lyons, J. *Introducere în studiul limbii*. București, 1996.
5. Mățeaș, N. Dumeniuc, I. *Introducere în lingvistică*. Chișinău, 1989.
6. Munteanu, E. *Introducere în lingvistică*. Iași: Polirom, 2005.
7. Zgardan, A. *Interferența dimensiunilor umane ale limbajului uman*. În: Un lingvist pentru secolul XXI. Chișinău: Știința, 2002, pp. 99-100.

Opțională:

1. Matcaș, N. et al. *Lingvistică generală*. Chișinău, 1989.
2. Matcaș, N., Dumeniuc, I. *Introducere în lingvistică*. Chișinău, 1989.
3. Wald, L. *Sisteme de comunicare umană*. București, 1973.
4. Zgardan, A. *Utilizarea surselor lexicografice în studierea limbii și literaturii: Curs opțional pentru gimnaziu: Curriculum. Repere conceptuale și metodologice*. Chișinău: Tipogr. „Garamont Studio”. Chișinău, 2016.
5. Zgardan, A. *Motivarea în denominarea plantelor de câmp*. Conferința științifică jubiliară „Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău la 65 de ani”. 20-21 septembrie 2005. Vol. II. Chișinău: Tipografia Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, pp. 143-147.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I (Licență)
Denumirea cursului	Limba latină
Aprobat	Proces-verbal nr. 2 al ședinței catedrei, din 21.IX.2022
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie Catedra de limba și literatura română
Titular de curs	dr.conf., dr. Olga Boz
Cadre didactice implicate	dr.conf., dr. Olga Boz
e-mail	boz.olga@upsc.md olgaboz77@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul I	Total ore	Total	
					contact direct	studiu individual
F.01.O.004	5	I	I	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina *Limba latină* este, prin natura sa, formatoare, integratoare și generatoare de competențe în diverse arii culturale; de aici și necesitatea imperativă a studierii limbii latine de către viitorii filologi și specialiști în științe ale educației. Cursul universitar de limbă latină se desfășoară pe parcursul unui semestru și are drept scop asimilarea structurii sistemului lexical și gramatical al limbii latine, elementelor de cultură și civilizație romană evoluția vocabularului latinesc, care constituie o bază solidă pentru învățarea limbii române și a altor limbi moderne. Concomitent, cursul oferă bazele culturii și civilizației europene, indispensabile competențelor sociale și civice, promovează „dorința de a cunoaște”, concept fundamental al Antichității, care contribuie azi la spiritul de inițiativă. În concluzie, disciplina limba latină formează oameni de cultură, promotori ai sensibilității, toleranței și respectului față de alte culturi.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

cognitive: cunoașterea conceptelor fundamentale ale filologiei; interpretarea fenomenelor lingvistice din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; identificarea și selectarea surselor bibliografice pentru asimilarea și aplicarea informației literare și științifice noi;

de aplicare: identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lingvistice, caracteristice limbii române, la diferite niveluri și din diverse perspective; rezolvarea problemelor specifice analizei lingvistice, prin metodele utilizate de lingvistica modernă; realizarea diverselor acte comunicative și elaborarea diferitor tipuri de texte în limba română literară;

de analiză și sinteză: prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de

activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict;

de comunicare: cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a tactului și a deontologiei profesionale în cadrul comunicării; utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise;

de învățare: autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

cognitive: înțelegerea structurilor și scopurilor sistemelor educaționale; cunoașterea normelor limbii literare și aplicarea ei în comunicarea scrisă și orală; realizarea unei cercetări educaționale în diferite contexte; capacitatea de a evalua programe și tehnologii educaționale; interpretarea procesului educațional realizat la lecțiile de limba și literatura română din perspectivă standardelor, criteriilor și indicatorilor de calitate;

de aplicare: inventarea și proiectarea noilor concepții în legătură cu filologia, operaționalizarea terminologiei de ultimă oră; documentarea holistică în raport cu probleme de interes profesional; alegerea variantelor de soluționare a problemelor din domeniu; eficientizarea activității profesionale, prin utilizarea noilor tehnologii de predare-învățare-evaluare, adaptate la condițiile interne; aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate; aplicarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale celor străine în activitatea profesională; operaționalizarea principiilor calității în domeniul limbii și literaturii române, axate pe acordarea serviciilor didactice eficiente, accesibile, comprehensive, sustenabile, centrate pe nevoile școlii și ale societății; utilizarea rațională și funcțională a standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate;

de analiză și sinteză: prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, literare, educaționale; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic și literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict; aplicarea diverselor modalități de colaborare cu structurile administrativ-culturale în vederea asigurării unui proces prolific de dezvoltare a limbii;

de comunicare: demonstrarea capacității de a se exprima în limba română într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale; demonstrarea abilităților de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihosocială și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj profesional;

de învățare: identificarea resurselor necesare pentru studierea limbii române, analiza și sinteza informației necesare demersului de autoformare; demonstrarea capacității de informare la zi privind activitatea educațională realizată la lecțiile de limba și literatura română, colaborarea cu școala,

societatea, elevii, părinții; autoreglarea parcursului de formare profesională continuă.

Finalități de studii realizate la finele cursului

F-1. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale științelor filologice și sociale/de cultură generală pentru realizarea educației lingvistice.

F-2. Să comunice corect și eficient în context educațional.

F-3. Să proiecteze și să realizeze demersul educațional la disciplina predată și la activitățile extracurriculare în conformitate cu prevederile actelor normative ale Republicii Moldova.

F-4. Să evalueze randamentul școlar și eficiența procesului educațional la disciplinele filologice.

F-5. Să creeze și să susțină mediul psihosocial favorabil intervenției educaționale.

F-6. Să elaboreze materialele didactice necesare asigurării procesului educațional.

F-7. Să valorifice parteneriatele școlare, colaborarea și cooperarea în comunitatea pedagogică.

F-8. Să asigure ghidarea elevilor în procesul de formare, dezvoltare și alegere a profesiei.

Precondiții

Cunoștințe de bază despre sistemul limbii, despre varietatea diatopică a limbii, despre importanța și funcționarea limbii în societate în variantele literară și dialectală, achiziționate la cursurile de *Introducere în lingvistică, Limba română contemporană (fonetica, lexicologia)*. Studenții trebuie să știe că limba este un sistem complex, care prezintă varietate diatopică, diafazică și diastratică, ce funcționează în baza unor mecanisme interne și care este, în același timp, cel mai important mijloc de comunicare în societate. Întrucât este un fenomen social, limba trebuie studiată în legătură cu funcționarea ei în societate, în diferite regiuni, conform particularităților dialectale fonetice, lexicale, morfologice pe care le prezintă în varietatea ei diatopică.

Unități de curs

1. *Roma – caput mundi*. Poporul roman. Mituri fondatoare și eroi fondatori. Simboluri romane. Limba latină. Alfabetul latin. Ortografia și ortografia. *Latinae dicta*. 2. *Forum Romanum*. Familia romană. Substantivul. Categoriile gramaticale ale numelui. Sistemul cazual în limba latină și limba română. Declinările latinești. *Latinae dicta*. 3. *Colosseum*. Personalități romane. Adjectivul: gradele de comparație. *Latinae dicta*. 4. Școala și învățământul la romani. Pronumele latinesc. *Latinae dicta*. 5. Vestimentația la romani. Numeralul. *Latinae dicta*. 6. *Dei et homines*. Panteonul roman. Verbul: diatezele, conjugările, aspecte și timpuri, moduri personale, moduri nepersonale. *Latinae dicta*. 7. *Civitas romana*. Adverbul și prepoziția. *Latine dicta*. 8. Valori romane – valori europene. Conjunția. *Latinae dicta*.

Strategii de predare și învățare

Predarea are loc în baza unui suport care cuprinde integral conținutul cursului. Procesul didactic se va orienta spre strategia analizei și rezolvării de probleme, principalele metode de predare fiind *expunerea, conversația* (catihetică și euristică), *exercițiul, SINELG, știu-vreau să știu-învăț, eu cercetez* etc. Studiul individual al surselor recomandate și al suportului de curs vor asigura baza pentru înțelegerea sistemului gramatical al limbii latine și a culturii și civilizației romane.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă: se aplică două evaluări curente individuale în timpul semestrului, la orele practice.

Evaluarea I Săptămâna VI

Crearea grafică/digitală/desenată a unui articol vestimentar personalizat cu unul /mai multe dintre *Latinae dicta* care este reprezentativ(e) pentru student și argumentarea, în limita a 0.5 pagini, a opțiunii.

Evaluarea II Săptămâna XIV

Prezentare orală - *Zei romani – o imagine a lumii și a oamenilor* - (susținută de PPT/PREZI/CANVA etc.), în limita a 5-7 minute, despre unul dintre zeii romani, cu distribuirea suportului. Cerințele față de suport se discută în prealabil.

Evaluarea finală: constă în rezolvarea unui test complex, cu itemi semiobiectivi.

Rezultatul se exprimă printr-o notă (conform sistemului de apreciere de 10 puncte), cu acordarea a 4 credite academice, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Nota de la evaluarea finală este constituită din două componente: 50% din notă se acumulează la evaluările curente, iar 50% din notă o constituie aprecierea de la evaluarea finală.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Boz, O., *Lingua latina*. Suport de curs. Tipografia UPSC, 2022.
2. Boz, O., Metodologie modernă în abordarea didactică a limbilor clasice. În *Educația lingvistică și literatură în contextul dezvoltării valorilor general-umane*. Materialele conferinței științifice cu participare internațională. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2017, pp. 326-330.
3. Boz O. Formarea competenței culturale la cursul de limbă latină la studenții de la specialitățile filologice. În: *Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului*. Chișinău: Tipogr. UPS „I. Creangă”, 2012, pp. 118-123.
4. Boz O. A modern and inovative approach the teaching and learning latin În: *Актуальные научные исследования в современном мире*, 2017 г., Выпуск 11(31), часть 14. стр. 56-59. <https://elibrary.ru/item.asp?id=30728572>
5. Bujor, I., Chiriac, F., *Gramatica limbii latine*, București, 1971.
6. Cemârtan, C., Cucerov, E., *Limba latină*, Chișinău, 1995.
7. Ciobanu, A., *Lingua latina*, Chișinău, 1996.
8. Guțu, Gh., *Dicționar latin-român*, Chișinău, 1993.
9. Matei, V., *Gramatica limbii latine*, București, 1998.

Opțională:

1. Drăgulescu, C., *Tehnici de traducere*, București, 1996.
2. Ionaș, A., *Curs de limbă latină*, Chișinău, 1998.
3. Ionescu, V., *Dicționar latin-român*, București, 1998.
4. Dobroiu, E., *Curs de istoria limbii latine*, București, , 1994.
5. Fischer, I., *Morfologia istorică a limbii latine*, București, 1985.
6. Wald, L., Slușanschi, D., *Introducere în studiul limbii și culturii indoeuropene*, București, 1987.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I
Denumirea unității de curs	Tehnologii Informaționale de Comunicare
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea: Fizică, Matematică și Tehnologii Informaționale Catedra: Informatică și Tehnologii Informaționale
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titulari de curs	Timuș Olga, asistent universitar, doctorand Chiriac Tatiana, conf. univ., dr.; Sirghi Olesea, asistent universitar, doctorand
e-mail	chiriac.tatiana@upsc.md , sirghi.olesea@upsc.md , timus.olga@upsc.md

Codul modulului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore			
					contact direct		studiu individual	
					f/r		f/r	
G.01.O.005	4	I	I	48	24		24	

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii
<p>Cursul „Tehnologii Informaționale și de Comunicare” contribuie la formarea competențelor digitale, cognitive și de aplicare privind utilizarea produselor software specializate pentru elaborarea și gestionarea conținuturilor digitale, imaginilor, prezentărilor electronice, comunicarea în spațiul online, inițierea în serviciile de bază Google pentru educație, în vederea asigurării unui demers didactic de calitate, conform cerințelor documentelor strategice naționale, și curriculum actualizat disciplinar.</p> <p>Se încadrează în categoria unităților de curs de orientare generală, care vizează domeniul de pregătire profesională. Are ca scop dezvoltarea competențelor generice digitale privind utilizarea instrumentelor de prelucrare (procesare, convertire, transmitere și stocare) a informației prin utilizarea produselor program pentru gestionarea conținuturilor digitale în activitatea profesională. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate și dezvoltate în cadrul unităților de curs fundamentale și de specialitate ce vizează aspectul aplicativ al domeniului de formare, cât și în cadrul activităților de cercetare ale studenților și stagiilor de cercetare/elaborare a tezei de an/tezei de licență.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs
<p>C-1.utilizarea efectivă a sistemului software a calculatorului pentru gestionarea datelor și a informațiilor;</p> <p>C-2.proiectarea, elaborarea și editarea documentelor digitale în format text și a prezentărilor electronice (PPT), utilizând programe bazate pe folosirea tehnologiei informației și a comunicațiilor;</p> <p>C-3.aplicarea operațiilor specifice editoarelor grafice în vederea realizării unor produse digitale;</p> <p>C-4.căutarea și selectarea informațiilor relevante din diverse surse online și comunicarea prin poșta electronică;</p> <p>C-5.întrebuințarea aplicațiilor specializate pentru prezentarea informațiilor multimedia în demersul didactic;</p> <p>C-6.utilizarea site-urilor de socializare ca instrumente didactice;</p> <p>C-7.inițierea în utilizarea aplicațiilor educaționale Google pentru educație în predare-învățare-</p>

<p>evaluare, comunicare și colaborare și livrarea conținuturilor GSuite;</p> <p>C-8. integrarea tehnologiilor digitale și de comunicare în activitatea didactică pentru eficientizarea procesului de predare-învățare-evaluare la clasă;</p> <p>C-9. promovarea educației digitale în rândul elevilor, profesorilor etc. și gestionarea schimbărilor necesare la nivel instituțional, comunitar, regional;</p>
<p>Finalități de studii</p> <p>La finalizarea unității de curs, studentul va fi capabil:</p> <p>F-1. să utilizeze calculatorul personal pentru a căuta, a colecta, a primi, a stoca și a procesa informația;</p> <p>F-2. să demonstreze capacități de căutare și selectare a informațiilor relevante cu ajutorul motoarelor de căutare ale Internetului;</p> <p>F-3. să cunoască oportunitățile și riscurile potențiale ale Internetului și ale comunicării cu ajutorul mediilor electronice, etica comunicării online;</p> <p>F-4. să creeze și să gestioneze adresa de e-mail pentru a interacționa online, realiza schimbul de informații digitale;</p> <p>F-5. să explice conceptele de bază cu privire la aplicațiile software specializate în crearea conținuturilor digitale în diferit format (editare de text, editare de imagini, prezentări electronice);</p> <p>F-6. să elaboreze documente digitale cu un program de editare text și să aplice operațiile de bază și modalități avansate necesare prelucrării unui document în format textual;</p> <p>F-7. să elaboreze și să editeze imagini cu aplicații software specializate pentru procesarea de imagini;</p> <p>F-8. să aplice în mod profesional tehnicile de prezentare și să utilizeze posibilitățile multimedia puse la dispoziție de un program pentru realizarea prezentărilor electronice;</p> <p>F-9. să utilizeze unele facilități avansate ale aplicațiilor software destinate creării conținuturilor digitale în diferit format;</p>
<p>Precondiții</p> <p>Cursanții trebuie să dețină cunoștințe generale despre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • componentele și gestionarea unui sistem de calcul; • aplicațiile grafice utilizate în procesarea imaginilor; • utilizarea posibilităților de navigare în mediul Internet.
<p>Unități de conținut</p> <p><u>Unitatea de învățare nr. 1. INTRODUCERE. GESTIONAREA DATELOR ÎN CALCULATOR</u></p> <p><u>Unitatea de învățare nr. 2. SERVICII INTERNET. APLICAȚII DESTINATE ACCESĂRII ȘI NAVIGĂRII PE INTERNET</u></p> <p><u>Unitatea de învățare nr. 3. PROCESARE GRAFICĂ</u></p> <p><u>Unitatea de învățare nr. 4. PROCESARE AVANSATĂ A TEXTELOR</u></p> <p><u>Unitatea de învățare nr. 5. ELABORAREA ȘI EDITAREA PREZENTĂRIILOR ELECTRONICE INTERACTIVE</u></p> <p><u>Unitatea de învățare nr. 6. COMUNICAREA ÎN SPAȚIUL VIRTUAL</u></p> <p><u>Unitatea de învățare nr. 7. SERVICII DE COLABORARE GOOGLE</u></p>
<p>Strategii de predare și învățare</p> <p><i>Lecții practice:</i> sarcini de lucru practice/ aplicative la calculator; instruire asistată de calculator; predare interactivă, simulare didactică; scenarizare; rezultate ale proiectelor elaborate individual, sarcini individuale, etc.</p>
<p>Strategii de evaluare</p>

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială ; evaluarea formatoare; evaluarea de tip cumulativ: curentă și finală.

Evaluarea inițială se va realiza la începutul fiecărei unități de curs, va avea caracter interactiv, non-instrumental.

Evaluarea formatoare se va realiza continuu pe parcursul activităților în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea curentă se va realiza în perioadele reglementate în baza unor probe practice, fiecare probă vizând concomitent unitățile de învățare din curs.

Evaluarea finală se va realiza în formă de examen pe baza unei probe practice integrate.

Condiții de admitere pentru evaluarea finală: note pozitive (cel puțin nota 5) la evaluarea curentă; realizarea portofoliului cumulativ; realizarea sarcinilor de studiu independent; prezența la cel puțin 30% din orele de contact direct.

Nota semestrială se constituie din: notele obținute la evaluarea curentă obligatorie; notele obținute eventual pentru realizarea sarcinilor aplicative la orele practice, în cadrul studiului individual; nota pentru portofoliul cumulativ.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 60% - nota semestrială, 40% - nota de la examen.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Ajutor și învățare Word. Disponibil pe <https://support.microsoft.com/ro-ro/word> (accesat la 26.05.2021).
2. Ajutor și învățare PowerPoint. Disponibil pe <https://support.microsoft.com/ro-ro/powerpoint> (accesat la 08.05.2021).
3. Ardelean, A., Mândruț O. Didactica formării competențelor. Arad: „Vasile Goldiș” University Press, 2012.
4. Bolboceanu, A., Morozan, O. Intervenția psihologică în cazul dependenței de internet la copii: incursiuni metodologice de diagnoză și terapie. Disponibil pe: <https://drive.google.com/file/d/0Bz51GZJLEOVcQU9zVWw2OGF3b2c/view> (accesat la 26.05.2021).
5. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the Committee of the regions on The Digital Education Action Plan. Brussels, 17.1.2018. COM (2018) 22 final.
6. Cojanu, Ș. ș.a. Cu privire la tendințele dezvoltării domeniului tehnologiei informației. Disponibil pe: www.academiaromana.ro/pro_pri/doc/st_a02.doc (accesat la 26.05.2021).
7. Chiriac, T., Aplicații generice (suport de curs), Univ.Ped. de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Teacher Education Review and Update of Curriculum. – Chișinău: Tipografia Centrală, 2014.
8. Lankshear, C., Knobel, M. (2015). Digital Literacy and Digital Literacies: Policy, Pedagogy and Research Considerations for Education. Nordic Journal of Digital Literacy. Disponibil pe: https://www.researchgate.net/publication/284918725_Digital_Literacy_and_Digital_Literacies_Policy_Pedagogy_and_Research_Considerations_for_Education/citation/download (accesat la 26.05.2021).
9. Marhan, A.-M. Competența digitală https://www.researchgate.net/profile/Ana_Maria_Marhan2/publication/237192126_Competenta_digitala/links/0deec51ba2212e647d000000/Competenta-digitala.pdf (accesat la 26.05.2021).
10. Microsoft Office Access 2007. Manual pentru uz școlar. Disponibil pe: <https://testeinfotic.files.wordpress.com/2012/12/microsoft-office-publisher-2007.pdf> (accesat la 26.05.2021).

11. Microsoft PowerPoint 2010 Tutorials. Disponibil pe: <https://edu.gcfglobal.org/en/powerpoint2010/> (accesat la 26.05.2021).
12. Popov, L., Evdochimov R. Tehnologii Informaționale și Comunicaționale, Modulul Conceptele de bază ale tehnologiei informației și sistemului de calcul. Bălți: US "Alec Russo", 2017.
13. Word 2016 Tutorials. Disponibil pe: <https://edu.gcfglobal.org/en/word2016/> (accesat la 26.05.2021).

Opțională:

1. Codul Educației al Republicii Moldova, 2014, modificat LP138 din 17.06.16, MO184-192/01.07.16 art. 401; în vigoare 01.07.16.
2. Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, nr. 944 din 14.11.2014. publicat în Monitorul Oficial, nr. 345-351 din 21.11.2014.
3. Strategia Moldova Digitală 2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 857 din 31.10.2013.
4. Standardele de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general, aprobate prin ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015.
5. Standarde de competențe digitale ale elevilor din ciclul primar, gimnazial și liceal. Aprobate prin ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 7 septembrie 2015.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Tehnici de comunicare orală și scrisă
Aprobat	Proces-verbal nr. 2 al ședinței catedrei, din 21.IX.2022
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatură română
Titular de curs	conf. univ., dr. Olga Boz, dr., lect. Marcela Vâlcu
Cadre didactice implicate	conf. univ., dr. Olga Boz, dr., lect. Marcela Vâlcu
e-mail	boz.olga@upsc.md valcu.marcela@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul I	Total ore	Total	
					contact individual	studiu individual
S.01.O.006	6	I	I	72	36	36

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

La cursul de *Tehnici de comunicare orală și scrisă*, studenții își vor dezvolta competența de comunicare în limba de instruire (română) și vor însuși strategiile de comunicare eficientă în diverse circumstanțe, în plan profesional și personal. De asemenea, ei vor examina comunicarea umană în sincronie (emițători, receptori, coduri, canale actuale) și în diacronie (evoluția codurilor și a canalelor de comunicare). Un număr de ore va fi acordat analizei comunicării artistice și medialimbajului. 30 de ore de contact și 30 de ore de lucru individual sunt rezervate pentru elucidarea problemelor de corectitudine ortografică și punctuațională a limbii române actuale. Se va urmări corelarea cu anumite subiecte din cursul de introducere în lingvistică (evoluția scrisului, varietatea limbilor naturale), care este studiat concomitent și cu disciplinele lingvistice și literare care se vor studia în continuare (stilistica, analiza textului, limba română contemporană).

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-1. Cunoașterea normelor limbii române literare contemporane și aplicarea lor în comunicarea orală și scrisă;

C-2. Aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate în procesul comunicării orale și scrise;

C-3. Prezentarea orală și scrisă a problemelor din domeniul sistemului normativ al limbii române, demonstrând abilități de a discerne, a sistematiza, a analiza și a generaliza faptele;

C-4. Aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, folosind diverse tehnici de comunicare orală și scrisă;

C-5. Demonstrarea capacității de a se exprima în limba română într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale;

C-6. Identificarea resurselor necesare pentru studierea limbii române, analiza și sinteza informației

necesare demersului de autoformare, prin consultarea surselor cu statut normativ pentru limba română actuală (DEX, GA-2005, DOOM-3) în vederea soluționării problemelor de comunicare orală și scrisă;
Finalități de studii realizate la finele cursului
<p>F-1. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale științelor filologice și sociale/de cultură generală pentru realizarea educației lingvistice.</p> <p>F-2. Să comunice corect și eficient în context educațional.</p> <p>F-3. Să proiecteze și să realizeze demersul educațional la disciplina predată și la activitățile extracurriculare în conformitate cu prevederile actelor normative ale Republicii Moldova.</p> <p>F-4. Să evalueze randamentul școlar și eficiența procesului educațional la disciplinele filologice.</p> <p>F-5. Să creeze și să susțină mediul psihosocial favorabil intervenției educaționale.</p> <p>F-6. Să elaboreze materialele didactice necesare asigurării procesului educațional.</p> <p>F-7. Să valorifice parteneriatele școlare, colaborarea și cooperarea în comunitatea pedagogică.</p> <p>F-8. Să asigure ghidarea elevilor în procesul de formare, dezvoltare și alegere a profesiei.</p>
Precondiții
Cunoștințe de bază despre sistemul limbii, a normelor limbii române literare la toate nivelurile, cunoștințe de bază, în limita curriculumului de gimnaziu și liceu, despre comunicarea umană; achiziții de la cursurile de <i>Limba latină, Introducere în lingvistică, Limba română contemporană (fonetica, lexicologia)</i> . Studenții trebuie să știe că limba este un sistem complex, care prezintă varietate diatopică, diafazică și diastratică, ce funcționează în baza unor mecanisme interne și care este, în același timp, cel mai important mijloc de comunicare în societate. Întrucât este un fenomen social, limba trebuie studiată în legătură cu funcționarea ei în societate, studenții dezvoltând competența de comunicare orală și scrisă, capacități de interpretare a textelor; capacitate de abordare independentă a subiectelor adecvate ca vârstă și studii.
Unități de curs
<ol style="list-style-type: none"> 1. Actul comunicativ. Ipostaze ale emițătorului și ale receptorului. 2. Medialimbajul. Semne și coduri utilizate. 3. Evoluția comunicării: de la origini la Internet. 4. Analiza actelor comunicative. Comunicarea artistică. 5. Tehnici eficiente de comunicare orală. Strategii de organizare a discuției. 6. Comunicarea prin scheme. Organizarea grafică a informației. 7. Caracterul normat al limbii literare. Sistemul de norme ale limbii literare. Noile prevederi normative din 2021. 8. Sistemul ortografic românesc. Principiile de bază ale ortografiei. Semnele ortografice. Norme și greșeli de ortoepie/ ortografie. 9. Norme și erori gramaticale. 10. Norme și abateri semantice și stilistice.
Strategii de predare și învățare
Predarea are loc în baza unui syllabus care cuprinde parțial conținutul cursului. Învățarea este centrată pe student: ore practice-traininguri în cheia gândirii critice (RWCT), prezentări individuale, proiecte de grup; consultații.
Strategii de evaluare
Se aplică două evaluări curente/periodice, în timpul semestrului, la orele practice (seminare).

Evaluarea I

Prezentarea orală a unei informații privind evoluția comunicării, în limita de 5-7 minute, fără utilizarea notițelor.

Evaluarea II

Elaborarea și prezentarea scrisă a unui eseu, în conformitate cu parametrii unei tehnici de elaborare a textului.

În plus, se aplică o evaluare a competenței ortografice (test).

La ultima oră se evaluează portofoliul. Portofoliul trebuie să conțină toate lucrările elaborate *manu propria*, în clasă și acasă.

Rezultatele evaluărilor constituie 60% din nota finală.

Evaluarea finală (examenul) se constituie din 2 probe:

- un eseu structurat, la un subiect accesibil ca vârstă, experiență și instruire, cu indicarea tehnicii de elaborare;
- discuție de grup, în limita de 10-15 minute, în parametrii unei tehnici numite.

Rezultatul se exprimă printr-o notă (conform sistemului de apreciere de 10 puncte), cu acordarea a 4 credite academice, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Nota de la evaluarea finală este constituită din două componente: 60% din notă se acumulează la cele 2 evaluări curente și 40% din notă o constituie aprecierea de la evaluarea finală.

Bibliografie

Obligatorie

1. Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române 3, București, Univers Enciclopedic, 2021.
2. Ferreol, G., Flageul, N., *Metode și tehnici de exprimare scrisă și orală*, Iași, Polirom, 1998.
3. *Gramatica limbii române*, vol.II, Enunțul, București, Editura Academiei Române, 2005.
4. Joannes, A., *Comunicarea prin imagini*. Iași: Polirom, 2009.
5. Peretti, A., Legrand, J.-A., Boniface, J., *Tehnici de comunicare*, Iași, Polirom, 2001.
6. Temple, Charles, Steele, Jeannie L., Meredith, Kurtis S., *Strategii de dezvoltare a gândirii critice la diverse discipline*, Adaptare: Tatiana Cartaleanu, Olga Cosovan ș.a., Ghidul IV, Chișinău, 2003.
7. Wald, L., *Sisteme de comunicare umană*, București, 1973.

Opțională

8. Bădău, H.M., *Tehnici de comunicare în social media*. Iași: Polirom, 2011.
9. Birkenbihl, V. *Antrenamentul comunicării sau arta de a ne înțelege*. București: Gemma Press, 1998.
10. *Comunicarea: de la origini la internet*. București: Teora, 2002.
11. Hoff, R., *Regulile unei prezentări de succes*. București: Curtea Veche, 2002.
12. Knight, S., *Tehnicile programării neuro-lingvistice*. București, 2004.
13. Kramar, M., *Psihologia stilurilor de gândire și acțiune umană*. Iași: Polirom, 2004.
14. Lacombe, F., *Rezolvarea dificultăților de comunicare*. Iași: Polirom, 2005.
15. Marinescu, A., *Codul bunelor maniere astăzi*. București: Humanitas, 2002.
16. Pînișoară G., Pînișoară I.O., *Managementul resurselor umane*. Ghid practic. Ediția a II-a. Iași: Polirom, 2005.
17. Pînișoară, I. O., *Comunicarea eficientă*. Iași: Polirom, 2004.
18. Șerbănescu, A., *Cum se scrie un text*. Iași: Polirom, 2007.
19. Shepherd, M., Hogan, Sh., *Arta conversației civilizate*. București: Humanitas, 2007.
20. Urban, H., *Puterea cuvintelor*. București: Amaltea, 2007.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Ciclul	Ciclul I, LICENȚĂ
Denumirea cursului	Folclor și mitologie
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie. Catedra de Limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
Cadre didactice implicate	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
e-mail	smolnitchi.dumitrita@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.01.O.007	3	I	I	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în seria unităților de curs orientate spre specialitatea de bază, care vizează studierea celor două etape ale culturii literare: mitologia ce relevă climatul și/sau strategia spirituală și folcloristica ce le exprimă pe acestea în termenii categoriilor estetice formulate de creatorul popular. Studierea miturilor fundamentale ale culturii românești, cunoașterea și înțelegerea folclorului va duce la descoperirea rădăcinilor istorice ale neamului, a profilului psihologic, etic, religios al poporului nostru. Deoarece mitologia și folclorul sunt surse importante de inspirație pentru literatura cultă, rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor ulterioare de istorie a literaturii române, a stagiilor de practică și a elaborării tezei de licență.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-1. Cunoașterea terminologiei din domeniul folclorului/ mitologiei și a rigorilor artistice ale textului folcloric și/ sau mitologic.
C-2. Utilizarea diverselor tehnici de analiză a textului folcloric și a textelor literare inspirate din folclor.
C-3. Capacitatea de a discuta problemele de mitologie și folclor, făcând dovada (a) conștientizării fenomenului literar atât popular cât și cult ca un sistem cultural; (b) înțelegerii importanței și a locului folclorului și mitologiei între disciplinele literare; (c) capacității de a sesiza specificul folclorului românesc și a priceperii de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.

Finalități de studii

F-1. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale folcloristicii pentru realizarea educației literare.
F-2. Să cunoască particularitățile textului folcloric și să demonstreze capacitatea utilizării diverselor tehnici de analiză a acestuia.
F-3. Să interpreteze științific textele folclorice și operele literare inspirate din folclor și mitologie, expunându-și argumentat propriul punct de vedere.
F-4. Să facă dovada unei viziuni concrete asupra sistemului mito-folcloric, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).

Precondiții

Sunt necesare cunoștințe de bază (acumulate în liceu) din domeniul mitologiei și folclorului literar. Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza textele literare.

Unități de învățare

Tema 1. Folclor și folcloristică. Noțiuni generale
Tema 2. Lirica populară
Tema 3. Poezia de ritual și ceremonial
Tema 4. Epica populară

<p> Tema 5. Simboluri tradiționale românești Tema 6. Literatura aforistică și enigmatică Tema 7. Folclorul copiilor Tema 8. Mitul și mitologia: concepte și categorii generale Tema 9. Mitologia dacică Tema 10. Mituri fundamentale românești Tema 11. Personaje și creaturi mitofolclorice Tema 12. Folclor și mitologie în literatura cultă </p>
<p align="center">Strategii de predare-învățare</p>
<p> Strategii centrate pe student, bazate pe: interactivitate și tehnologii informaționale, dezvoltarea gândirii critice, problematizare, explorare/investigare, studii de caz, proiecte, simulare didactică Ore de curs: prelegeri tematice, integrate, dezbateri, problematizare. Ore de seminar: seminar în baza studiului de caz, seminar-dezbateri, seminar-conferință, seminar în baza proiectelor. Ore de studiu individual: e-learning, metoda bibliografică, studiul de caz, învățarea prin proiecte etc. </p>
<p align="center">Strategii de evaluare</p>
<p> Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: tradiționale (teste, probe orale, probe scrise, probe practice); complementare (proiecte individuale/de grup, eseuri, portofolii, referate) Evaluarea periodică I – probă scrisă (test) Evaluarea periodică II – prezentarea proiectelor și convorbire evaluativă Evaluarea semestrială se va realiza în scris, metoda de evaluare – test (itemi heterogeni) </p>
<p align="center">Bibliografie</p>
<p> Obigatorie: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bârlea, Ovidiu. <i>Folclorul românesc</i> (în 2 volume) București: Minerva, 1981, 1983. 2. Coman, Mihai. <i>Mitologie populară românească</i>, București: Minerva, 1986. 3. Constantinescu, Nicolae. <i>Lectura textului folcloric</i>. București: Minerva, 1986. 4. Ghinoiu, Ion. <i>Sărbători și obiceiuri românești</i>. București: Editura Elion, 2002. 5. Ruxăndoiu, Pavel. <i>Folclorul literar în contextul culturii populare românești</i>. București: Grai și suflet – Cultura națională, 2001. 6. Vulcănescu, Romulus. <i>Mitologie română</i>. București: Editura Academiei, 1985. Opțională: <ol style="list-style-type: none"> 7. Angelescu, Silviu. <i>Mitul și literatura. Etnologie</i>. București: Univers, 1999. 8. Bernea, Ernest. <i>Civilizația română sătească</i>. București: Vreamea, 2006. 9. Gorovei, Artur. <i>Folclor și folcloristică</i>. Alcătuire, precuvântare și glosar de S. Moraru. Chișinău: Hyperion, 1990. 10. Kernbach, Victor, <i>Dicționar de mitologie generală. Mituri, divinități, religii</i>. București: EȘE, 1989. 11. Pop, Mihai. <i>Obiceiuri tradiționale românești</i>. București: Univers, 1999. 12. Vrabie, Gheorghe, <i>Folclorul – Obiect, principii, metodă, categorii</i>. București: Editura Academiei Române, 1970. </p>

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Didactica generală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Catedra Științe ale Educației și Management
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Țărnă Ecaterina
Cadre didactice implicate	Țărnă Ecaterina, doctor în pedagogie, conferențiar universitar
e-mail	tarna.ecaterina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.02.O.008	3	I	II	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Didactica generală este un curs obligatoriu și necesar studenților pentru formarea inițială profesională. Cursul abordează unele probleme didactice complementare de interes major pentru educație. Cursul este raportat la realitățile teoretice și practice, optând pentru asigurarea calității în formarea inițială prin orientarea la standardele de formare profesională a personalului educațional. Cursul respectiv răspunde cerințelor interdisciplinare și constituie o punte de legătură dintre didactica generală și didactica specială. De asemenea, având în vedere ansamblul pregătirii metodologice, cursul are ca scop fundamentarea abilităților și deprinderilor practice pentru: valorificarea raportului predare-învățare-evaluare în cadrul procesului de învățământ; conștientizarea caracteristicilor teoriei și metodologiei instruirii structurate în cadrul didacticii moderne și postmoderne; stabilirea relației dintre diferitele niveluri ale proiectării didactice și prezentarea modelelor de proiectare didactică.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Abordarea conceptuală a procesului educațional.
- Definierea termenilor de bază ai teoriei și metodologiei instruirii.
- Studiarea metodologiei realizării procesului de învățământ.
- Utilizarea / îmbinarea eficientă a diverselor metode didactice în proiectarea / realizarea / evaluarea activităților didactice.
- Proiectarea / realizarea / evaluarea activităților didactice.
- Implementarea cunoștințelor teoretice în abordarea creativă a actului educațional.

Finalități de studii

La nivel de cunoaștere:

- să definească corect conceptele fundamentale;
- să descrie procesul de învățământ ca proces de predare, învățare, evaluare.
- să recunoască relația funcțională dintre societate, sistemul de educație, sistemul de învățământ și procesul de învățământ ;
- să recunoască sistemul principiilor didactice;
- să descrie finalitățile microstructurale/obiectivele procesului de învățământ.;
- să interpreteze lecția ca principala formă de organizare a activității didactice;
- să raporteze conceptual conținutul și structura proiectării didactice;
- să definească conceptele: tehnologie educațională, tehnologie didactică, strategie didactică, metodologie didactică, metodă didactică, procedeu didactic, tehnici didactice, mod de învățare;
- să recunoască metodologia învățării centrate pe elev;

- să cunoască metode și strategii didactice interactiv;
 - să cunoască strategii interactive de evaluare.
- La nivel de aplicare:*
- să utilizeze cunoștințele teoretice în domeniul aplicativ și să demonstreze abilitățile de management al informației (capacitatea de a extrage, a analiza și a produce informații);
 - să demonstreze relația dintre didactica generală și didacticele speciale ;
 - să practice activități de predare – învățare – evaluare ;
 - să realizeze studii comparative vizând tendințele de modernizare în sistemul de învățământ;
 - să valorifice taxonomia obiectivelor.
 - să experimenteze activități de proiectare didactică;
 - să adapteze demersuri didactice la condițiile învățării mixte.
 - să aplice strategii didactice interactive bazate pe învățarea prin colaborare și cooperare.
 - să opereze cu metode și procedee evaluativ - stimulativ tradiționale și complementare.
- La nivel de integrare:*
- să generalizeze și să particularizeze importanța *Didacticii generale* ca teoria generală a procesului de învățământ;
 - să transpună în activități practice principiile didacticii și să aprecieze direcțiile modernizării sistemului de învățământ;
 - să implementeze principiile didactice și să gestioneze avantajele normativității didactice;
 - să construiască strategii didactice interactive;
 - să transpună în activități practice metodele specifice fiecărei dimensiuni a educației integrale;
 - să integreze principalele caracteristici în raport cu secvențele lecției ca forme de organizare a învățământului;
 - să adapteze diverse activități de proiectare a conținuturilor curriculare ale „Noilor educații”;
 - să planifice proiecte inovatoare în contextul tendințelor de organizare și perfecționare a sistemului de învățământ.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe generale despre „educație”, „instruire” „curriculum”, „competențe”, „predare”, „lecție”; să dezvolte deprinderi de a extrage, a analiza și a produce informații; să identifice și să interpreteze diverse metode de proiectare/ realizare/evaluare/ curriculară a actului educațional; să aprecieze rolul cursului respectiv în formarea și dezvoltarea competențelor profesionale.

Unități de conținut

Tema 1. *Didactica generală – teoria generală a procesului de învățământ.*

Tema 2. *Procesul de învățământ – obiect de studiu al didacticii.*

Tema 3. *Sistemul de învățământ.*

Tema 4. *Principiile didactice - normativitatea activității didactice.*

Tema 5. *Finalitățile microstructurale/obiectivele procesului de învățământ.*

Tema 6. *Lecția – principala formă de organizare a activității didactice.*

Tema 7. *Proiectarea didactică.*

Tema 8. *Tehnologia și metodologia și instruirii.*

Tema 9. *Metodologia învățării centrate pe elev*

Tema 10. *Strategii didactice - definire și caracterizare*

Tema 11. *Metode și strategii didactice interactive.*

Tema 12. *Evaluarea în învățământ.*

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă se bazează pe aprecierea gradului și a calității de participare intelectuală studenților în cadrul seminariilor. Două probe de evaluare obligatorii:

Evaluare 1.: test de verificare a nivelului de cunoaștere;

Evaluare 2: proiect al activității didactice (nivel de aplicare - integrare a cunoștințelor).

Rezultatele evaluării curente constituie 60 % din cota notei finale. Evaluarea finală – examen oral.

Nota de la examen va constitui 40 % din cota notei finale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. CERGHIT I. *Didactica*. București: EDP, 2006.p.175 ISBN 973-30-4045-2
2. COMENIUS, J. *Didactica Magna*. București: Didactica și pedagogică, 1970 . 199 p.
3. CRISTEA, S. *Dicționar enciclopedic de pedagogie*. București: Didactica Publishing House, 2015. 831 p. ISBN 978-606-683-295-3.
4. FRUMOS F. *Didactica: fundamente și dezvoltări cognitive*. Iași: Polirom, 2008. p.215. ISBN 978-973-46-1242-0
5. GÎNJU T. *Didactica generală. Note de curs*. Bălți: USARB. p.216. ISBN 978-9975-3490-2-4
6. MÎNDRU E. *Strategii didactice interactive*. București: Didactica Publishing House, 2010. p.120 ISBN 9738289-890
7. SARANCIUC-GORDEA L. *Didactica generală: Curs univesitar*. Chișinău: UPSC. 272p. 2021. ISBN 978-9975-46-577-9

Opțională:

1. CERGHIT, I. *Sisteme de instruire alternative și complementare: structuri, stiluri și strategii*. Iași: Polirom, 2008. 251p. ISBN: 978-973-46-1016-7.
2. CHIȘ, V., ALBULESCU, I., CATALANO, H. *Pedagogiile alternative: conceptualizări, dezvoltări curriculare, exemple de bune practici*. Cluj Napoca: Eikon, 2013. 383 p. ISBN 978-973-757-830-3.
3. JOȚA, E. *Formarea pedagogică a profesorului: instrumente de învățare cognitiv constructivistă*. Ediția a II-a. București: EDP, 2008. 399 p. ISBN 978-973-30-2338-8
4. NASTAS S., PISĂU A. et.al. *Ghid metodologic: instrumente de implementare a tehnologiilor în învățământul general*. Chișinău: IȘE. 3018. 86.p. ISBN 978-99-48-140-3
5. ȚĂRNĂ, E. *Dezvoltarea comunicării didactice – o perspectivă în integrarea profesională a studenților*. București: Editura Didactică și Pedagogică. Volumul 4 „Tradiție și perspective în didactică modernă”. 2020. p. 279-284. ISBN 978-606-613-210-7.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I (Licență)
Denumirea cursului	Psihologia dezvoltării
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de psihologie, Catedra de psihologie
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Maria Pleșca, conf., dr.
Cadre didactice implicate	Maria Pleșca, conf., dr.
e-mail	plescamasa@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.02.O.009	3	I	II	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Psihologia dezvoltării*, care face parte din pachetul de discipline psihopedagogice, vizează integrarea multi-dimensională a informațiilor despre dezvoltarea și funcționarea umană, de la momentul concepției, până la finalul vieții. De asemenea, cursul își propune transferul informațiilor acumulate în viitoarea profesie și presupune parcurgerea conceptului de dezvoltare, a stadiilor, a teoriilor și a factorilor explicativi, precum și a primelor etape ale dezvoltării: concepția, nașterea și nou-născutul, copilăria mică, preșcolăritatea, mica școlaritate, preadolescența, adolescența. Studenții vor dobândi atât cunoștințe de ordin teoretic vizând caracteristicile dezvoltării de la concepție până în maturitate, despre schimbările normative pe parcursul etapelor de vârstă, cât și abilități practice cum ar fi: abilitatea de a observa și analiza comportamentul uman din perspectiva proceselor de dezvoltare care se derulează la o anumită vârstă; abilitatea de a combate argumentat miturile nefundamentate științific cu privire la dezvoltarea copiilor, preadolescenților, adolescenților; abilitatea de a înțelege individul și posibilele dificultăți cu care se confruntă și din perspectiva sarcinilor de dezvoltare specifice etapei în care se află; abilitatea de a rezolva situații – problemă centrate pe înțelegerea unor diferențe de vârstă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-1. Competențe cognitive: studentul va demonstra cunoașterea problemelor generale ale dezvoltării umane bio-psihosociale, cauzelor, legilor și caracteristicilor dezvoltării umane individuale și transformărilor omului de-a lungul vieții în vederea discriminării lor adecvate în situații concrete; însușirea unei optici vaste de analiză a reperelor psihogenetice ale stadiilor dezvoltării psihice la diferite vârste; va ști cum să opereze analitic, sintetic și critic cu cunoștințele legate de autocunoașterea și dezvoltarea personală a elevului.

C-2. Competențe de învățare: se exprimă în capacitatea de a asimila informația psihologică din diferite surse în vederea organizării unui demers didactic eficient, conform obiectivelor enunțate; în informarea la zi privind problemele legate de psihologia copilului, preadolescentului, adolescentului; în formularea de obiective cognitive și alegerea modalităților/căilor de atingere a lor.

C-3. Competențe de aplicare: se materializează în produse din aria designului educațional și în realizări concrete (referate, postere, analiză de caz, fișe de caracterizare psihologică, proiecte de analiză și cercetare psihologică); în capacitatea de a realiza transferuri interdisciplinare (literatură, istorie) pentru analiza particularităților de vârstă a copiilor; aplicarea principiilor, rolurilor, funcțiilor și scopurilor evaluării, precum și a metodelor și instrumentelor de evaluare potrivite cu stadiul de dezvoltare psihică, fizică, intelectuală și afectivă a preșcolărilor, școlărilor mici, preadolescenților, adolescenților.

C4. Competențe de analiză: se denotă prin capacitatea de a evalua dezvoltarea psihică a personalității la diferite stadii de vârstă, prin compararea și prin utilizarea unor instrumente adecvate de măsurare; de a analiza posibilitățile

de dezvoltare personală din perspectiva cunoștințelor de psihologie; de a identifica tipurile principale de activitate ale subiectului pentru anumite vârste și de a analiza funcțional activitatea copilului în contextul firesc al executării ei.

C-5. Competențe de comunicare: se arată în capacitatea de a se exprima în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și în scris, utilizând limbajul specific psihologiei în diverse contexte socio-culturale și profesionale; în abilitățile de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihologică și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj psihologic.

C-6. Competențe la nivel de integrare: se dovedesc prin capacitatea de folosire independentă a informațiilor oferite de acest curs și de alte surse în activitățile didactice printr-o viziune sistematică asupra vieții psihice umane; valorizarea diferențelor interindividuale; manifestarea atitudinilor creatoare în studiu și cercetare; exercitarea sarcinilor profesionale conform principiilor deontologice specifice profesiei; aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară; autoevaluarea nevoilor de formare continuă în vederea adaptării competențelor profesionale la dinamica contextului social.

Finalități de studii

F-1. Să definească principalele concepte din domeniul psihologiei dezvoltării.

F-2. Să explice principiile care au stat la baza diferitelor teorii privind dezvoltarea umană și să analizeze comparativ principalele teorii privind dezvoltarea umană.

F-3. Să identifice factorii și premisele dezvoltării fenomenelor psihice și să recunoască principalele momente ale devenirii lor.

F-4. Să comenteze științific importanța cunoașterii sintetice a personalității în practica psihopedagogică.

F-5. Să prezinte proiecte de cercetare asupra progreselor și continuităților implicate în fiecare nou stadiu al dezvoltării persoanei.

F-6. Să realizeze convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihologică a copiilor de diferite vârste și să reacționeze adecvat la solicitările exprimate în limbaj psihologic.

F-7. Să proiecteze investigarea dezvoltării la vârsta preadolescenței și la vârsta adolescenței, apelând la metodele specifice domeniului.

F-8. Să delimiteze și să evalueze elementele de unitate și diversitate psihologică a copiilor de diferite vârste.

F-9. Să aplice fișe de caracterizare psihologică a copiilor la diferite stadii de dezvoltare în contextul dinamicii de vârstă.

F-10. Să realizeze analize de caz și protocoale caracterologice care ar reflecta modificările ontogenetice de la naștere până la moarte prin prisma mecanismelor și a factorilor care stau la baza acestora.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursurile *Psihologiei generale*, *Fundamentelor științelor educației*, *Didacticii generale*.

Unități de învățare

Tema 1. Obiectul psihologiei dezvoltării.

Tema 2. Dezvoltarea psihică - categorie a psihologiei dezvoltării.

Tema 3. Etapa prenatală. Dezvoltarea copilului în primul an de viață.

Tema 4. Dezvoltarea copilului de la 1 la 3 ani (copilăria mică, vârsta anteprescolară).

Tema 5. Dezvoltarea copilului de la 3 la 6/7 ani (copilăria mijlocie, vârsta preșcolară).

Tema 6. Psihologia școlarului mic (copilăria mare).

Tema 7. Psihologia școlarului mijlociu. Pubertatea.

Tema 8. Psihologia școlarului mare. Adolescența.

Strategii de predare-învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateri, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, brainstormingul.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I- probă scrisă

Evaluarea periodică II – convorbire evaluativă

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Bibliografie

Obligatorie:

1. BIRCH, A. Psihologia dezvoltării. București: Editura Științifică și Tehnică, 2000.
2. GOLU, F. Manual de psihologia dezvoltării. Iași: Polirom, 2015.
3. MOCANU, V. Psihologia vârstelor. Chișinău, 2020.
4. MUNTEANU, A. Psihologia copilului și adolescentului. Timișoara. Augusta, 2014.
5. MUNTEANU, A. Psihologia dezvoltării umane Iași: Polirom, 2006.
6. RAYNER, E. Psihodinamica dezvoltării umane. Creștere, maturitate, senectute. București: Trei, 2012
7. SĂLCEANU, C. Psihologia dezvoltării umane. București: Ed. Sitech, 2016.
8. SCHAFFER, H. Introducere în psihologia copilului. Cluj-Napoca: Ed. ASCR, 2010.
9. VERZA E., VERZA, F. Psihologia copilului. București: Trei, 2017.

Opțională:

10. ATKINSON, R.L. ș.a., Dezvoltarea psihologică. În Introducere în psihologie, Ed. Tehnică, 2002.
11. BRAZELTON B. Puncte de cotitură. De la naștere la 3 ani. București: Fundația Generația, 2007.
12. BRAZELTON B. Puncte de cotitură. De la 3 ani la 6 ani. București: Fundația Generația, 2007.
13. CREȚU, T. Psihologia vârstelor. Iași: Polirom. 2009.
14. DINCĂ, M. Adolescenții într-o societate în schimbare. București: Paideea, 2004.
15. FABER, A. Comunicarea eficientă cu copiii. Acasă și la școală. București: Curtea veche, 2019.
16. GAFITA, M. Adolescenții scăpați de sub control. București: Humanitas, 2020.
17. GHAZI, L. Relația mamă-copil în perioada prenatală și primul an de viață. Timișoara: Editura Universității de Vest, 2012.
18. LANSBURY, J. Cum să educăm copiii cu respect și blândete. București: Univers, 2020.
19. MODREA, M. Imagine de sine și personalitate în adolescență. Studii teoretice și experimentale. Focsani: Ed. Aliter, 2006.
20. PĂNIȘOARA, G., SĂLĂVASTRU D., MITROFAN, L. Copilăria și adolescența. Provocări actuale în psihologia educației și dezvoltării. Iași: Polirom, 2016.
21. RACU, IG., RACU, IU. Psihologia dezvoltării. Chișinău, 2007.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Introducere în teoria literaturii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	dr. hab., prof. univ. Alexandru Burlacu
Cadre didactice implicate	Vlad Caraman
e-mail	alex Burlacu1@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.02.O.010	4	I	II	48	24	24

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Cursul universitar de introducere în teoria literaturii se ține la anul I și cuprinde trei compartimente: teoria operei literare, teoria genurilor și speciilor literare și teoria procesului literar. Inițierile în teoria literaturii este precedată de familiarizarea studentului cu conceptele fundamentale: ce este literatura, antiliteratura, metaliteratura, imaginea artistică, intertextualitatea etc.</p> <p>Cursul va avea un impact major asupra formării și educării gândirii și simțirii artistice, asupra culturii comunicării, dar și promovării valorilor estetice.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>Competențe cognitive: se exprimă, preponderent, în <i>competența literară</i>, prin care studentul va demonstra înțelegerea funcționării structurii operei literare, a straturilor ei; cunoașterea terminologiei, a noțiunilor necesare demersului analitic.</p> <p>Competențe de învățare: se manifestă, preponderent, în <i>competența pragmatică</i> – informarea la zi privind problemele discutabile de teorie literară; capacitatea de a identifica sursele credibile pentru soluționarea problemelor de comunicare literară; priceperea de a consulta sursele cu privire la conceptele și terminologia literară.</p> <p>Competențe de aplicare: se exteriorizează, preponderent, în <i>competența literară</i>, prin care studentul va interpreta adecvat structura operei literare, figurile poetice, figurile narative, elementele subiectului artistic, modalitățile de caracterizare a personajului, particularitățile curentelor, a genurilor și speciilor literare.</p> <p>Competențe de analiză: se vădesc, preponderent, în <i>competența hermeneutică</i>, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii de analiză literară, argumentându-și opțiunea cu referințe la sursele credibile; va efectua analiza literară a oricărui text literar; va ști să examineze mai multe puncte de vedere și să ia o decizie științific întemeiată.</p> <p>Competențe de comunicare: se demonstrează, preponderent, ca o <i>competență literară</i> generală, în toate textele produse, prin respectarea principiilor și convențiilor artistice specifice epocii, genurilor și speciilor literare, ale stilurilor și limbajelor de comunicare.</p> <p>Competențe la nivel de integrare: se probează ca o <i>competență literară</i> generală, prin care studentul admite existența altor puncte de vedere asupra operei literare și este capabil să discute problemele de stil, limbaj; face dovada (a) unei viziuni de sistem asupra particularităților atestate; (b) a înțelegerii importanței și a locului introducerii teoriei literare între disciplinele literare; (c) a capacității de a sesiza erorile cauzate de necunoașterea conceptelor și principiilor literare și (d) a priceperii de a le promova, în propria comunicare și în comunicarea elevilor.</p>
Finalități de studii
Să identifice și să analizeze argumentat elementele operei literare, caracteristice anumitor epoci literare, la

<p>diferite niveluri și din diverse perspective.</p> <p>Să rezolve problemele specifice locului, rolului și funcțiilor artistice ale figurilor poetice, ale figurilor narative.</p> <p>Să interpreteze științific procesele și fenomenele procesului literar în diferite epoci.</p> <p>Să facă dovada unei viziuni holistice asupra sistemelor artistice, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).</p> <p>Să comunice corect, oral și în scris, respectând norma limbii literare.</p>
<p>Preconții</p> <p>Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2.</p> <p>Sunt necesare cunoștințe elementare din domeniul teoriei literare, poeziei.</p> <p>Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a interpreta, analiza faptele literare.</p>
<p>Unități de curs</p> <p>Ce este literatura? Metaliteratura. Antiliteratura. Intertextualitatea. Relații intertextuale. Imaginea artistică. Unitatea de contrarii. Teoria operei literare. Straturile operei literare. Teoria genurilor și speciilor literare. Amestecul genurilor Teoria procesului literar. Curente literare.</p>

<p>Metode și tehnici de predare și învățare</p>
<p>Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, lucrări de portofoliu, proiecte, consultații. Metode de dezvoltare a gândirii critice; dezbateri; conversația euristică; problematizarea; studiul bibliografiei. Proceduri de analiză reciprocă a probelor de evaluare. Prelegeri interactive cu aplicarea TIC. Organizarea dezbaterilor, situații problematice.</p>
<p>Strategii de evaluare</p> <p>Evaluarea curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: participare la discuții în timpul seminarelor, lucrări scrise, prezentări PPT, referate, analize etc.</p> <p>Evaluarea periodică I se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.</p> <p>Evaluarea periodică II se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.</p> <p>Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare – test (cu itemi eterogeni).</p> <p>Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la evaluarea semestrială; 40% – nota medie de la cele două evaluări periodice; 20% – nota medie de la evaluările curente.</p>
<p>Obligatorie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bomher N. <i>Inițieri în teoria literaturii</i>. Iași: Editura Fundației CHEMARE, 1994. 2. Burlacu A., Caraman V., <i>Note la cursul de introducere în teoria literaturii</i>. Ch., 2012. 3. Crăciun Gh. <i>Introducere în teoria literaturii</i>. Ch.: Cartier, 1997. 4. Marino A., <i>Hermeneutica ideii de literatură</i>. Cluj, Dacia, 1987 5. Tomașevski B. <i>Teoria literaturii. Poetica</i>, București, Univers, 1973 <p>Opțională:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chevalier J., Gheerbrant A. <i>Dicționar de simboluri</i>. Iași: Editura POLIROM, 2009. 2. Dragomirescu. <i>Mică enciclopedie a figurilor de stil</i>. Ch.: Știința, 1993 3. Ducrot O., Schaeffer J.-M., <i>Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului</i>. București: Editura Babel, 1996. 4. <i>Dicționar de terminologie literară</i>, București, Editura Științifică, 1970. 5. <i>Terminologie poetică și retorică</i>, Iași, Editura Universității “Al. I. Cuza”, 1994. 6. Grati A., Corcinschi N., <i>Dicționar de teorie literară</i>. Ch., ARC., 2017.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I (Licență)
Denumirea cursului	Limba română contemporană (fonetica)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie. Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Marcela Vilcu
Cadre didactice implicate	Zgardan A.
e-mail	vilcu.marcela@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.O.011	3	I	II	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul <i>Limba română contemporană: fonetica, lexicologia</i> actualizează, dezvoltă, completează achizițiile studenților în materie de limba română și fundamentează pregătirea lor în domeniul de formare profesională din perspectiva competențelor de comunicare în limba română. Cursul contribuie la pregătirea de specialitate prin cunoașterea sistemului fonetic al limbii române facilitând, astfel, integrarea acestor cunoștințe în sistemul de cunoștințe, abilități și competențe necesare unui profesor de limba și literatura română.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>C-1. Cunoașterea normelor limbii române literare contemporane și aplicarea ei în comunicarea orală și scrisă</p> <p>C-2. Prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică din domeniul foneticii, demonstrând abilități de a discerne, a sistematiza, a analiza și a generaliza faptele;</p> <p>C-3. Interpretarea fenomenelor lingvistice, de natură fonetică, din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară;</p> <p>C-4. Aplicarea cunoștințelor teoretice achiziționate la cursul <i>Limba română contemporană: fonetica, lexicologia</i>, la cercetarea diferitor fenomene lingvistice;</p> <p>C-5. Identificarea surselor de documentare și de analiza critică a informației;</p> <p>C-6. Demonstrarea capacității de a se exprima într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale</p> <p>C-7. Demonstrarea capacității de autoevaluare, de stabilire a propriilor obiective cognitive în vederea amplificării cunoștințelor teoretice (în materie de fonetică și lexicologie), în funcție de noile realități ale activității profesionale.</p>
Finalități de studii
<ul style="list-style-type: none"> • F-1. Să cunoască normelor limbii române literare contemporane și să le aplice în comunicarea orală și scrisă • F-2. Să prezinte o viziune de ansamblu asupra sistemului limbii române contemporane și a sistemului ei fonetic-fonematic; • F-3. Să prezinte oral și scris și să comenteze științific probleme lingvistice, de natură fonetică, utilizând terminologia lingvistică însușită și demonstrând abilități de a discerne, a sistematiza, a

analiza și a generaliza faptele;

- **F-4.** Să analizeze și să interpreteze diverse fapte de limbă, în conformitate cu cunoștințele achiziționate la disciplina *Limba română contemporană: fonetica, lexicologia*;
- **F-5.** Să demonstreze capacitatea de a se exprima într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale,
- **F-6.** să-și traseze obiective de dezvoltare personală și profesională continuă în domeniul limbii române contemporane

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi de comunicare cultă, orală și scrisă, în limba română, formate și dezvoltate la disciplina școlară „limba și literatura română”, precum și cunoștințe de bază despre sistemul fonetic al limbii române, achiziționate în cadrul disciplinei „introducere în lingvistică”.

Unități de învățare

1. Introducere în cursul de fonetică: relații inter- și transdisciplinare; 2. Unitățile foneticii. Sunetul – unitate segmentală de bază. Structura aparatului fonator; 3. Sistemul fonetic-fonematic al limbii române; 4. Silaba, silabația; 5. Alternanțele fonetice; accidente fonetice; 6. Unitățile fonetice suprasedimentale

Strategii de predare-învățare

Prelegerea interactivă; explicația, conversația euristică, învățarea prin descoperire, observarea, problematizarea;

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, lucrări practice,

Evaluarea periodică I- probă scrisă

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Bibliografie

Obigatorie:

1. Corlăteanu N., Zagaevschi VI. *Fonetica*. Chișinău, 1993. 272 p.
2. Coteanu I. (coord.). *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*. București, 1985
3. Dîrul A. *Fonetica*. În: *Gamatica uzuală a limbii române*, coord. T. Cotelnic. Chișinău: Litera, 2000.
4. Hristea Th. *Fonetica și fonologie*. În: *Sinteze de limbă română*. București, 1981.
5. Nicula, Gina. *Limba română contemporană. Fonetica (și fonologie)*. Note de curs Teorie și exerciții. Galați, 2010. <https://pdfslide.net/documents/119638865-limba-romana-contemporana-fonetica-si-fonologie-c-enica.html>
6. Toma I. *Limba română contemporană. Fonetica-fonologie, lexicologie*. București, 2000.
7. Vilcu M. *Fonetica limbii române. Culegere de exerciții*. Chișinău, 2017. ISBN978-9975-136-51-8
8. *Dictionarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*. București: Editura Academiei Române, 2021.

Opțională:

1. Calotă I. *Mică enciclopedie a românei corecte*. București: Niculescu, 2001.
2. Dermenji Sv. *Fonetica limbii române: Suport de curs*. Cahul US "B. P. Hasdeu", 2010. ISBN978-9975-914-35-2
3. Drăghici Ov. *Fonetica și ortografie*. Craiova: Universitaria, 2007.
4. Corniță Georgeta. *Fonetica integrată*. Baia Mare: Umbria, 2001. litere.ubm.ro/georgetacornita/carti/Fonetica/integrata.pdf
5. Gogin G. *Fonetica limbii române literare contemporane. Diftongii ascendenți. Studiu de fonetică experimentală*. Chișinău, 2006.

6. Dedâșin, Maria. Împrumuturi vocalice recente: sunete de tranziție sau sunete-tip în fonologia limbii române. În: Studia lingvistica et philologica: In memoriam Magistri Nicolae Corlăteanu Ch.: CEP USM, 2009. p. 141-145
7. Ilincan Vasile. Limba română contemporană. Fonetica. Fonologie. Ortografie. Curs pentru învățământ la distanță.
https://www.academia.edu/36373467/Limba_romana_contemporana_Fonetica_Fonologie_Ortografie_pdf?auto=download&email_work_card=download-paper
8. Spînu Stela. Fonetica: Curs de lecții. Chișinău: Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, 2014. 115 p. ISBN 978-9975-933-50-6.
https://www.academia.edu/42817353/Stela_Spinu_Fonetica?email_work_card=thumbnail
9. Vasilache Gh. N. Ghid ortografic și ortoepic al limbii române. Iași: Polirom, 2006.
10. Vîlcu M. Pronunțarea corectă a împrumuturilor. Elemente de ortoepie.
<https://educatieonline.md/Class?11#9>
11. Vîlcu M. Probleme de pronunțare în cazul unor unități fonetice. În: Limba română, 2016, nr. 1-2, p.174-177. Disponibil: <https://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=3304>
12. Vîlcu M. Greșeli de interpretare și de rostire a unor unități fonetice complexe. În: Limba română, 2014, nr. 6, p. 106-109. <https://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=3068>
13. Vîlcu, M. Despre unele greseli de interpretare a diftongilor și triftongilor. În: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului Conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor UPS "Ion Creangă" Vol. I Chișinău, 2014. P. 48-52
14. Vîlcu, M. Rolul morfematic al alternanțelor fonetice în limba română. În: Probleme actuale ale științelor umanistice. Chișinău, 2016. Vol. XV, Partea a 2-a P. 17-28 . ISBN978-9975-46-235-8
15. ZAGAEVSCH VI. Fonetica pentru lingviști și lingviștii despre fonetică. În: Limba română, nr. 4, Anul XV, 2005, p. 42-49. <https://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1853>

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	1 (Licență)
Denumirea cursului	Limba română contemporană (lexicologia)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Aliona Zgardan-Crudu
Cadre didactice implicate	
e-mail	zgardan.aliona@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.02.O.011	3	I	II	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

La cursul de *Limba română contemporană (lexicologia)*, studenții vor analiza componența vocabularului limbii române, sistemul denominativ al limbii, vor învăța să le deosebească; de asemenea, vor însuși metodele și aspectele de studiere a vocabularului, organizarea internă și externă a vocabularului. La acest curs, studenții vor învăța factorii de clasificare a elementelor de vocabular, principiile etimologiei științifice moderne, tipologia sensului în limbă în general și tipologia sensului lexical în particular, principiile lexicografiei moderne etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

- **cognitive:** cunoașterea conceptelor fundamentale ale filologiei; interpretarea fenomenelor lingvistice din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; identificarea și selectarea surselor bibliografice pentru asimilarea și aplicarea informației literare și științifice noi;
- **de aplicare:** identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lingvistice, caracteristice limbii române, la diferite niveluri și din diverse perspective; rezolvarea problemelor specifice analizei lingvistice, prin metodele utilizate de lingvistica modernă; realizarea diverselor acte comunicative și elaborarea diferitor tipuri de texte în limba română literară;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict;
- **de comunicare:** cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a tactului și a deontologiei profesionale în cadrul comunicării; utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise;

- **de învățare:** autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

- **cognitive:** înțelegerea structurilor și scopurilor sistemelor educaționale; cunoașterea normelor limbii literare și aplicarea ei în comunicarea scrisă și orală; realizarea unei cercetări educaționale în diferite contexte; capacitatea de a evalua programe și tehnologii educaționale; interpretarea procesului educațional realizat la lecțiile de limba și literatura română din perspectivă standardelor, criteriilor și indicatorilor de calitate;
- **de aplicare:** inventarea și proiectarea noilor concepții în legătură cu filologia, operaționalizarea terminologiei de ultimă oră; documentarea holistică în raport cu probleme de interes profesional; alegerea variantelor de soluționare a problemelor din domeniu; eficientizarea activității profesionale, prin utilizarea noilor tehnologii de predare-învățare-evaluare, adaptate la condițiile interne; aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate; aplicarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale celor străine în activitatea profesională; operaționalizarea principiilor calității în domeniul limbii și literaturii române, axate pe acordarea serviciilor didactice eficiente, accesibile, comprehensive, sustenabile, centrate pe nevoile școlii și ale societății; utilizarea rațională și funcțională a standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, literare, educaționale; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic și literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict; aplicarea diverselor modalități de colaborare cu structurile administrativ-culturale în vederea asigurării unui proces prolific de dezvoltare a limbii;
- **de comunicare:** demonstrarea capacității de a se exprima în limba română într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale; demonstrarea abilităților de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihosocială și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj profesional;
- **de învățare:** identificarea resurselor necesare pentru studierea limbii române, analiza și sinteza informației necesare demersului de autoformare; demonstrarea capacității de informare la zi privind activitatea educațională realizată la lecțiile de limba și literatura română, colaborarea cu școala, societatea, elevii, părinții; autoreglarea parcursului de formare profesională continuă.

Finalități de studii

- Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale științelor filologice și sociale/de cultură generală pentru realizarea educației lingvistice.
- Să comunice corect și eficient în context educațional.
- Să proiecteze și să realizeze demersul educațional la disciplina predată și la activitățile extracurriculare în conformitate cu prevederile actelor normative ale Republicii Moldova.
- Să elaboreze materialele didactice necesare asigurării procesului educațional.

Precondiții

Cunoștințe de bază despre sistemul limbii în general și despre nivelul glosematic al limbii în special,

achiziționate la cursul *Introducere în lingvistică*. Studenții trebuie să știe că nivelul glosematic al limbii este nivelul cel mai deschis, mobil, flexibil, dinamic și care reflectă modificările din realitatea extraglotică.

Unități de curs

1. Introducere în curs. 2. Semasiologia. 3. Onomasiologia. 4. Frazeologia. 5. Aspectul relațional al studierii vocabularului. 6. Eterogenitatea etimologică a vocabularului limbii române. 7. Aspectul funcțional al studierii vocabularului. 8. Lexicografia românească.

Metode și tehnici de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, seminare, proiecte; consultații.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: participare la discuții în timpul seminarelor, lucrări scrise, prezentări PPT, referate, analize etc.

Evaluarea periodică I se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea periodică II se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare – test (cu itemi eterogeni).

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la evaluarea semestrială; 40% – nota medie de la cele două evaluări periodice; 20% – nota medie de la evaluările curente.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bahnaru, V. *Mutații de sens: cauze, modalități, efecte*. Chișinău, 1988.
2. Bidu-Vrânceanu, A. *Structura vocabularului limbii române contemporane*. București, 1986.
3. Bucă, M., Evseev, I. *Probleme de semasiologie*. Timișoara, 1976.
4. Corlăteanu, N., Melniciuc, I. *Lexicologia*. Chișinău, 1992.
5. Павел, В., *Лексическая номинация*. Chișinău, 1983.
6. Zgardan, A. *Realizarea sintagmatică a unor termeni cromatici formați cu sufixul -iu în limba română*. În: Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Conferința de totalizare a muncii științifice și științifico-didactice a corpului profesoral-didactic pentru anul 2012. Volumul III. Chișinău, 2013, pp. 3-9.
7. Zgardan, A. *Note de curs la limba română contemporană (lexicologie, morfologie, sintaxă)*. Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”, 2016.

Opțională:

1. Bidu-Vrânceanu, A., Coteanu, I., Forăscu, N. *Limba română contemporană. Vocabularul*. București, 1985.
2. Raevschi, N. *Contactele romanilor răsăriteni cu slavi*. Chișinău, 1988.
3. Sârbu, R., *Antonimia lexicală în limba română*. Timișoara, 1977.
4. Vințeler, On. *Probleme de sinonimie*. București, 1983.
5. Zgardan, A. *Dicționar rus-român*. Ediția a II-a, revăzută și adăugită. Chișinău: Ed. GUNIVAS și ARC, 2002. Coautori Gh. Bolocan, E. Șodolescu-Silvestru, T. Voronțova, A. Ciobanu-Tofan, N. Plăcintă, H. Zava.
6. Zgardan, A. *Derivarea semantică radială*. În: Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Conferința științifică internațională „Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” la 70 de ani”. Vol. II. Chișinău, 2010, pp. 58-65.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Istoria literaturii române. (Literatura veche, Literatura clasică I)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie, Catedra limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf. Vlad Caraman, dr. conf.
Cadre didactice implicate	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf. Vlad Caraman, dr. conf.
e-mail	smolnitchi.dumitrita@upsc.md caraman.vlad@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.02.O.012	5	I	II	72	36	36

Istoria literaturii române (Literatura veche). Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul I	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.02.O.012	2,5	I	II	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în seria unităților de curs orientate spre specialitatea de bază, care vizează studiul literaturii române vechi prin intermediul scrierilor/ cronicilor din secolele XV-XVIII. Literatura veche marchează momentele nașterii conștiinței literare la noi. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor ulterioare de istorie a literaturii române, stagiilor de practică și elaborării tezei de licență.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-1. Înțelegerea istoriei literaturii române vechi și formarea unei viziuni ample asupra fenomenului literar medieval. Cunoașterea contextului cultural istoric în care a luat naștere literatura română și au activat cărturarii reprezentativi ai perioadei. Cunoașterea scrierilor și terminologiei specifice literaturii vechi.
C-2. Formarea capacității de a identifica operele caracteristice perioadei și de a consulta sursele credibile pentru soluționarea ambiguităților și a problemelor de interpretare
C-3. Demonstrarea capacității de interpretare complexă, din diferite perspective a textelor vechi și identificarea trăsăturilor definitorii ale cronografiei.
C-4. Determinarea modalităților de evoluție a cronografiei și a caracteristicilor acesteia în diferite etape de dezvoltare.
C-5. Capacitatea de a discuta problemele de istorie literară, făcând dovada (a) unei viziuni de sistem asupra fenomenului literar din perioada evului mediu; (b) a înțelegerii importanței și a locului literaturii vechi între disciplinele literare; (c) a capacității de a sesiza specificul literaturii vechi și a priceperii de a

corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.
Finalități de studii
<p>F-1. Să identifice și să analizeze argumentat fenomenul literar din epoca medievală, la diferite niveluri și din diverse perspective.</p> <p>F-2. Să rezolve problemele specifice analizei textului literar vechi, prin metodele utilizate de critica literară de azi.</p> <p>F-3. Să interpreteze științific procesele și fenomenul literar din perioada respectivă.</p> <p>F-4. Să facă dovada unei viziuni concrete asupra sistemului literaturii române vechi, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).</p>
Precondiții
Sunt necesare cunoștințe de bază (acumulate în liceu) din domeniul teoriei, istoriei și criticii literare. Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza textele literare.
Unități de învățare
<p>Tema 1. Introducere în studiul literaturii române vechi</p> <p>Tema 2. Literatura română în limba slavonă (sec. XV-XVI)</p> <p>Tema 3. Apariția scrierilor în limba română</p> <p>Tema 4. Transformări culturale în epoca lui Vasile Lupu și Matei Basarab</p> <p>Tema 5. Literatura religioasă din secolul al XVII-lea</p> <p>Tema 6. Istoriografia feudală din secolul al XVII-lea</p> <p>Tema 7. Grigore Ureche (?1590-1647)</p> <p>Tema 8. Miron Costin (1633-1691)</p> <p>Tema 9. Literatura română din secolul al XVIII-lea</p> <p>Tema 10. Ion Neculce (1672-1745)</p> <p>Tema 11. Dimitrie Cantemir (1673-1723)</p>
Strategii de predare-învățare
<p>Strategii centrate pe student, bazate pe: interactivitate și tehnologii informaționale, dezvoltarea gândirii critice, problematizare, explorare/investigare, studii de caz, proiecte, simulare didactică</p> <p>Ore de curs: prelegeri tematice, integrate, dezbateri, problematizare.</p> <p>Ore de seminar: seminar în baza studiului de caz, seminar-dezbateri, seminar-conferință, seminar în baza proiectelor.</p> <p>Ore de studiu individual: e-learning, metoda bibliografică, studiul de caz, învățarea prin proiecte etc.</p>
Strategii de evaluare
<p>Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: tradiționale (teste, probe orale, probe scrise, probe practice); complementare (proiecte individuale/de grup, eseuri, portofolii, referate)</p> <p>Evaluarea periodică I – probă scrisă (test) și prezentarea proiectului individual „Evoluția cronografiei moldovenesti”</p> <p>Evaluarea semestrială se va realiza în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni)</p>
Bibliografie
<p>Obligatorie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cartoian, Nicolae. <i>Istoria literaturii române vechi</i>. București: Minerva, 1980. 2. Ciobanu, Ștefan. <i>Istoria literaturii române vechi</i>. Chișinău: Hyperion, 1992. 3. Dodiță, Gheorghe. <i>Literatura română veche</i>, vol. I-II (manual-crestomație). Chișinău: USM, 2000; 2002. 4. Moceanu, Ovidiu. <i>Literatura română veche</i>. Brașov: Universitatea Transilvania, 2002. 5. Olteanu, Aurica Gh. <i>Cronicarii comentați</i>. București: Recif, 1995. 6. Pușcariu, Ștefan. <i>Istoria literaturii române. Epoca veche</i>. București: Eminescu, 1987. 7. Rotaru, Ion. <i>Literatura română veche</i>. București: EDP, 1981.

8. Sorohan, Elvira. *Introducere în istoria literaturii române*. Iași: Universitatea „Al. I. Cuza”, 1997.
Opțională:
9. Călinescu, George. *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. București : Minerva, 1982.
10. Crăciun, Gheorghe. *Istoria literaturii române*. Chișinău: Cartier, 2004.
11. Manolescu, Nicolae. *Istoria critică a literaturii române*. Ediția a II-a, revăzută, vol. I. București: Fundația Culturală română, 1997.
12. Mazilu, Dan Horia. *Recitind literatura română veche*, vol. I și II. București: Editura Universității, 1994, 1998.
13. Piru, Alexandru. *Istoria literaturii române de la origini până la 1830*. București: EȘE, 1977.
14. Zamfirescu, Dan. *Contribuții la istoria literaturii române vechi*. București: EȘE, 1981.

Istoria literaturii române (Literatura clasică I). Vlad Caraman, dr. conf.

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru I	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.02.O.012	2,5	I	II	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul universitar de **Literatură română clasică (I)**, perioada premodernă și modernă se ține la începutul studiilor filologice cu statut de inițiere în istoria literaturii române clasice. Studiarea literaturii române în perioada clasică premodernă și modernă (sf. sec. al XVIII-lea – prima jumătate a sec. al XIX-lea). Urmărirea particularităților distincte ale perioadei de înmugurire a genurilor și speciilor literare în literatura română. Perioada 48-tistă. Cercetarea creației scriitorilor pașoptiști reprezentativi și capodoperele acestora. Programul revistei „Dacia Literară”. Aportul scriitorilor la Unirea principatelor românești sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza (1859). Dezvoltarea poeziei, prozei și dramaturgiei. Cercetările folclorice. Descoperirea *Mioriței*. Alte mituri fundamentale ale culturii românești.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

cognitive	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea conceptelor fundamentale ale istoriei literaturii române; • Interpretarea fenomenelor literare din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; • Amplificarea cunoștințelor teoretice în funcție de noile realități ale activității profesionale.
de aplicare	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea și analiza argumentată a fenomenelor literare la diferite niveluri și din diverse perspective; • Comentarea și analiza multiaspectuală a textelor literare românești; • Interpretarea procesului literar și a textelor literare române în raport cu procesul literar mondial; • Aplicarea diverselor strategii și tehnici de asimilare a materiei teoretice și de aplicații pe textul literar și nonliterar, pentru atingerea la clasă a obiectivelor curriculare.
de analiză și sinteză	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea orală și scrisă a problemelor de istorie a literaturii române, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; • Manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; • Evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice.
de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.;

	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea, analiza și contribuția la soluționarea problemelor comunitare; • Utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; • Comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise.
de învățare	<ul style="list-style-type: none"> • Autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.
Competențe specifice:	
cognitive	<ul style="list-style-type: none"> • Se exprimă, preponderent, în <i>competența literar istorică</i>, prin care studentul va demonstra înțelegerea istoriei literaturii române clasice premoderne și moderne; • Cunoașterea contextului cultural istoric în care au activat scriitorii reprezentativi ai perioadei; • Cunoașterea operelor și terminologiei specifice canonului pașoptist.
de învățare	<ul style="list-style-type: none"> • Se manifestă, preponderent, în <i>competența pragmatică</i> – informarea privind problemele istoriei literaturii române clasice premoderne și moderne; • Capacitatea de a identifica operele caracteristice perioadei, soluționarea ambiguităților și a problemelor de recunoaștere corectă; • Priceperea de a consulta sursele cu statut normativ pentru această perioadă istorică (de ex. <i>Introducție la Dacia literară</i> de M. Kogălniceanu).
de aplicare	<ul style="list-style-type: none"> • Studentul va interpreta adecvat structurile textului clasic, va compara diverse texte din această perioadă și din perioade diferite; • Va respecta principiile de structurare caracteristice canonului 48-ist.
de analiză și sinteză	<ul style="list-style-type: none"> • Se vădesc, preponderent, în <i>competența de critică</i>, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii de analiză literară, argumentându-și opțiunea cu referințe la sursele credibile; • Va efectua analiza complexă a oricărui text clasic scris în limba română; • Va ști să examineze mai multe puncte de vedere și să ia o decizie științific întemeiată.
de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> • Se demonstrează, preponderent, ca o <i>competență literară</i> generală și de <i>competență de comunicare socioculturală</i>, prin respectarea normei și prin valorificarea potențelor expresive ale structurilor artistice.
de învățare	<ul style="list-style-type: none"> • Se probează ca o <i>competență literară</i> generală, prin care studentul admite existența altor puncte de vedere asupra fenomenului literar premodern și modern și este capabil să discute problemele de istorie literară; • Face dovada unei viziuni de sistem asupra fenomenului literar 48-ist, a înțelegerii importanței și a locului literaturii clasice între disciplinele literare, a capacității de a sesiza specificul literaturii clasice și a priceperii de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.
Finalități de studii	
<p>Să identifice și să analizeze argumentat fenomenul literar din perioada clasică premodernă și modernă, la diferite niveluri și din diverse perspective.</p> <p>Să rezolve problemele specifice analizei textului literar clasic, prin metodele utilizate de critica literară de azi.</p> <p>Să interpreteze științific procesele și fenomenul literar din perioada respectivă.</p> <p>Să facă dovada unei viziuni concrete asupra sistemului literaturii clasice premoderne și moderne, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).</p>	
Precondiții	
<p>Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2.</p> <p>Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul teoriei, criticii și istoriei literare.</p> <p>Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza texte literare.</p>	

Unități de învățare
<p>1. Conceptul de literatură clasică. Începuturile literaturii clasice române premoderne și moderne. Condițiile social-politice de dezvoltare a perioadei. 2. Școala Ardeleană. Ion Budai Deleanu <i>Țiganiada</i>. 3. Poezii Văcărești, primii poeți moderni români. 4. Gheorghe Asachi. Ion Heliade Rădulescu. Promotorii culturii clasice în principate. 5. Caracteristica generală a perioadei pașoptiste. Revista <i>Dacia literară</i>. 6. Mihail Kogălniceanu. Alecu Russo. Scriitori și critici. 7. Costache Negruzzi. 8. Poezia pașoptistă. Grigore Alexandrescu. Dimitrie Bolintineanu. 9. Vasile Alecsandri. 10. Scriitori din Basarabia. Costache Stamati. Alexandru Donici. 11. Proza pașoptistă. Alexandru Odobescu. Nicolae Filimon. 12. Bogdan Petriceicu Hasdeu.</p>
Strategii de predare-învățare
<p>Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, lucrări de portofoliu, proiecte, consultații. Metode de dezvoltare a gândirii critice; dezbateri; conversația euristică; problematizarea; studiul bibliografiei. Proceduri de analiză reciprocă a probelor de evaluare. Prelegeri interactive cu aplicarea TIC. Organizarea dezbaterilor, situații problematice.</p>
Strategii de evaluare
<p>Evaluarea orală la examenul final presupune proba teoretică (prezentarea a două subiecte teoretice) și proba practică (analiza unei opere literare). Evaluarea curentă se bazează pe (1) rezultatele a trei răspunsuri la seminarii, (2) portofoliul textelor pentru lectură obligatorie, (3) învățarea unor texte pe de rost, (4) participarea la prezentări și discuții în timpul seminarelor (5) o evaluare complexă finală. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.</p>
Bibliografie
<p>Obligatorie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Istoria Literaturii Române</i>. V.II Ed. Academică, București, 1965. 2. Ș. Cioculescu, Tudor Vianu, Vl. Streinu. <i>Istoria literaturii române moderne</i>, București, 1971. 3. G. Călinescu. <i>Istoria literaturii române de la origini până azi</i>, București. Orice ediție. 4. E. Simion. <i>Dimineața poezilor</i>, București, 2008. 5. N. Manolescu. <i>Istoria critică a literaturii române</i>, București, Pitești, 2008. 6. <i>Dicționar general al literaturii române</i>, București, Editura Univers Enciclopedic, 2006. <p>Opțională:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ion. Petrescu. <i>Ion Budai Deleanu și eposul comic</i>, București, 1974. 2. <i>Poezii Văcărești</i>, Ediție critică, studiu, note, glosar, bibliografie și indice de C. Cristoiu, 1982. 3. P. Cornea. <i>Originile romantismului românesc</i>. Buc 1972. 4. Al. Piru. <i>Introducere în opera lui I.H. Rădulescu</i>, București, 1971. 5. P. Cornea. <i>Oamenii începutului de drum</i>. Buc 1984. 6. D. Păcurariu. <i>Scriitori și direcții literare</i>. V-I, București, 1980. 7. M. Zamfir. <i>Proza poetică românească în sec XIX</i>, București, 1990. 8. Al. Piru. <i>Introducere în opera lui V. Alecsandri</i>. București, 1978. <p>Webografia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. https://ro.wikisource.org/wiki/Istoria_literaturii_rom%C3%A2ne_(Adamescu) 2. http://poezii.romanianvoice.com/index.php

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I
Denumirea cursului	Managementul clasei de elevi
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Științe ale Educației și Informatică Catedra Științe ale Educației și Management
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Raileanu Olga, dr., conf. universitar
Cadre didactice implicate	-
e-mail	raileanu.olga@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore		
					contact direct	Studiu individual	
F.03.O.013	2	II	3	24	12	12	

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul „Managementul clasei de elevi” cuprinde un pachet de 4 unități delimitate în consens cu cerințele înaintate de documentele în vigoare. Conținuturile cursului cuprind probleme ce țin de formarea și dezvoltarea abilității viitorilor învățători în conceperea și derularea Managementului educațional la nivelul clasei de elevi prin valorificarea strategiilor manageriale în vederea optimizării permanente a activității de predare-învățare prin identificarea și gestionarea situațiilor de criză educațională.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cognitive:

- definirea conceptelor: management, management educațional, manageri educaționali, managementul organizației școlare, managementul clasei, învățător-diriginte – manager al clasei de elevi, stil managerial, climat educațional, clasă de elevi, abandon școlar, coeziune, sintonitate, disciplină, disciplinare, criză, situații de criză educațională;
- determinarea : structurilor dimensionale ale managementului clasei; statutului și rolului învățătorului – manager al clasei de elevi; regulile de disciplinare;
- identificarea competențelor manageriale ale învățătorului; stilurilor manageriale; metodelor prin care se poate stimula creșterea coeziunii clasei; dinamicii grupului de școlari ai clasei; situațiilor de criză educațională;

Aplicative:

- generalizarea autoritatea formală și autoritatea personală prin statutul pe care îl detine învățătorul;
- stabilirea legăturii : între etapele Ciclul tehnologic al muncii educative ;
- determinarea corelațiilor între învățătorul-consilier al întregii clase și al fiecărui elev în parte;
- operaționalizarea strategiilor de constituire a colectivului de elevi;
- compararea regulilor care îi ajută pe elevi să-și controleze comportamentul impulsiv;
- prezentarea un model de echipă didactică educativă a clasei care promovează parteneriatul educativ centrat asupra dezvoltării elevului ;
- extinderea stilurilor clasificate după relația educatorului cu elevii clasei;

Integrative:

- construirea modelului de implicare a elevilor în activitatea de învățare prin utilizarea metodelor activ participative;
- argumentarea necesității dezvoltării inteligenței emoționale și gestionare eficientă a propriilor emoții în raport cu scopurile personale.

Finalități de studii realizate la finele cursului

La sfârșitul cursului studentul va putea să:

- definească conceptele: management, management educațional, manageri educaționali, managementul organizației școlare, managementul clasei, învățător-diriginte – manager al clasei de elevi, stil managerial, climat educațional, clasă de elevi, abandon școlar, coeziune, sintalitate, disciplină, disciplinare, criză, situații de criză educațională
 - determine: structuri dimensionale a managementului clasei; a statutului și rolului învățătorului – manager al clasei de elevi; regulilor de disciplinare;
 - înțeleagă: ciclul tehnologic al muncii cu clasa; influențele caracteristicilor relației învățător-elev asupra climatului clasei; interacțiunilor sociale din interiorul clasei de elevi; sistemului de reguli, norme și proceduri care reglementează desfășurarea activității educaționale;
 - identifice: competențelor manageriale ale învățătorului; stilurilor manageriale; metodelor prin care se poate stimula creșterea coeziunii clasei; dinamicii grupului de școlari ai clasei; situațiilor de criză educațională
 - distingă sensul de: parteneriat în echipa didactică - educativă; Organizarea clasei; elevii „slabi” și inadaptații clasei; management al comunicării cu părinții;
 - extindă: etapele constituirii colectivului de elevi; statuturilor și rolurilor în clasa de elevi; modalităților de intervenție în cazul absenteismului școlar; strategiilor de management al clasei; formelor de participare a părinților în viața școlii; strategiilor de gestionare a situațiilor de criză educațională
- elaboreze: strategii de cunoaștere și autocunoaștere a elevului; modelului „Regulile clasei”; activităților de ameliorare a atmosferei în clasa de elevi.

Precondiții

Pentru realizarea obiectivelor puse studentul trebuie să posede cunoștințe din cursul de: Teoria și metodologia instruirii; Psihologia generală. Didactica generală etc.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Particularitățile orelor de dirigenție pentru atingerea idealului educațional al societății.

Rolul orelor de dirigenție asupra formării personalității elevului. Particularitățile orelor de dirigenție.

Etapele și structura orelor de dirigenție.

Tema 2. Învățătorul clasei de elevi.

Statut și rol. Conceptul de profesor/învățător-diriginte. Demonstrarea autonomiei personale în realizarea unui comportament orientat spre valorificarea optimă a resurselor personale și a mediului de viață prin modelul comportamental al dirigințelui.

Tema 3. Profilul de competență al învățătorului-diriginte la clasa de elevi.

Trăsături de personalitate și abilități. Parteneriatul în echipa didactică educativă. Note definitorii ale stilurilor manageriale. Funcții/roluri manageriale ale învățătorului.

Tema 4. Învățătorul-consilier al întregii clase și al fiecărui elev în parte.

Climatul educațional în clasa de elevi. Sintalitatea colectivului. Manifestarea comportamentului constructiv și responsabil în acțiuni de protecție personală și a celor din jur, axat pe cunoștințe acumulate și atitudini sociale pozitive.

Tema 5. Evaluarea activității învățătorului-diriginte.

Condiții ale demersului evaluativ. Adoptarea unui mod de viață activ în vederea protecției sănătății proprii și a celor din jur, prin asumarea responsabilă a consecințelor deciziilor luate.

Strategii de predare și învățare

Prelegerea magistrală, conversația euristică, demonstrația, observația, portofoliul, studiul de caz, lucrarea practică, modelarea etc.

Strategii de evaluare

- **Evaluarea curentă** se va realiza prin aplicarea diverselor metode-orale, scrise, practice (conversația euristică, activitate de lucru individual, prezentarea produselor activității, explicația, proiectarea demersurilor didactice, simularea în fața grupei a unei secvențe din demersul didactic etc.) și forme de organizare (individuală, în perechi, de grup).
- **Probă scrisă/Finală:** Elaborarea unei secvențe de proiect educativ la dirigenție.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Iucu, R., Managementul clasei de elevi, Ed. Polirom, Iași, 2006.
2. Iucu, R., Managementul clasei de elevi. Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională, Editura Polirom, Iași, 2004
3. Stan, E., Managementul clasei, Editura Aramis, București, 2003
4. Mihăescu, M., Managementul clasei - Pentru o experiență de succes, Editura Gimnasium, 2003
5. Jinga, I., Managementul învățământului, Editura ASE, București, 2003.

Opțională:

1. Olsen, J. și Nielsen, T., Metode și strategii pentru managementul clasei, Didactica Publishing House, 2009.
2. Petty, G., Profesorul azi, Editura Atelier Didactic, 2007.
3. Ulrich, C., Managementul clasei, Învățare prin cooperare, Editura Corint, București, 2000.
4. Faber, A., Mazlish, E., Comunicarea eficientă cu copiii, acasă și la școală, Editura Curtea Veche, București, 2002.
5. Peretti de, A., Legrand J.A., Boniface, J., Tehnici de comunicare, Polirom. Iași, 2001.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I (Licență)
Denumirea cursului	Psihologia educației
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Psihologie
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Maria Pleșca, conf., dr.
Cadre didactice implicate	Maria Pleșca, conf., dr.
e-mail	plescamasa@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.03.O.014	2	II	3	24	12	12

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Cursul <i>Psihologia educației</i> face parte din pachetul de discipline fundamentale, nivel licență, din cadrul Facultăților Universității pedagogice din Chișinău. Cursul este o introducere în abordarea științifică a relației complexe dintre psihologie, educație și instruire, cu accent pe aplicațiile psihologiei în domeniul educației. Cursul prezintă atât opinii clasice cât și opinii actuale, fundamentate teoretic și empiric cu privire la implicațiile educaționale ale teoriilor clasice și moderne ale dezvoltării, ale învățării, ale funcționării psihice și ale adaptării umane. La cursul <i>Psihologia educației</i> studenții vor însuși cunoștințe despre aspectele importante ale procesului de învățare: mecanismele generale și specifice ale învățării, motivația și strategiile de învățare, elementele de diversitate și aplicațiile educaționale ale acestora; vor studia mecanismele psihologice ale educației ca proces bine orientat de formare a personalității copilului și specificul relației profesor – elev: comunicarea didactică, conflictul și managementul conflictelor educaționale. Cursul se va axa pe formarea competențelor necesare pentru proiectarea și asistarea unor intervenții educaționale eficiente, aplicabile în diverse contexte, de la mediul școlar la dezvoltarea personală. Studenții vor însuși strategii și metode de intervenție practică în domeniul educațional în vederea optimizării activității de învățare școlară.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>C1. Competențe cognitive: studentul va dovedi cunoașterea principalelor repere psihogenetice și educaționale ale dezvoltării psihice a elevului pe parcursul vârstelor școlare, în vederea proiectării și desfășurării optime a activităților instructiv-educative; cunoașterea tendințelor teoretice, metodologice și practice specifice domeniului psihologiei educației; va demonstra o optică vastă de analiză a relației profesor – elev; va opera analitic, sintetic și critic cu cunoștințele legate de autocunoașterea și dezvoltarea personală a elevului.</p> <p>C-2. Competențe de învățare: se exprimă în capacitatea de a asimila informația psihologică din diferite surse în vederea organizării unui demers didactic eficient, conform obiectivelor enunțate; în informarea la zi privind problemele legate de psihologia procesului instructiv-educativ; în priceperea de a consulta sursele de specialitate și de a învăța din propriul demers educativ.</p> <p>C-3. Competențe de aplicare: studentul va exersa tehnici de elaborare a unor intervenții psiho-educative; va aplica strategii de analiză a particularităților și nevoilor de dezvoltare ale elevilor, profesorilor și părinților în context educațional (în cadrul simulărilor și al practicii psihopedagogice); va transfera în mod creativ cunoștințele psihologice în practica educațională: va utiliza selectiv teoriile, modelele de bază și/sau cadrele de referință pentru interpretarea și analiza critică a evidențelor cercetării calitative și cantitative, în vederea dezvoltării și a promovării practicii bazate pe dovezi în domeniul educațional; va realiza unele materiale de suport pentru discursul științific focalizat pe temele fundamentale ale psihologiei educației.</p>

C-4. Competențe de analiză: se exprimă în abilitatea de a analiza faptele psihologice de educație în conformitate cu cunoștințele achiziționate; de a evalua datele, procesele și conceptele specifice fiecărui palier psihologic al educației (cognitiv, afectiv, motivațional, social-moral); în manifestarea capacității de analiză reflexivă a propriei activități academice și identificarea nevoilor de formare profesională continuă.

C-5. Competențe de comunicare: se demonstrează în situațiile de comunicare didactică într-o manieră clară și precisă, oral și în scris, utilizând limbajul specific psihologiei în diverse contexte socio-culturale și profesionale; în capacitatea de explicare și interpretare a fenomenelor specifice domeniului educației din perspectiva psihologiei; în deprinderea de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihologică și să reacționeze adecvat la solicitările exprimate în limbaj psihologic și de a realiza comunicare eficientă și un management adecvat în activitatea educațională; în comunicarea eficientă în plan profesional și interpersonal.

C-6. Competențe la nivel de integrare: se dovedesc prin capacitatea de folosire independentă a informațiilor oferite de acest curs și de alte surse în activitățile didactice printr-o viziune sistematică asupra procesului educațional; de a aprecia un demers didactic asistat sau realizat; în identificarea rolurilor și a relațiilor profesionale ale specialiștilor în domeniile aplicative ale psihologiei în context instructiv-educativ; în înțelegerea necesității aplicării principiilor psihologiei în gestionarea mediului și a procesului educativ.

Finalități de studii

F-1. Să aplice în practica educațională cunoștințe cu privire la principalele noțiuni implicate în procesualitatea complexă a cunoașterii și învățării de tip școlar.

F-2. Să posede capacitatea de a opera analitic, sintetic și critic-constructiv în explicarea și interpretarea fenomenologiei dezvoltării psihice în context instructiv-educativ.

F-3. Să aplice principiile psihologiei generale în rezolvarea situațiilor specifice procesului educativ.

F-4. Să utilizeze creativ paradigmele psihologiei contemporane în practica educațională.

F-5. Să facă dovadă a unui sistem de atitudini pozitive și responsabile manifestate prin interes și receptivitate crescută față de elev și profesia didactică.

F-6. Să analizeze faptele psihologice de educație în conformitate cu cunoștințele achiziționate.

F-7. Să conceapă strategii conceptual-practice de cunoaștere psihologică a elevilor.

F-8. Să elaboreze și să implementeze programe psihopedagogice de optimizare a relației profesor-elev.

F-9. Să elaboreze și să aplice fișe de observații, protocoale caracterologice și demersuri educaționale care să vizeze stimularea creativității elevilor.

F-10. Să realizeze analize de caz referitoare la comunicare în discursul educațional.

F-11. Să aplice strategii conceptual-practice de abordare a cunoașterii psihologice a elevilor și principiile de management a conflictelor educaționale.

F-12. Să se implice în propriul proces de formare și dezvoltare personală.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursurile *Psihologiei generale*, *Psihologiei dezvoltării*, *Fundamentelor științelor educației*, *Didacticii generale*, *Managementului clasei de elevi*.

Unități de învățare

Tema 1. Introducere în psihologia educației.

Tema 2. Învățarea școlară - mecanismele și condițiile ei psihologice.

Tema 3. Succesul și insuccesul școlar.

Tema 4. Autocunoașterea și dezvoltarea personală a elevilor.

Tema 5. Profesorul și dimensiunile psihosociale ale activității sale.

Tema 6. Comunicarea didactică.

Strategii de predare-învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateri, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, brainstormingul.

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I- probă scrisă

Evaluarea periodică II – convorbire evaluativă

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Bibliografie

Obligatorie:

1. COCORADA, E. Introducere în teoriile învățării. Iasi: Polirom, 2010.
2. COSMOVICI, A., IACOB L. Psihologie școlară. Iasi: Polirom, 1998.
3. CREȚU, T. Psihologia educației. București: Credis, 2004.
4. GOLU, P. Psihologia învățării și a dezvoltării. București: Humanitas, 2001.
5. GOLU, P., GOLU, I. Psihologie educațională. București: Miron, 2003.
6. JURCĂU, N. (coord.), Psihologia educației. Cluj-Napoca: U.T. Pres, 2001.
7. MĂGĂȚ CÎNDEA, A. Psihologie educațională. Timișoara: Universitatea de Vest, 2003.
8. SĂLĂVĂSTRU, D. Psihologia educației, Iasi: Polirom, 2004.
9. PETRESCU, P. Psihologie și educație. Timișoara: Eurostampa, 2007.

Opțională:

10. ALBU, G. O psihologie a educației. Iași: Institutul European, 2005.
11. BONCU, S., CEOBANU, C. Psihosociologie școlară. Iasi: Polirom, 2013.
12. CRAHAY, M. Psihologia educației. București: Trei, 2009.
13. ILERIS, K. Teorii contemporane ale învățării. Autori de referință. București: Trei, 2014.
14. NEACȘU I. Metode și tehnici de învățare eficientă. Iași: Polirom, 2015. 320 p.
15. NEGOVAN, V. Psihologie pozitivă aplicată în educație. București: Universitară, 2015.
16. NEGOVAN, V. Introducere în psihologia educației. Ed. Universitară, București, 2005.
17. PĂNIȘOARĂ, I.O. Comunicarea eficientă. Ed. a III-a., Ed. Iasi: Polirom, 2006.
18. PĂNIȘOARĂ, I. O. Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică. Iasi: Polirom, 2015.
19. PĂNIȘOARA, G., SĂLĂVĂSTRU D., MITROFAN, L. Copilăria și adolescența. Provocări actuale în psihologia educației și dezvoltării. Iași: Polirom, 2016.
20. ROBERT J.M. Arta și știința predării. București: Trei, 2015.
21. SĂLĂVĂSTRU, D. Psihologia învățării. Iasi: Polirom, 2009.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I (Licență)
Denumirea cursului	Educația incluzivă
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihopedagogie și Psihopedagogie Specială
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Ciubotaru Natalia, asistent univ.
Cadre didactice implicate	Maximciuc V. dr., conf.univ., Ponomari D., dr., lector univ., Pîrvan M., lector univ.
e-mail	ppscatedra@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru I	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.03.O.014	2	II	III	24	12	12

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Educația incluzivă* constituie parte a modului psihopedagogic, standard de formare inițială necesar studenților altor facultăți. Cursul *Educația incluzivă* este actual prin reformele în domeniul educației, inclusiv reforma sistemului rezidențial de îngrijire a copilului, includerea în învățământul general a tot mai mulți copii cu cerințe educaționale speciale. Importanța cursului *Educația incluzivă* constă în pregătirea cadrelor didactice de-a face față provocărilor induse de transformările care se produc în abordarea individualizată a copiilor și acordarea asistenței calitative și calificate în corespundere cu necesitățile diferitor categorii de copii, iar demersul didactic se cere a fi regândit din perspectiva educației incluzive. Poziționarea cursului este logică și se înscrie armonios în ciclul disciplinelor în contextul procesului de reformă declanșat în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova. Acest curs are conexiuni cu alte cursuri ca Psihologia generală, Psihologia vîrstelor, Psihologia educației, Pedagogia generală, Pedagogia socială ș.a.

Cursul *Educația incluzivă* face parte din cursurile opționale ce are misiunea să asigure pregătirea studenților în **problemele teoretico - practice privind integrarea și incluziunea copiilor/tinerilor cu cerințe educaționale speciale. Ca obiectiv general are la bază formarea la studenți a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini privind intervenția psihopedagogică în școala incluzivă; informații referitoare la diverse aspecte ale dezvoltării învățământului integrat/incluziv ce se sprijină pe:** cadrul conceptual și legislativ de dezvoltare a educației incluzive, evaluarea copilului cu cerințe educaționale speciale, particularitățile de dezvoltare a copiilor cu cerințe educaționale speciale, particularitățile procesului educațional incluziv, parteneriatul socio-educational și managementul educației incluzive.

După audierea cursului *Educația incluzivă*, cu tangențe în psihologia generală, psihologia dezvoltării, psihologia educației, pedagogia, medicina, ș.a. conținutul curriculumului vizează, în principal, pentru studenții altor facultăți cu profil umanist: să fie bine pregătiți pentru a face față provocărilor induse de transformările care se produc în abordarea individualizată a copiilor și să acorde asistență calitativă și calificată în corespundere cu necesitățile diferitor categorii de copii; demersurile didactice să fie regândite din perspectiva educației incluzive.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe de cunoaștere și înțelegere:

- formarea viziunii de ansamblu asupra celor mai importante concepte, principii, definiții privind educația incluzivă;
- familiarizarea cu particularitățile de dezvoltare a copilului cu cerințe educaționale speciale.

Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor:

- formarea competențelor de elaborare/realizare a planului educațional individualizat și adaptărilor curriculare în organizarea procesului educațional incluziv.

Competențe de analiză:

- achiziția unor modele de analiză și acțiune operaționale în contexte educaționale incluzive.

Competențe de comunicare a cunoștințelor și înțelegerilor:

- identificarea și determinarea rolului și responsabilității subiecților implicați în promovarea educației incluzive.

Competențe de dezvoltare profesională continuă:

dezvoltarea atitudinilor pozitive, a gândirii critice și relaționale despre structurile, procesele și valorile sistemului educațional aplicate în dezvoltarea și susținerea practicilor incluzive.

Finalități de studii

- să cunoască, să înțeleagă și să explice principalele documente de politici și acte legislative, teorii, concepții, principii în domeniul educației incluzive;
- să identifice particularitățile de dezvoltare a copilului cu cerințe educaționale speciale;
- să elaboreze și să realizeze planuri educaționale individualizate, adaptări curriculare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul general;
- să adapteze procesul educațional la necesitățile copiilor cu cerințe educaționale speciale;
- să aplice principiile abordării individualizate în toate activitățile ce vizează procesul educațional;
- să opereze cu noi modele de analiză și acțiune operaționale în contexte educaționale incluzive.

Precondiții

1. Discipline anterior studiate:

- Psihologia generală, Psihologia vârștelor, Psihologia educației, Pedagogia generală, Pedagogia socială, etc.

2. Condiții prealabile:

- cunoașterea particularităților de dezvoltare a copiilor tipici, evaluarea și instuirea acestora;
- operaționalizarea termenilor în domeniul: psihologiei, pedagogiei;

formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de organizarea independentă a activității de învățare la cursul *Educația incluzivă*.

Unități de învățare

Unitate de învățare 1. Educația incluzivă: cadrul conceptual și legislativ. Politici educaționale. Obiectul, obiectivele, scopul, și sarcinile educației incluzive. Terminologii și definiții în educația incluzivă. Principiile educației incluzive. Legislație și politici internaționale și naționale.

Unitate de învățare 2. Particularități de dezvoltare a copilului cu cerințe educaționale speciale. Etiologia apariției dizabilităților: factorii endogeni, factorii exogeni și factorii psiho-sociali. Particularități de dezvoltare a copilului. Particularități de dezvoltare a copilului cu cerințe educaționale speciale. Adaptarea copilului cu cerințe educaționale speciale. Strategii de dezvoltare a copilului cu cerințe educaționale speciale.

Unitate de învățare 3. Evaluarea și abordarea individualizată în contextul educației incluzive a copilului cu dizabilități: evaluarea inițială a dezvoltării copilului. Evaluarea complexă și multidisciplinară. Specialiștii responsabili de evaluarea dezvoltării copilului.

Unitate de învățare 4. Adaptări curriculare. Tehnologii didactice incluzive. Planul educațional

individualizat. Activități de sprijin pentru copiii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul general.

Unitate de învățare 5. Parteneriatul în educația incluzivă. Parteneriatul socio-educațional + management educației incluzive: parteneriatul educațional – abordări conceptuale. Colaborarea între școală și familie în procesul educației incluzive. Implicarea comunității în activitatea școlii incluzive. Particularități ale managementului educației incluzive pe plan național. Factorii care influențează incluziunea la nivelul școlii. Dezvoltarea școlii incluzive.

Unitate de învățare 6. Managementul educației incluzive. Particularități ale managementului educației incluzive pe plan național. Factorii care influențează incluziunea la nivelul școlii. Dezvoltarea școlii incluzive.

Strategii de predare-învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor – student, de caracterul materiei de studiu, de caz, situație etc., vor fi aplicate: expunerea euristică, conversația, demonstrația, modelarea, algoritmizarea, problematizarea, descoperirea, dispute, învățare interactivă, aplicația și feed-backul, folosirea sugestiei, simularea, parteneriat în predare. studiul de caz, cooperarea, dezbaterea, asaltul de idei, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul, proiectul, ș.a.

Strategii de evaluare

1. *Proba I de evaluare curentă:* test de cunoaștere a conceptelor de bază în sistemul educațional al copiilor cu cerințe educaționale speciale;
2. *Proba de evaluare finală:* test grilă de cunoaștere a conceptelor de bază ale cursului *Educația incluzivă*.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bodorin C., Ciubotaru N. ș.a. Psihopedagogie specială. Suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive. Chișinău, 2011.
2. Bodorin, C.; Racu, A.; Gînu, D. Educație incluzivă – Unitate de curs. Chișinău: Ed. Cetatea de Sus, 2012.
3. Booth, T., Ainscow, M. Indexul incluziunii: dezvoltarea procesului de învățare și participare în școli. Ediția a treia, revizuită și extinsă. Chișinău: Biotehdesign, 2015.
4. Ciobanu, A. Psihologia Specială. Suport de curs. Chișinău, 2019.
5. Ciubotaru N., Bodorin C. Copiii cu dizabilități multiple – activități dezvoltativ-recuperative. Ghid practic. Tipografia UPS "Ion Creangă". Chișinău, 2015.
6. Ciubotaru N., Bodorin C. Psihopedagogia persoanelor cu dizabilități auditive, Tipografia UPS "Ion Creangă". Chișinău, 2020.
7. Educație incluzivă. Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil. Vol. I. Chișinău: Lyceum, 2016.

Opțională:

1. Racu, A.; Verza, E., Verza, F., Racu, S. Pedagogia specială. Chișinău: Ed. Tipografia Centrală, 2012.
2. Mogonea, F.R. Psihopedagogia copiilor cu dificultăți. Cluj-Napoca: Ed. Presa universitară clujeană, 2014.
3. Schipor, D. M. Psihopedagogia copilului cu dificultăți de învățare (note de curs). Suceava, 2013.
4. Racu, A., Racu, S., ș.a. Psihopedagogia integrării. Chișinău: Tip. Centrală, 2014.
5. Rotaru, M. Metodologii de sprijin în educația incluzivă. Chișinău, 2013.
6. Патнер Ф.Л., Юсупова А. Ю. Интегрированное обучение детей с ограниченными возможностями в обществе здоровых детей. Москва, Владос, 2014.

Bibliografia de referință:

1. Racu, A.; Racu, S. Dicționar enciclopedic de psihopedagogie specială. Chișinău, 2013.
 Racu, A., Bodorin, C., ș. a. Asistența psihopedagogică a copiilor cu dizabilități și a familiilor în condițiile educației incluzive. Ghid practic. Chișinău, 2012.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	INTEGRARE ECONOMICĂ EUROPEANĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie, Catedra Istorie și Științe Sociale
Titular de curs	Crețu Vasile , dr., lect. univ.; Maistru Rodica , dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Savițchi Corina, asistent univ.
Aprobat	Ședința catedrei Istorie și Științe Sociale, proces-verbal nr. 1 din 15.09.2022
e-mail	vascretu@gmail.com savitchic.11@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
U.03.A.015	3	II	IV	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Aderarea sistemului de învățământ superior al RM la procesul de la Bologna denotă tendința tot mai pregnantă de a introduce în mediul academic liceal și universitar fundamentele unor cercetări sistematice ale aspectelor și problemelor de integrare și unificare europeană. În același context de supoziții, subliniem că participarea universităților naționale la programele de mobilitate academică ERASMUS, contribuie fundamental la apropierea tinerilor de valorile și standardele europene, în special de cele educaționale. Deși tinerii aplică pentru diferite domenii și specialități, totuși, introducerea lor în programul universităților-gază se realizează printr-un chestionar asupra Uniunii Europene cu toate implicațiile ei. Subliniem astfel că studierea cursului de Integrare europeană în universitatea de origine este imperioasă în formarea personalității tinerilor, implicațiile și consecințele fiind de lungă durată. Este un adevăr că studenții de la specialitățile cu profil politologic sau juridic vor fi mult mai capabil să perceapă anumite noțiuni, date, modele de interacțiune instituțională, însă ar fi incorect a limita accesul celorlalți studenți implicați în studierea aprofundată a matematicii sau informaticii, a biologiei sau a chimiei. Procesul globalizării intensive și fără precedent solicită cunoașterea lumii contemporane prin toate aspectele ei, implicând cercetări transdisciplinare și interdisciplinare. Studiul general al integrării europene a devenit o necesitate a timpului, dar și o cerință a sistemului de învățământ.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențele dezvoltate prin interacțiunea subiectului pe care se centrează educația și cursul Integrare Economică Europeană se manifestă prin următoarele:
- Competențe de implicare directă și continuă a participanților (student profesor) la cunoașterea proceselor integraționiste, determinarea cauzelor, analiza efectelor, compararea finalităților după criterii (geografici, economici, sociali, politici).
- Competențe de informare sunt un atribut necesar în obținerea rezultatelor trasante, deoarece integrarea europeană este un proces dinamic, fiind în continuă transformare, iar deținerea informației reprezintă un instrument necesar pentru consolidarea cunoștințelor. Prin lectură, identificarea informațiilor și plasarea lor în context, prin asaltul de idei, întrebări și răspunsuri studenții devin capabili să perceapă în profunzime mecanismul de funcționare a Uniunii Europene.
- Competența de procesare a informației determină reperul care solicită capacități de interpretare a informației primite, aplicarea ei în contextul temei, dar și în contextul cunoștințelor generale despre lume,

despre Europa și despre procesul integraționist european, implicare în discuții și dezbateri tematice între colegi, analiza impactului, a tipologiei lui (pozitiv sau negativ), durata efectelor, comparații după criteriile spațial sau temporal, selectarea informațiilor relevante dintr-un context mai amplu construiesc capacitățile care vor ajuta subiectul să înțeleagă derularea fenomenului de integrare europeană, chiar dacă nu vine cu un bagaj de cuvinte sau cunoștințe deja formate la alte discipline.

-Competența de comunicare și exprimare a opiniilor pe marginea subiectelor studiate și analizate vor contribui la dezvoltarea competențelor de diseminare a informațiilor, dar și valorificarea potențialului de cunoștințe acumulat. Prin evocare, reflecție și exprimare elevii și studenții vor înțelege gradul de comprensivitate al temei și își vor dezvolta spiritul oratoric.

- Competența decizională și capacitatea de a lua și a-și asuma deciziile preprezintă un atribut substanțial în formarea personalității complexe. Prin studierea cursului de Integrare europeană, subiecții vor fi capabili să înțeleagă și să decidă asupra impactului procesului integraționist pentru stat, pentru comunitate, dar și pentru sine, evaluând gradul de dependență a întregii societăți față de obiectivele și finalitățile politicii externe exprimate prin platforme electorale și programe de guvernare. Studenții care au fost și sunt implicați în programe de studiere a integrării europene vor deveni mesagerii mesajelor integraționiste.

Finalități de studii realizate la finele cursului:

- Să evalueze formele și procesele primare de unificare a teritoriului european.
- Să analizeze impactul suportului juridico-legal de funcționare a Uniunii Europene;
- Să determine importanța arhitecturii instituționale a Uniunii Europene;
- Să caracterizeze politicile comunitare și impactul lor asupra economiei Uniunii Europene;
- Să analizeze mecanismul succeselor economice ale Uniunii Europene;
- Să evalueze impactul monedei unice europene asupra caracterului modern al economiei comunitare;
- Să disemineze conținutul și impactul politicilor de mediu ale Uniunii Europene;
- Să demonstreze importanța strategiei comunitare cu privire la siguranța alimentelor de pe piața Uniunii Europene;
- Să compare politica națională în domeniul protecției mediului cu cea a Uniunii Europene.
- Să evalueze impactul liberalizării serviciilor, mărfurilor, persoanelor și capitalurilor în interiorul spațiului comunitar;
- Să elaboreze recomandări de soluționare a problemelor actuale ale Uniunii Europene.

Precondiții

Cunoștințe profunde despre integrare europeană și politica externă a Republicii Moldova. Studenții trebuie să cunoască procesul decizional la nivel comunitar dar și al statelor terțe pe segmentul de integrare și aderare la Uniunea Europeană. Studenții trebuie să poată raporta prevederile legislației comunitare cu cerințele actuale ale pieții comunitare. Studenții trebuie să cunoască mecanismele de funcționare a arhitecturii instituționale comunitare și esența politicilor comunitare și impactul lor asupra dezvoltării durabile a spațiului comunitar european dar și a teritoriilor adiacente. Studenții trebuie să poată aplica metode de analiză a formelor de integrare la nivel politic, economic și social. Studenții trebuie să evidențieze domeniile de aplicare practică a cunoștințelor acumulate. De asemenea o condiție este și competențele obținute de studenți la cursurile de Științe politice, Culturologie, etc.

Conținutul unităților de curs

- TEMA 1.** Integrare europeană în evoluție istorică
- TEMA 2.** Mișcarea Pan-europeană între cele două războaie
- TEMA 3.** Formarea Comunităților Europene. Părinții fondatori ai Uniunii Europene
- TEMA 4.** Formarea și extinderea teritoriului european (1957-1995; 2004-2013)
- TEMA 5.** Tratatul de formare și funcționare a Uniunii Europene

- TEMA 6.** Instituțiile Uniunii Europene
TEMA 7. Politicile Uniunii Europene
TEMA 8. Politica de educație și formare profesională în Uniunea Europeană
TEMA 9. Piața unică Europeană
TEMA 10. Moneda Euro și formarea Uniunii Economice și Monetare
TEMA 11. Bugetul Uniunii Europene. Surse de formare și priorități de finanțare
TEMA 12. Drepturile și libertățile cetățenilor în Uniunea Europeană
TEMA 13. Relațiile Republicii Moldova cu Uniunea Europeană
Tema 14. Relațiile externe ale Uniunii Europene

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea ș.a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice, inclusiv a competenței de educație economică. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Obiectivele evaluării vor pune accent pe progresul personal, atitudinile față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale. **Evaluarea curentă:** discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvența redusă **Evaluarea curentă** prevede 2 testări obligatorii, lucrări de control în fiecare grupă academică, referate, studiu de caz, răspunsuri la seminare etc. (60% din nota finală). **Evaluarea finală** – examen final se realizează în formă scrisă sau orală (40% din nota finală).

Bibliografie

1. Site-ul oficial al Uniunii Europene https://europa.eu/european-union/index_ro
2. Fișe descriptive despre Uniunea Europeană <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/home>
3. Blumer Simion, Christian Lequesne. Statele membre ale Uniunii Europene. Chișinău: Cartier, 2009. 488 p.
4. Grabbe Heather. Puterea de transformare a Uniunii Europene. Chișinău: Ed. Epigraf SRL, 2008. 248 p.
5. Henderson Karen. Spațiul libertății, securității și justiției. Chișinău: Ed. ARC, 2003. 508 p.
6. Thatham Allan. Dreptul Uniunii Europene. Chișinău: ED. ARC, 2003. 508 p.
7. Molle Willem. Economia integrării europene: teorie, practică, politic. Chișinău: ED. Epigraf SRL, 2009. 494 p.
8. Scăunaș Stelian. Uniunea Europeană. Construcție, instituții, drept. București: ALL. Beck, 2005. 230 p.
9. Fuerea Augustin. Manualul Uniunii Europene. București: Univers juridic, 2006. 430 p.
10. Cotea Felician. Drept comunitar european. București: Ed. Wolters Kluwer, 2009. 676 p.
11. Mazilu Dumitru. Integrare Europeană. București: Ed. Lumina Lex, 2000. 542 p.
12. Gyula Fabian. Drept instituțional european. Cluj: Ed. SFERA, 2004. 480 p.
13. Jinga Ion, Popescu Andrei. Integrare Europeană. Dicționar de termeni comunitari. București: Ed. Lumina Lex, 2000. 207 p.
14. Jinga Ion. Uniunea Europeană în căutarea viitorului. București: Ed. C.H.Beck, 2008. 176 p.
15. Vataman Dan. Organizații europene și euroatlantice. București: Ed. C.H.Beck, 2009. 678 p.
16. Enciu Nicolae, Enciu Valentina. Construcția europeană (1945-2007). Curs universitar. Chișinău: CIVITAS, 2007. 392 p.
17. Ludmila Barbă, Gh. Valeriu, Felea Alina. Uniunea Europeană: istorie, instituții, politici. Rep. Moldova în noua arhitectură europeană. Chișinău: CEP USM, 2007. 179 p.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I (Licență)
Denumirea cursului	Limba română contemporană (Morfologia I)
Aprobat	Proces-verbal nr. 2 al ședinței catedrei, din 21.09.2022
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Titular de curs	dr. conf. Olga Boz
Cadre didactice implicate	dr. conf. Olga Boz
e-mail	boz.olga@upsc.md olgaboz77@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
S.03.O.016	4	II	III	48	24	24

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul universitar de morfologie a limbii române contemporane se realizează pe parcursul a două semestre și are drept scop examinarea și interpretarea proceselor gramaticale complexe. Studenții vor aprofunda cunoștințele de gramatică prin elucidarea unor momente de controversă științifică, prin discutarea unor situații de problemă, prin interpretarea integrală a textelor artistice. Examinarea și interpretarea proceselor gramaticale reclamă cunoștințe în domeniul românei moderne (lexicologie, fonetică și semantică lexicală), al istoriei limbii, al lingvisticii generale etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

cognitive: cunoașterea conceptelor fundamentale ale filologiei; interpretarea fenomenelor lingvistice din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; identificarea și selectarea surselor bibliografice pentru asimilarea și aplicarea informației literare și științifice noi;

de aplicare: identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lingvistice, caracteristice limbii române, la diferite niveluri și din diverse perspective; rezolvarea problemelor specifice analizei lingvistice, prin metodele utilizate de lingvistica modernă; realizarea diverselor acte comunicative și elaborarea diferitor tipuri de texte în limba română literară;

de analiză și sinteză: prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor

de conflict;

de comunicare: cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a tactului și a deontologiei profesionale în cadrul comunicării; utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise;

de învățare: autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

cognitive: înțelegerea structurilor și scopurilor sistemelor educaționale; cunoașterea normelor limbii literare și aplicarea ei în comunicarea scrisă și orală; realizarea unei cercetări educaționale în diferite contexte; capacitatea de a evalua programe și tehnologii educaționale; interpretarea procesului educațional realizat la lecțiile de limba și literatura română din perspectivă standardelor, criteriilor și indicatorilor de calitate;

de aplicare: inventarea și proiectarea noilor concepții în legătură cu filologia, operaționalizarea terminologiei de ultimă oră; documentarea holistică în raport cu probleme de interes profesional; alegerea variantelor de soluționare a problemelor din domeniu; eficientizarea activității profesionale, prin utilizarea noilor tehnologii de predare-învățare-evaluare, adaptate la condițiile interne; aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate; aplicarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale celor străine în activitatea profesională; operaționalizarea principiilor calității în domeniul limbii și literaturii române, axate pe acordarea serviciilor didactice eficiente, accesibile, comprehensive, sustenabile, centrate pe nevoile școlii și ale societății; utilizarea rațională și funcțională a standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate;

de analiză și sinteză: prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, literare, educaționale; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic și literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict; aplicarea diverselor modalități de colaborare cu structurile administrativ-culturale în vederea asigurării unui proces prolific de dezvoltare a limbii;

de comunicare: demonstrarea capacității de a se exprima în limba română într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale; demonstrarea abilităților de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihosocială și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj profesional;

de învățare: identificarea resurselor necesare pentru studierea limbii române, analiza și sinteza informației necesare demersului de autoformare; demonstrarea capacității de informare la zi privind activitatea educațională realizată la lecțiile de limba și literatura română, colaborarea cu școala, societatea, elevii, părinții; autoreglarea parcursului de formare profesională continuă.

Finalități de studii realizate la finele cursului

- F-1. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale științelor filologice și sociale/de cultură generală pentru realizarea educației lingvistice.
- F-2. Să comunice corect și eficient în context educațional.
- F-3. Să proiecteze și să realizeze demersul educațional la disciplina predată și la activitățile extracurriculare în conformitate cu prevederile actelor normative ale Republicii Moldova.
- F-4. Să evalueze randamentul școlar și eficiența procesului educațional la disciplinele filologice.
- F-5. Să creeze și să susțină mediul psihosocial favorabil intervenției educaționale.
- F-6. Să elaboreze materialele didactice necesare asigurării procesului educațional.
- F-7. Să valorifice parteneriatele școlare, colaborarea și cooperarea în comunitatea pedagogică.
- F-8. Să asigure ghidarea elevilor în procesul de formare, dezvoltare și alegere a profesiei.

Precondiții

Cunoștințe de bază despre sistemul limbii, despre varietatea diatopică a limbii, despre importanța și funcționarea limbii în societate în variantele literară și dialectală, achiziționate la cursurile de *Limba latină, tehnici de comunicare orală și scrisă, Introducere în lingvistică, Limba română contemporană (fonetica, lexicologia)*. Studenții trebuie să știe că limba este un sistem complex, care prezintă varietate diatopică, diafază și diastratică, ce funcționează în baza unor mecanisme interne și care este, în același timp, cel mai important mijloc de comunicare în societate. Întrucât este un fenomen social, limba trebuie studiată în legătură cu funcționarea ei în societate, în diferite regiuni, conform particularităților dialectale fonetice, lexicale, morfologice pe care le prezintă în varietatea ei diatopică.

Unități de curs

Introducere în curs. Obiectul de studiu al morfologiei. Surse bibliografice. 2. Noțiunile de bază ale morfologiei. Morfemul. Structura morfematică a cuvântului. 3. Părțile de vorbire flexibile. Categoriile gramaticale. 4. Clasa substantivelor. 5. Clasa articolelor. 6. Clasa adjectivelor. 7. Clasa pronumelor și a adjectivelor pronominale. 8. Clasa numeralelor. 9. Clasa verbelor. 10. Părțile de vorbire neflexibile. Clasa adverbilor. 11. Clasa prepozițiilor. 12. Clasa conjuncțiilor. 13. Clasa interjecțiilor.

Strategii de predare și învățare

Predarea are loc în baza unui suport care cuprinde integral conținutul cursului. Procesul didactic se va orienta spre strategia analizei și rezolvării de probleme, principalele metode de predare fiind *expunerea, conversația* (catihetică și euristică), *problematizarea, algoritmizarea, controversa academică, argumente pe cartele, SINELG, știu-vreau să știu-învăț, reQuest, eu cercetez* etc. Studiul individual al surselor recomandate și al suportului de curs vor asigura baza pentru înțelegerea sistemului morfologic al limbii române. Seminarele vor fi diferențiate strategic. Realizarea lucrărilor de laborator constituie o premisă considerabilă a reușitei academice.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă: se aplică două evaluări curente în timpul semestrului, la orele practice.

Evaluarea I Săptămâna VI

Proiect de grup.

Evaluarea II Săptămâna XIV

Prezentarea, scrisă și orală, a rezultatelor a 7 lucrări de laborator, elaborate, individual, pe parcursul semestrului, în auditoriu. Lucrările de laborator se realizează în baza unui text artistic românesc (nuvelă, roman), la alegere. Subiectele și cerințele față de lucrările de laborator sunt prezentate și analizate în timpul orelor de laborator stabilite în orar.

Evaluarea finală: constă în rezolvarea unui test complex, cu itemi semiobiectivi.

Rezultatul se exprimă printr-o notă (conform sistemului de apreciere de 10 puncte), cu acordarea a 4 credite academice, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Nota de la evaluarea finală este constituită din două componente: 50% din notă se acumulează la evaluările curente, iar 50% din notă o constituie aprecierea de la evaluarea finală.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Avram M., *Gramatica pentru toți*. București: Humanitas, 2001.
2. *Dicționar de științe ale limbii.*, București: Nemira, 2005.
3. *Gramatica limbii române. Cuvântul*. vol. I, București: Editura Academiei Române, 2005.
4. *Gramatica uzuală a limbii române*. Ch.: Litera, 2000.
5. Irimia D., *Gramatica limbii române*. Iași: 1997.
6. Neamțu G.G. *Teoria și practica analizei gramaticale*. Pitești: Paralela 45, 2008.
7. Pana-Dindelegan G., *Teorie și practică în analiza gramaticală*. București: 1978.

Opțională:

1. Boz O., *Locul semiadverbelor în cadrul adverbilor propriu-zise*. În: Filologia modernă: Realizări și perspective în context european (ediția a IV-a). Abordări interdisciplinare în cercetarea lingvistică și literară. (In memoriam acad. Silviu Berejan). Chișinău: Institutul de Filologie al AȘM, S.C. „Profesional Service”. 2012, p. 77-83. ISBN 978-9975-4354-1-3.
2. Boz Olga, *Semiadverbele în limba română: relații semantice și formale* // Revista de Științe Socioumane a UPSC, nr.3 (49), 2021, p. 17, ISSN 1857-01199.
3. Ciompec G., *Morfosintaxa adverbului românesc – sincronie și diacronie*. București: 1985.
4. Coteanu I., *Gramatică. Stilistică. Compoziție*. București: 1990.
5. Dimitriu, C., *Gramatica limbii române explicată*. Morfologia, Iași: 1979.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Ciclul	Ciclul I, LICENȚĂ
Denumirea cursului	Istoria literaturii române. Clasică II
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie. Catedra de Limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
Cadre didactice implicate	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
e-mail	smolnitchi.dumitrita@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru I	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.O.017	4	II	III	48	24	24

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în seria unităților de curs orientate spre specialitatea de bază, care vizează studierea literaturii române clasice prin intermediul operelor reprezentative a scriitorilor din a II-a jumătate a secolului al XIX-lea. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor ulterioare de literatură română, stagiilor de practică și elaborării tezei de licență.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1.** Cunoașterea contextului cultural istoric în care au activat scriitorii reprezentativi ai perioadei și a direcțiilor de dezvoltare a literaturii din a II-a jumătate a secolului al XIX-lea; cunoașterea operelor de referință și a terminologiei specifice canonului junimist.
- C-2.** Informarea privind problemele istoriei literaturii române clasice și capacitatea de a identifica operele caracteristice perioadei, de a consulta sursele credibile pentru soluționarea ambiguităților și a problemelor de interpretare corectă.
- C-3.** Interpretarea operelor literare din această perioadă; identificarea temelor, motivelor etc.
- C-4.** Demonstrarea capacității de analiză complexă a oricărui text literar clasic scris în limba română; de a examina mai multe puncte de vedere în abordarea operei literare și de a lua o decizie științific întemeiată
- C-5.** Capacitatea de a discuta problemele de istorie literară, făcând dovada (a) unei viziuni de sistem asupra fenomenului literar din epoca marilor clasici; (b) a înțelegerii importanței și a locului literaturii clasice între disciplinele literare; (c) a capacității de a sesiza specificul literaturii clasice și a priceperii de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.

Finalități de studii

- F-1.** Să identifice și să analizeze argumentat fenomenul literar din epoca marilor clasici, la diferite niveluri și din diverse perspective.
- F-2.** Să rezolve problemele specifice analizei textului literar clasic, prin metodele utilizate de critica literară de azi.
- F-3.** Să interpreteze științific procesele și fenomenul literar din perioada respectivă.
- F-4.** Să facă dovada unei viziuni concrete asupra sistemului literaturii clasice, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).

Precondiții

Studentii trebuie să poseze cunoștințe și deprinderi din cursurile Introducere în teoria literaturii, Folclor și mitologie, Istoria literaturii române (clasică I).

Unități de conținut

Tema 1. Climatul epocii Marilor clasici. Tema 2. Titu Maiorescu și societatea Junimea. Tema 3. Mihai Eminescu (1850-1889) Tema 4. Ion Creangă (1839-1889) Tema 5. Ioan Slavici (1848-1925). Tema 6. Ion Luca Caragiale (1852-1912) Tema 7. Literatura de la sf. sec. al XIX-lea și începutul sec. XX. Tema 8. George Coșbuc (1866-1919) Tema 9. Barbu Șt. Delavrancea (1858-1918) Tema 10. Alexandru Macedonski (1854-1920) Tema 11. Literatura din Basarabia. Alexei Mateevici (1888-1917)

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: tradiționale (teste, probe orale, probe scrise, probe practice); complementare (proiecte individuale/de grup, eseuri, portofolii, referate)

Evaluarea periodică I – convorbire evaluativă

Evaluarea periodică II – probă scrisă (test) și prezentarea portofoliilor

Evaluarea semestrială se va realiza în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni)

Bibliografie

Obligatorie:

1. Călinescu, George. Istoria literaturii române de la origine până în prezent. București: Minerva, 1988.
2. Crăciun, Gheorghe. Istoria literaturii române. Chișinău: Cartier, 2012.
3. Manolescu, Nicolae. Istoria critică a literaturii române. Pitești: Paralela 45, 2008.
4. Munteanu, George. Istoria literaturii române: Epoca marilor clasici. 2 vol. Galați: Porto-Franco, 1994.
5. Papu, Edgar. Lumini perene: Retrospecții asupra unor clasici români. București: Eminescu, 1989.
6. Simion, Eugen. Clasici români, v. I. București: Grai și Suflor, 2000.
7. Tiutiuca, Dumitru. Altfel despre marii clasici. Eminescu, Caragiale, Creangă. Galați: Europlus, 2004.
8. Tiutiuca, Dumitru. Literatura marilor clasici. București: E.D.P., 2005.
9. Vianu, Tudor. Arta prozatorilor români. Chișinău: Hyperion, 1991.
10. Zamfir, Mihai. Scurtă istorie: Panorama alternativă a literaturii române. București: Cartea Românească, 2011.

Opțională:

11. Bălan, Ion Dodu. Ioan Slavici sau Roata de la Carul Mare. București : Albatros, 1985.
12. Beșteliu, Marin. Alexandru Macedonski și complexul modernității. Craiova: Scrisul Românesc, 1984.
13. Bucur, Marin. I.L. Caragiale – Lumea operei. Ediție îngrijită de Ștefan Ion Ghilimescu. Pitești: Paralela 45, 2001.
14. Călinescu, George. Viața și opera lui Ion Creangă. Chișinău: Litera, 1998.
15. Călinescu, George. Viața și opera lui Mihai Eminescu, în 2 vol. Ediție îngrijită de Ileana Mihăilă. București: Editura Academiei Române, 2000.
16. Cubleșan, Constantin. Opera literară a lui Delavrancea. București: Minerva, 1982 (reeditat 2003).
17. Drăgulescu, Radu. George Coșbuc - mitopoetica, Cluj: Casa Cărții de Știință, 2005.
18. Dumitrescu-Bușulenga, Zoe. Eminescu. Viața, opera, cultura. București: Eminescu, 1989.
19. Grădinaru, Dan. Creangă. Monografie. București: Alfa, 2002.
20. Iorgulescu, Mircea. Marea trănăneală. Eseu despre lumea lui Caragiale. București: Compania, 2002.
21. Mitrache, Gheorghe. Alexandru Macedonski – scriitori români comentați. București: Recif, 1994.
22. Petra-Petrescu, Horia. I. L. Caragiale. Viața și opera. Cluj-Napoca: Casa cărții de Știință, 2004.
23. Ungureanu, Cornel. Ioan Slavici. Monografie, Brașov: Aula, 2002.
24. Vintilescu V., Scriitorii clasici și Junimea. București: E.D.P., 1997.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I
Denumirea cursului	Didactica limbii și literaturii române
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Adrian Ghicov, prof. univ.
Cadre didactice implicate	Liubovi Cibotaru
e-mail	ghicov.adrian@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
F.04.O.018	6	II	IV	72	36	36

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

La cursul *Didactica limbii și literaturii române* studenții vor acumula, asimila cunoștințe cu privire la Obiectul de studiu și problematica cursului de *Didactică*, vor studia, analiza și implementa în proiectarea didactică documentele școlare, curricula disciplinare, manualele școlare; vor redacta proiecte didactice de lungă durată, vor realiza proiecte didactice pe lecții și pe unități de învățare; vor asimila conceptele de competență, subcompetență și obiectiv operațional; vor racorda competențele și subcompetențele curriculare la conținuturile de învățămînt și la activitățile de învățare; vor defini și aplica strategiile didactice în funcție de tipul și subiectul lecției, de competențele și subcompetențele propuse.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive: studierea, analiza și interpretarea documentelor școlare și a produselor curriculare; asimilarea conștientă, eficientă a terminologiei didactice; studierea analitică a conceptelor de strategie didactică, management educațional, competență, subcompetență, etc...

Competențe de învățare: implementarea în activitățile practice și de laborator, în proiectarea didactică de lungă și scurtă durată, în organizarea lecției și a unității de învățare a cunoștințelor acumulate și a competențelor formate.

Competențe de aplicare: realizarea lecțiilor de limba și literatura română, realizarea analizei și evaluării lecțiilor proprii și a celor asistate în cadrul practicii pasive.

Competențe de analiză: realizarea și analiza propriului program de formare profesională, lansarea, propunerea unor idei de îmbunătățire a pregătirii profesionale.

Competențe de comunicare: realizarea permanentă a competenței de comunicare în limba română, stăpînirea întregului arsenal de componente ale competenței de comunicare orală și scrisă; stăpînirea competenței de comunicare didactică.

Competențe la nivel de integrare: realizarea relațiilor interdisciplinare dintre Didactica limbii și literaturii române și alte discipline de învățămînt; valorificarea și implementarea valorilor naționale și europene la orele de limba și literatura române și la alte obiecte de studiu.

Finalități de studii realizate la finele cursului

La finele acestui curs, studenții vor fi în stare:

Să prezinte cunoștințe cu privire la obiectul de studiu și problematica *Didacticii limbii și literaturii române*;

Să opereze cu terminologia didactică însușită.

Să interpreteze adecvat cerințele didacticii moderne cu privire la organizarea și desfășurarea lecției de limba și literatură română;

Să interpreteze creativ cerințele curriculare de organizare și desfășurare a lecției, de realizare a competențelor și subcompetențelor, de evaluare a competențelor și subcompetențelor;

Să prezinte o viziune proprie a organizării lecției de română;

Să integreze cunoștințele în practica de predare; Să aplice creativ și original cunoștințele asimilate pe parcursul studierii obiectului.
Precondiții
Cunoștințe de bază din <i>Pedagogie și Psihologie, Fonetică, Lexicologie, Morfologie, Sintaxă, Literatură.</i>
Unități de curs
1. Didactica limbii și literaturii române, obiectul de studiu, problematica didacticii actuale.2. Documentele școlare, Planul de învățământ, Curricula disciplinare la limba și literatura română pentru gimnaziu și liceu, structura curriculumului disciplinar, produsele curriculare, manualele școlare, ghidurile, caietul elevului.3. Competențele și subcompetențele; competențele-cheie, competențele transdisciplinare, competențele specifice disciplinei, subcompetențele.4. Proiectarea didactică, definiții și clasificări, proiectarea de lungă durată, proiectarea zilnică, modele curriculare de proiectare didactică, proiectarea unității de învățare.5. Lecția, formă de bază de organizare a învățării limbii și literaturii române, tipuri de lecții, lecțiile netradiționale, alte forme de organizare a învățării limbii și literaturii române în școală, lecțiile de literatură, studiul integrat. 6. Lecțiile de comunicare orală și scrisă, formarea competențelor de comunicare scrisă și orală, tipuri de scriere, compozițiile, algoritmul de scriere a compozițiilor școlare. 7. Strategia didactică, metode, tehnici și procedee de lucru, forme de organizare a învățării, managementul clasei de elevi.8. Studiul textului literar în școală, formarea competențelor lectorale, algoritmul de învățare a textului liric, epic, dramatic, studierea noțiunilor de teorie literară, strategii de lucru cu textul literar și non literar. 9. Studiere noțiunilor de gramatică, formarea competențelor lingvistice, strategii de lucru.10. Evaluarea, componentă nouă curriculară; tipuri, forme de evaluări, instrumente de evaluare, testul, itemii, baremul de notare; strategii de evaluare a competențelor. Tehnici alternative de predare/învățare/evaluare.
Strategii de predare și învățare
Strategii de predare-învățare: Învățarea centrată pe student: prelegeri interactive, seminarii și lucrări de laborator, proiecte de grup și individuale; consultații.
Strategii de evaluare
Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test și prezentare a unei lecții, participarea la discuții în timpul seminarelor, prezentarea portofoliului și examenul final. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 40% – nota medie de la cele două evaluări, inclusiv prezentarea lecției; 20% – participare la discuții în cadrul seminarelor și prezentarea portofoliului.
Bibliografie
Obligatorie: 1. Crăciun Corneliu. Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu. Ed. Emia – Deva, 2004. 2. Goia Vistian. Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu. Ed. Cluj – Napoca, 2002. 3. Eftenie Nicolae. Introducere în metodica limbii și literaturii române. Ed. Pitești, 2004. 4. Seciereu Mihaela. Didactica limbii române. Iași, 2006. 5. Parfene Nicolae. Metodica studierii limbii și literaturii române. Ghid teoretico – aplicativ, Iași, 1999 6. Cartaleanu T., Cosovan O., Goraș Postică V., Formarea de competențe prin strategii didactice interactive. Chișinău, Pro Didactica, 2008. 7. Panfil Alina, Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise, Pitești, Paralele, 45, 2007. Opțională: Ioan Nicola. Tratat de pedagogie generală. București, 2003. Ilie Elena. Limba română. Evaluare formativă. Ghid metodologic. Iași 1999. Ilie Emanuela. Didactica literaturii române. Polirom, 2008. Cucoș Constantin. Psihopedagogie, pentru examene de difinitivare și grade didactice. Polirom, 2009. Cojocăreanu Gabriela. Vălceanu Alina. Limba și literatura română – liceu. Ed. Arves, 2008. Șchiopu Constantin. Metodica predării literaturii române. Chișinău, 2009.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I
Denumirea unității de curs	Integrarea tehnologiilor informaționale în demersul didactic
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea: Fizică, Matematică și Tehnologii Informaționale Catedra: Informatică și Tehnologii Informaționale
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titulari de curs	Chiriac Tatiana, conf. univ., dr.; Sîrghi Olesea, asistent universitar, doctorand
e-mail	chiriac.tatiana@upsc.md , sirghi.olesea@upsc.md

Codul modulului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
G.04.O.019	2	II	IV	24	12	12

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Unitatea de curs *Integrarea tehnologiilor informaționale în demersul didactic* are ca scop însușirea achizițiilor generale necesare integrării competențelor digitale cu cele profesionale, aferente procesului educațional, și proceduri de aplicare a informației cu scop specific pentru utilizarea produselor și serviciilor informatice în crearea resurselor educaționale digitale. Competențele vizate în cadrul cursului se referă la dezvoltarea unui set de cunoștințe, capacități, și atitudini profesionale interconectate, ce vor asigura dezvoltarea competențelor digitale din perspectiva utilizării instrumentelor Web la elaborarea produselor educaționale digitale pentru proiectarea, organizarea și evaluarea disciplinelor școlare din învățământul general. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate și dezvoltate în cadrul unităților de curs ce vizează didacticele disciplinelor școlare, și alte module/unități de curs specifice unui program de studiu din domeniul științe ale educației, și în cadrul stagiilor de practică de specialitate.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

- C-10.**utilizarea instrumentelor web în procesul instructiv-educativ a disciplinelor școlare (proiectarea și crearea de produse educaționale digitale, realizarea proiectelor/produselor/portofoliilor digitale, ș.a.);
- C-11.**integrarea tehnologiilor digitale inovative în activități de comunicare eficientă în grup, autoevaluare reflexivă, învățare bazată pe sarcini, în scopul asigurării procesului interactiv de învățare;
- C-12.**identificarea și cunoașterea instrumentelor web, adecvate proiectării și desfășurării procesului educațional;
- C-13.**dezvoltarea competențelor digitale aplicative privind crearea resurselor educaționale online;
- C-14.**valorificarea strategiilor inovative de predare-învățare, asigurând legătura între conținuturile predate și practica școlară, orientate spre asigurarea calității în educație;
- C-15.**înțelegerea și promovarea paradigmei de predare-învățare-evaluare în format electronic din perspectiva implementării resurselor educaționale digitale.

<p>Finalități de studii</p> <p>La finalizarea unității de curs, studentul va fi capabil:</p> <p>F-1. să folosească instrumente web de creare a conținuturilor educaționale digitale și să elaboreze resurse educaționale digitale de concepție proprie;</p> <p>F-2. să identifice servicii online de creare a resurselor digitale și să elaboreze conținuturi electronice în acord cu activitățile de predare, învățare și evaluare;</p> <p>F-3. să aplice tehnologii digitale în desfășurarea unor activități didactice;</p> <p>F-4. să conștientizeze aportul posibil al instrumentelor TIC în cadrul pregătirii și desfășurării unui învățământ asistat de calculator;</p> <p>F-5. să respecte principiile etice de utilizare și publicare a informației și să aplice tehnologii online relevante organizării comunităților virtuale de instruire;</p> <p>F-6. să elaboreze proiecte didactice utilizând tehnologiile digitale învățate pe parcursul unității de curs.</p>
<p>Precondiții</p> <p>Preachizițiile necesare pentru însușirea unității de curs vizează competențele digitale dezvoltate în cadrul disciplinei <i>Tehnologii Informaționale și de Comunicare</i>, competențele în curs de formare în cadrul disciplinelor <i>Didactică generală</i>, <i>Didacticile disciplinelor școlare</i>.</p> <p>Inclusiv studentul trebuie să cunoască: utilizarea procesoarelor de text (MS Word) la nivel de bază, elaborarea prezentărilor electronice (MS PowerPoint), navigare Internet, structurarea și gestiunea informațiilor electronice; utilizare e-mail.</p>
<p>Unități de conținut</p> <p><u>Unitatea de învățare nr. 1. Resurse educaționale digitale online; instrumente web relevante pentru elaborarea de produse digitale în cadrul unor activități didactice</u></p> <p><u>Unitatea de învățare nr. 2. Organizarea conținutului digital și gestionarea învățării în mediul online</u></p> <p><u>Unitatea de învățare nr. 3. Implementarea tehnologiilor online pentru procesul de predare-învățare</u></p> <p><u>Unitatea de învățare nr. 4. Instrumente online în organizarea activităților de evaluare</u></p> <p><u>Unitatea de învățare nr. 5. Instrumente online pentru predare interactivă instantanee pentru sala de clasă</u></p> <p>Prezentarea publică și descrierea proiectelor elaborate</p>
<p>Strategii de predare și învățare</p> <p><i>Lecții practice:</i> sarcini de lucru practice/ aplicative la calculator; instruire asistată de calculator; predare interactivă, simulare didactică; scenarizare; rezultate ale proiectelor elaborate individual, sarcini individuale, etc.</p>
<p>Strategii de evaluare</p> <p>Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială ; evaluarea formatoare; evaluarea de tip cumulativ: curentă și finală.</p> <p>Evaluarea inițială se va realiza la începutul fiecărei unități de curs, va avea caracter interactiv, non-instrumental.</p> <p>Evaluarea formatoare se va realiza continuu pe parcursul activităților în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.</p> <p>Evaluarea curentă se va realiza în perioadele reglementate în baza unor probe practice, fiecare probă vizând concomitent unitățile de învățare din curs.</p> <p>Evaluarea finală se va realiza în formă de examen pe baza unei probe practice integrate.</p> <p>Condiții de admitere pentru evaluarea finală: note pozitive (cel puțin nota 5) la evaluarea curentă; realizarea portofoliului cumulativ; realizarea sarcinilor de studiu independent; prezența la cel puțin 30% din orele de contact direct.</p>

Nota semestrială se constituie din: notele obținute la evaluarea curentă obligatorie; notele obținute eventual pentru realizarea sarcinilor aplicative la orele practice, în cadrul studiului individual; nota pentru portofoliul cumulativ.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 60% - nota semestrială, 40% - nota de la examen.

Bibliografie

Cadrul normativ:

1. *Standardele de competențe digitale ale elevilor din ciclul primar, gimnazial și liceal. Standarde de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general (ordinul MECC nr. 862/2015);*
https://mec.gov.md/sites/default/files/cnc4_final_competente_digitale_elevi_22iulie2015_1.pdf
2. *Instrucțiunea privind Managementul temelor pentru acasă în învățământul primar, gimnazial și liceal (ordinul MECC nr. 1249/2018);*
https://mec.gov.md/sites/default/files/instructiune_teme_pentru_acasa.pdf
3. *Standardele de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general (ordinul MECC nr. 1124/2018).*
https://mec.gov.md/sites/default/files/standarde_de_competenta_profesionala_ale_cadrelor_didactice_din_invatamantul_general.pdf
4. *Dezvoltare profesională pentru vizite la clasă. Predarea și învățarea de calitate. Materiale resursă pentru profesori colegi, specialiști OLSDI, directori de școală și formatori pentru toate disciplinele;*
https://mecc.gov.md/sites/default/files/ro_predarea_si_invatarea_de_calitate_1_web_0.pdf

Manuale școlare și ghiduri de implementare a manualelor:

1. *Manuale școlare și ghiduri de implementare a manualelor* <http://ctice.gov.md/manuale-scolare/> (accesat 28.08.2022);

Literatură de specialitate recomandată:

1. Ghid pentru profesori în GOOGLE CLASSROOM. Universitatea din Craiova https://www.ucv.ro/pdf/it_fonduri_eur/servicii_web/tutorial_profesori.pdf (accesat 29.08.2022);
2. Garbatovschi V.; Gavrilenco N., Timoftică G. Ghid metodologic de implementare a tehnologiilor Web la specialitățile pedagogice. Chișinău, 2022 http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2022/04/Ghid_Pedagogie.pdf (accesat 28.08.2022);

Suporturi de curs universitar:

1. **Sîrghi, O.** *Suport informativ și modele de realizare a sarcinilor practice, prezentări electronice, fișiere video* plasate pe Google Classroom;
2. **Șchiopu, L., Chiriac, T.** *Integrarea resurselor educaționale digitale online în dezvoltarea competenței de comunicare.* Suport curricular ; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" din Chișinău, Centrul Național de Inovații Digitale în Educație "Clasa Viitorului". – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. UPS "Ion Creangă"). – 56 p. : tab. Referințe bibliogr.: p. 56 (14 tit.). – 100 ex. ISBN 978-9975-46-478-9.
3. **Chiriac, T.** *Prezentări electronice (modulul Active Presenter):* Domeniul de studii: Tehnologia Informației și Comunicațiilor în Instruire – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. UPS "Ion Creangă"). – 98 p. : fig., tab. Bibliogr.: p. 97 (15 tit.). – 100 ex. ISBN 978-9975-46-501-4.

Literatură de specialitate (opțional):

1. 13 instrumente pentru predare online, <https://gutenberg.ro/instrumente-digitale-pentru-predarea-online/> (accesat 30.08.2022);
2. Instrumente online utile în educație <https://rosioru.ro/2020/07/13/peste-100-de-instrumente-online-utile-in-educatie/> accesat 02.02.2022);

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I (licență)
Denumirea cursului	Cultura politică și mass-media
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie, Catedra Istorie și Științe Sociale
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Noroc Larisa, dr în istorie, conferențiar universitar
Cadre didactice implicate	Buzinschi Elena, dr. lector univ.
e-mail	larisa.noroc@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
U.04.A.020	3	II	IV	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cultura politică și mass-media: În condițiile democratizării regimului politic din Republica Moldova și creare de condiții pentru accesibilitatea cetățenilor în viața politică, subliniem necesitatea dezvoltării noilor competențe din partea tinerii generații, dar și cadrului didactic. Cursul este important pentru a extinde cunoștințele studentului în domeniul politic, media, pentru dezvoltarea abilităților noi de formare profesională. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” este o instituție de orientare socio-umanistică, or cursul Cultura politică și mass-media este unul important pentru dezvoltarea culturii civice, politice a cetățeanului în general și a cadrului didactic în particular, care va promova valorile democratice în rândurile elevilor. Disciplina nominalizată va contribui la formarea persoanelor multilateral dezvoltate, cu inițiativă, capabile să se implice conștient, rațional în viața politică în calitate de subiecți ai societății civile, să-și asume responsabilități și să găsească soluții la imperativele societății. Cursul are conexiune cu disciplinele: istorie, geografie, filosofie, politologie, economie, unde componenta politică este importantă pentru studierea în ansamblu a sistemelor politice a unui stat.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competența gnoseologică

- Cunoașterea cadrului noțional al disciplinei;
- Identificarea etapelor de socializare politică;
- Consemnarea factorilor de dezvoltare a culturii politice;
- Conștientizarea puterii mass-media și evidențierea tipurilor de mass-media;

Competența pronostică

- Prevederea factorilor care contribuie la evoluția culturii politice;
- stabilirea locului / rolului educației civice sau educației pentru societate în contextul evoluției social-economice și culturale a societății contemporane;
- identificarea problemelor ce există în domeniul educației pentru societate și determinarea soluțiilor de rezolvare a acestora.

Competența praxeologică

- interpretarea informației din diverse surse multimedia necesare activității profesionale a cadrului didactic;

- Formarea abilităților de analiză și estimare a evenimentelor politice din cadrul sistemului politic;
 - Formarea atitudinii raționale față de realitatea politică;
 - Stabilirea corelației dintre diverse elemente ale evoluției societății pentru eficientizarea activității de educație a culturii politice;
 - Promovarea valorilor democratice a societății.
 - Aplicarea cunoștințelor teoretice în analiza sistemelor politice globale;
 - Distingerea tehnicilor de influență a mass-mediei asupra omului și combaterea metodelor de manipulare.
 - **Competența managerială**
 - Identificarea importanței factorului uman în dezvoltarea culturii politice.
 - **Competența comunicativă și de inserție socială**
 - Utilizarea diverselor forme de comunicare pentru formarea culturii politice;
 - Ajustarea comportamentului personal la diversitatea situațiilor de comunicare managerială;
 - Manifestarea abilităților de a negocia în luarea deciziilor;
 - Demonstrarea abilității / capacității de exteriorizare / comunicare a cunoștințelor teoretice în relaționarea subiectului și obiectului politic.
 - **Competența de formare continuă**
 - Deschiderea față de cerințele de dezvoltare a societății;
 - determinarea priorităților în formarea profesională continuă pentru dezvoltarea culturii politice
- Demonstrarea abilității / capacității de exteriorizare / comunicare a cunoștințelor teoretice în relaționarea subiectului și obiectului politic.

Finalități de studii

- Să determine indicatorii culturilor politice și să identifice culturile politice;
- Să analizeze după principiul obiectivității conceptele politice;
- Să evalueze regimurile politice și să identifice avantajele și dezavantajele regimurilor;
- Să aprecieze importanța valorilor democratice;
- Să respecte principiile democratice ale societății, să apere drepturile de gen în viața politică;
- Să contracareze doctrinele, grupările extremiste;
- Să aplice terminologia studiată în activitatea profesională;
- Să aplice cunoștințele obținute în vederea dezvoltării profesionale continue.

Precondiții

Disciplinele anterior studiate care vor contribui la studierea eficientă a cursului de **Cultura politică și mass-media** sunt disciplinele de Istorie (antică, medievală, universală, contemporană), Educația economică, Culturologie, Științe filosofice, psihologie etc. În cadrul disciplinelor menționate studenții vor fi inițiați în istoria dezvoltării omenirii, cauzele apariției unor idei politice, atitudini, comportamente politice, care au avut impact asupra transformării regimurilor și sistemelor politice. Totodată, în cadrul acestor discipline studenții vor fi familiarizați cu definiții precum: cultură politică, mass-media, socializare politică, doctrine politice, puterea politică, drepturile omului, morala societății, valori imateriale, elemente materiale ale culturii politice, legitimitate politică etc., care sunt necesare de a fi cunoscute pentru înțelegerea cursului. Studenții trebuie să posede deprinderi de muncă intelectuală precum: analiza critică a unor texte cu caracter istoric/politic/filosofic, discursuri; articole media, înțelegerea ideilor și valorilor democratice/nedemocratice); argumentarea opiniilor, părerilor; schițarea programelor alternative de conducere, organizarea independentă a activității de învățare etc. În cadrul prelegerilor și seminarelor se va determina nivelul de pregătire teoretico-metodologic, axiologic al studenților, în baza căruia se vor dezvolta competențe noi.

Conținutul unităților de curs

1. Obiectul de studiu al culturii politice și mass-mediei, esență și conținut
2. Cultura politică, structură și tipologie. Specificul culturii politice în RM.
3. Mass-media esență și tipologie. Metodele de influență prin mass-medie
4. Puterea politică, Legitimitatea politică și Puterea mass-mediei
5. Doctrina politică în societatea contemporană. Raportul mass-media și doctrinele politice
6. Sistemul politic și regimul politic versus imparțialitatea mass-mediei
7. Statul și societatea civilă. Relația societății civile și mass-mediei
8. Partidele politice, sistemele de partid și mass-media. Tehnologii media de promovare a partidelor politice
9. Liderismul politic și elita politică. Mass-media în crearea imaginii liderului/elitei politice
10. Alegerile și sistemele electorale. Mass-media și procesul electoral
11. Politica națională, relațiile interetnice și comunicarea interetnică. Problemele naționale și mass-media, reflectare și impact

Strategii de evaluare

Evaluări inițiale (eseu, test), evaluare formativ-continuă (lucrare de control, test), evaluare sumativ-cumulativă/finală (test, răspuns oral, examen).

Bibliografie

Obligatorie:

5. Almond, G. A., Sidney, V. Cultura civică, Editura Du Style, București, 1996.
6. Cornea Sergiu. Introducere în politologie. Cahul, USC, 2008.
7. Enciu N. Politologie: Curs universitar. Chișinău, Civitas, 2005.
8. Miller D. Enciclopedia Blackwell a gândirii politice. București: Humanitas, 2000.
9. Mungiu-Pippidi A. Doctrine politice. Iași: Polirom, 1998.
10. Teresa Fischer. Știința politică. Probleme, concepte, teorii. Polirom, 2007.
11. Țârdea B., Noroc L. Politologie. Curs de prelegeri. Chișinău, 2014.
12. Voiculescu M. Doctrine politice contemporane. București: Victor, 2001.
13. Voiculescu M. Tratat de politologie, Ed. Universitară, București, 2002.
14. RADU, Raisa, "Cultura politică", Ed. Tempus, București, 1994
15. Samuel P. Huntington, Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale, Editura Antet, București, 1998
16. Constantin Schifirneț, Generație și cultură, Editura Albatros, București, 1985

Opțională:

17. Girardet R. Mituri și mitologii politice. Iași: Institutul European, 1997.
18. Lijphart A. Democrația în societățile pluraliste. Iași: Polirom, 2002.
19. Popescu G., Dumnică D. Femeia – lider în viața politică internațională. Pitești: Editura Universității din Pitești, 2001.
20. Courtois St. Dicționarul comunismului. București: Polirom, 2008.
21. Iliescu Ana-Paul, Socaciu Emanuil-Mihail. Fundamentele gândirii politice moderne. Iași: Polirom, 1999.
22. Fascismul european (1918–1945). Ideologie, experimente totalitare și religii. / C. Iordachi. Cluj: ISPMN, 2014.
23. Samuel P. Huntington, Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale, Editura Antet, București, 1998

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Ciclul	I
Denumirea cursului	Literatura universală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Viorica Zaharia, conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	vi_zaharia@yahoo.fr

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul I	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
U.04.O.021	5	II	IV	60	36	24

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul universitar *Istoria Literaturii Universale* constituie o introducere în istoria fenomenului literar mondial, fiind destinat studenților filologi, interesați de o pregătire riguroasă și de atingere de performanțe maxime atât în procesul de învățare, cât și în activitatea pedagogică. Disciplina face tandem cu celelalte ramuri ale științei literare Teoria și Critica Literară, Poetica și Retorica, Semiotica și Stilistica. În același timp, *Istoria Literaturii Universale* se integrează în mai vastele discipline Istoria Culturii și Civilizației și Estetica. Conținutul cursului constituie o sinteză coerentă și unitară, cu funcționalitate teoretică și practică, a concepției asupra fenomenului literar mondial. Atenția se concentrează asupra problemelor fundamentale din aria fenomenului literar universal. Algoritmii preconizați pentru analiza literară iau în considerație stadiul investigațiilor specializate, achizițiile teoretice și metodologice în vederea surprinderii cât mai reușite a miracolului fiecărei creații și a semnalării inefabilului caracteristic textului literar. Studenții trebuie să obțină pe final capacitatea de a combina observațiile critice cu uneloe comentarii filozofice și psihologice, să emită judecăți axiologice și metaliterare, având conștiința faptului că literatura face parte dintr-un complex cultural indivizibil. Cursul presupune și cunoașterea literaturii critice la temă și cuprinde întreaga perioadă a istoriei literaturii universale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1: cunoașterea obiectului de studiu al disciplinei; identificarea metodelor de cercetare în domeniu; determinarea particularităților fenomenului literar postmodern.universal.
- C-3: capacitatea de a însuși și a analiza informații; de a efectua analize literare pe textele reprezentative pentru diferite estetică literare; de a exemplifica adecvat temele și motivele literare specifice uneia sau alteia dintre mișcările literare.
- C-3: capacitatea de a opera cu conceptele de literatură universală, generală și mondială; de a identifica particularitățile literaturii realiste și a celei simboliste; de a discrimina între realism și modernism; de a integra sau diferenția avangarda în /de modernism; de a identifica însemnele postmodernismului în fenomenul cultural și în textul artistic;
- C-4: capacitatea de analiză comparativă, de explicare a noutății de viziune a operelor semnificative din literatura universală; de a identifica temele, motivele și particularitățile specifice anumitor epoci, curente, fenomene, scriitori, opere literare.
- C-5: se demonstrează în practica de analiză a fenomenului literar, atât în cadrul orelor, cât și în cel al evenimentelor literare sau culturale. Dezvoltarea culturii teoretice de a dialoga polemic cu oponenții. Stabilirea de corespondențe între literatura română și cea universală.
- C-6: conceperea fenomenului literar ca parte integrantă a unui sistem cultural; aprecierea importanței

cunoașterii literaturii în formarea personalității; determinarea nivelului de sincronizare a literaturii române cu fenomenul literar universal, Proiectarea unor cercetări interdisciplinare în diversele ramuri ale științei literaturii în vederea integrării socio-culturale; lărgirea receptivității față de ideile teoretice deschizătoare de noi perspective pentru studiul literaturii; deschiderea față de schimbările survenite pe plan literar în concordanță cu ritmul dezvoltării culturii generale.

Finalități de studii

- F-1.** Să se orienteze cu lejeritate în materia nouă a literaturii universale;
- F-2.** Să cunoască epocile și curentele literare, scriitorii reprezentativi și operele acestora;
- F-3.** Să-și exprime atitudinile și gândirea critică prin interpretarea cât mai personală a valorii unor texte literare sau fenomene culturale;
- F-4.** Să explice și să interpreteze relația dintre autori, opere, structuri tematice, idei;
- F-5.** Să identifice și să explice anumite interferențe; arte plastice – literatură, muzică – literatură, filosofie – literatură etc.
- F-6.** Să identifice și să comenteze anumite fenomene din literatura națională în raport cu fenomenele literare (curente, școli, mode literare ș.a.) din literatura mondială.

Precondiții

- Pentru a participa și a promova acest curs, studenții trebuie să posede cunoștințe de la cursurile Introducere în studiul literaturii, Introducere în lingvistică, Folclor și mitologie și Științe filosofice.
- Să dispună de o cultură literar-artistică formată prin lectura și receptarea textelor literare.
- Sunt necesare cunoștințe elementare din domeniul teoriei literare și poeticii.
- Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a comenta și analiza o opera artistică.

Unități de învățare

1. Literaturile antichității
2. Literatura universală în Evul Mediu
3. Renașterea europeană. Umanismul și barocul
4. Clasicismul secolelor XVII și XVIII
5. Iluminismul și literatura epocii luminilor
6. Secolul al XIX-lea în literatura universală. Romantismul
7. Realism și aturalism în literatura universală. Schimbarea atitudinii estetice
8. Romanul realist și marii romancieri. Teatrul realist
9. Revolta lirică de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Simbolismul și începutul epocii moderne
10. Secolul al XX-lea în literatura universală
11. Modernismul și avangardele primei jumătăți de veac
12. Romanul secolului al XX-lea. Tradiție și experiențe noi
13. Dramaturgia secolului al XX-lea. Trăsături, direcții, reprezentanți
14. Lirica secolului al XX-lea
15. Literatura universală din a doua jumătate a secolului al XX-lea și început de secol XXI

Strategii de predare-învățare

Strategii centrate pe student, bazate pe: interactivitate și tehnologii informaționale, dezvoltarea gândirii critice, problematizare, explorare/investigare, studii de caz, proiecte, simulare didactică. Ore de curs: prelegeri tematice, integrate, dezbateri, problematizare. Ore de seminar: seminar în baza studiului de caz, seminar-dezbateri, seminar-conferință, seminar în baza proiectelor. Ore de studiu individual: e-learning, metoda bibliografică, studiul de caz, învățarea prin proiecte etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea scrisă la examenul final presupune realizarea unui număr de subiecte teoretice și aplicative de analiză și sinteză.

Evaluarea curentă se bazează pe (1) rezultatele a 6 evaluări curente la seminare, (2) a două evaluări sub formă de

test cu mulți itemi, (3) evaluarea portofoliului individual. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – notamedie de la evaluările scrise și orale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Drimba, Ovidiu, Istoria literaturii universale, București, 1999.
2. Drimba, Ovidiu, Istoria culturii și civilizației, București,
3. Cisteakova, N. Istoria literaturii antice, 1991.
4. Anixt, A., Istoria literaturii engleze, București, 1965
5. Sanctis, Francesco, Istoria literaturii italiene, București, 1965
6. Martini, Fritz, Istoria literaturii germane, București, 1970
7. R.-M. Albérès, Istoria romanului modern, București, Editura pentru Literatură Universală, 1968.
8. Bercescu, S., Istoria literaturii franceze, București, 1970.
9. S. Alexandrescu, D. Grigorescu, Romanul realist în secolul al XIX-lea, București, Ed. Enciclopedică, 1971.
10. Călinescu, Matei, Cinci fețe ale modernității, București, Univers, 1995, cap. Ideea de modernitate.
11. Friedrich H., Structura liricii moderne, București, Editura pt. Lit. Universală, 1969, pp.31-57, 58-97, 98-146.
12. Grigorescu D., Dicționarul avangardelor, București, Ed. Enciclopedică, 2003, art. Suprarealismul, Dadaiismul, Tristan Tzara.
13. Heitmann K., Realismul francez de la Stendhal la Flaubert, București, Univers, 1983.
14. Raymond M., De la Baudelaire la suprarealism, București, Univers, 1970, cap. Introducere, pp. 9-25/39, Considerații asupra simbolismului, pp. 42-49.
15. Larroux G., Realismul, București, Cartea Românească, colecția Syracuse, 1998.
16. Crăciun Gh., aisbergul poeziei moderne, Pitești, Paralela 45, 2009.
17. Ilie, Rodica, Manifestul literar: poetici ale avangardei în spațiul cultural roman, 350 p., Ed. Univ. „Transilvania”, 2008.
18. World Literature Timeline
19. HistoryWorld.ne
20. The Greatest Writers of all Time

Opțională:

- 1.M. Călinescu, *Conceptul modern de poezie*, București, Eminescu, 1972.
2. D. Grigorescu, *Direcții în poezia secolului XX*, București, Eminescu, 1975.
3. Literatură universală și comparată. Antologie critică, coord. Elena Ionescu, Răzvan Tufeanu-Livintz, Editura Universității din București, ed. a II-a, 2009.
4. A. Marino, Dicționar de idei literare, București, 173, pp. 283-399, cap., Clasic și modern. Avangarda.
5. R. Munteanu, *Farsa tragică*, București, Univers, 1989.
6. Vl. Nabokov, *Cursuri de literatură*, București, Thalia, 2004.
7. Marthe Robert, *Romanul începuturilor și începuturile romanului*, București, Univers, 1983
8. Ph. Van Tieghem, *Marile doctrine literare în Franța*, București, Univers, 1972, cap. Realism, Simbolism.
9. Fukuyama Francis în *Sfârșitul istoriei și ultimul om*, Editura Paideia, București, 1994.
10. Petrescu Liviu, *Poetica postmodernismului*, Pitești, Ed. Paralela 45, 1996.
11. Hutcheon Linda, *Politica postmodernismului*, București, Nemira, 1997.
12. Vattimo Gianni, *Sfârșitul modernității*, Editura Pontica, Constanța, 1993.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I (Licență)
Denumirea cursului	Limba română contemporană (Morfologia II)
Aprobat	Proces-verbal nr. 2 al ședinței catedrei, din 21.09.2022
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Titular de curs	dr. conf. Olga Boz
Cadre didactice implicate	dr. conf. Olga Boz
e-mail	boz.olga@upsc.md olgaboz77@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
S.04.O.022	4	III	IV	48	24	24

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul universitar de morfologie a limbii române contemporane se realizează pe parcursul a două semestre și are drept scop examinarea și interpretarea proceselor gramaticale complexe. Studenții vor aprofunda cunoștințele de gramatică prin elucidarea unor momente de controversă științifică, prin discutarea unor situații de problemă, prin interpretarea integrală a textelor artistice. Examinarea și interpretarea proceselor gramaticale reclamă cunoștințe în domeniul românei moderne (lexicologie, fonetică și semantică lexicală), al istoriei limbii, al lingvisticii generale etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

cognitive: cunoașterea conceptelor fundamentale ale filologiei; interpretarea fenomenelor lingvistice din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; identificarea și selectarea surselor bibliografice pentru asimilarea și aplicarea informației literare și științifice noi;

de aplicare: identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lingvistice, caracteristice limbii române, la diferite niveluri și din diverse perspective; rezolvarea problemelor specifice analizei lingvistice, prin metodele utilizate de lingvistica modernă; realizarea diverselor acte comunicative și elaborarea diferitor tipuri de texte în limba română literară;

de analiză și sinteză: prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict;

de comunicare: cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a tactului și a deontologiei profesionale în cadrul comunicării; utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise;

de învățare: autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

cognitive: înțelegerea structurilor și scopurilor sistemelor educaționale; cunoașterea normelor limbii literare și aplicarea ei în comunicarea scrisă și orală; realizarea unei cercetări educaționale în diferite contexte; capacitatea de a evalua programe și tehnologii educaționale; interpretarea procesului educațional realizat la lecțiile de limba și literatura română din perspectivă standardelor, criteriilor și indicatorilor de calitate;

de aplicare: inventarea și proiectarea noilor concepții în legătură cu filologia, operaționalizarea terminologiei de ultimă oră; documentarea holistică în raport cu probleme de interes profesional; alegerea variantelor de soluționare a problemelor din domeniu; eficientizarea activității profesionale, prin utilizarea noilor tehnologii de predare-învățare-evaluare, adaptate la condițiile interne; aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate; aplicarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale celor străine în activitatea profesională; operaționalizarea principiilor calității în domeniul limbii și literaturii române, axate pe acordarea serviciilor didactice eficiente, accesibile, comprehensive, sustenabile, centrate pe nevoile școlii și ale societății; utilizarea rațională și funcțională a standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate;

de analiză și sinteză: prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, literare, educaționale; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic și literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict; aplicarea diverselor modalități de colaborare cu structurile administrativ-culturale în vederea asigurării unui proces prolific de dezvoltare a limbii;

de comunicare: demonstrarea capacității de a se exprima în limba română într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale; demonstrarea abilităților de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihosocială și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj profesional;

de învățare: identificarea resurselor necesare pentru studierea limbii române, analiza și sinteza informației necesare demersului de autoformare; demonstrarea capacității de informare la zi privind activitatea educațională realizată la lecțiile de limba și literatura română, colaborarea cu școala, societatea, elevii, părinții; autoreglarea parcursului de formare profesională continuă.

Finalități de studii realizate la finele cursului

F-1. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale științelor filologice și sociale/de cultură generală pentru realizarea educației lingvistice.

F-2. Să comunice corect și eficient în context educațional.

F-3. Să proiecteze și să realizeze demersul educațional la disciplina predată și la activitățile extracurriculare în conformitate cu prevederile actelor normative ale Republicii Moldova.

F-4. Să evalueze randamentul școlar și eficiența procesului educațional la disciplinele filologice.

F-5. Să creeze și să susțină mediul psihosocial favorabil intervenției educaționale.

F-6. Să elaboreze materialele didactice necesare asigurării procesului educațional.

F-7. Să valorifice parteneriatele școlare, colaborarea și cooperarea în comunitatea pedagogică.

F-8. Să asigure ghidarea elevilor în procesul de formare, dezvoltare și alegere a profesiei.

Precondiții

Cunoștințe de bază despre sistemul limbii, despre varietatea diatopică a limbii, despre importanța și funcționarea limbii în societate în variantele literară și dialectală, achiziționate la cursurile de *Limba latină*, *Tehnici de comunicare orală și scrisă*, *Introducere în lingvistică*, *Limba română contemporană (fonetica,*

lexicologia). Studenții trebuie să știe că limba este un sistem complex, care prezintă varietate diatopică, diafazăică și diastratică, ce funcționează în baza unor mecanisme interne și care este, în același timp, cel mai important mijloc de comunicare în societate. Întrucât este un fenomen social, limba trebuie studiată în legătură cu funcționarea ei în societate, în diferite regiuni, conform particularităților dialectale fonetice, lexicale, morfologice pe care le prezintă în varietatea ei diatopică.

Unități de curs

1. Clasa verbelor. 2 Părțile de vorbire neflexibile. Clasa adverbilor. 3. Clasa prepozițiilor. 4. Clasa conjuncțiilor. 5. Clasa interjecțiilor.

Strategii de predare și învățare

Predarea are loc în baza unui suport care cuprinde integral conținutul cursului. Procesul didactic se va orienta spre strategia analizei și rezolvării de probleme, principalele metode de predare fiind *expunerea, conversația* (catihetică și euristică), *problematizarea, algoritmizarea, controversa academică, argumente pe cartele, SINELG, știu-vreau să știu-învăț, reQuest, eu cercetez* etc. Studiul individual al surselor recomandate și al suportului de curs vor asigura baza pentru înțelegerea sistemului morfologic al limbii române. Seminarele vor fi diferențiate strategic. Realizarea lucrărilor de laborator constituie o premisă considerabilă a reușitei academice.

Strategii de evaluare

Evaluarea periodică: se aplică două evaluări periodice în timpul semestrului, la orele practice.

Evaluarea I Săptămâna VI

Proiect de grup.

Evaluarea II Săptămâna XIV

Analiza morfologică, într-un text complex, a părților de vorbire asimilate.

Evaluarea finală: constă în rezolvarea unui test complex, cu itemi semiobiectivi.

Rezultatul se exprimă printr-o notă (conform sistemului de apreciere de 10 puncte), cu acordarea a 6 credite academice, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Nota de la evaluarea finală este constituită din două componente: 60% din notă se acumulează la evaluările curente, iar 40% din notă o constituie aprecierea de la evaluarea finală.

Bibliografie

Obigatorie:

1. Avram M., *Gramatica pentru toți*. București: Humanitas, 2001.
2. *Dicționar de științe ale limbii.*, București: Nemira, 2005.
3. *Gramatica limbii române. Cuvântul.* vol. I, București: Editura Academiei Române, 2005.
4. *Gramatica uzuală a limbii române.* Ch.: Litera, 2000.
5. Irimia D., *Gramatica limbii române*. Iași: 1997.
6. Neamțu G.G. *Teoria și practica analizei gramaticale*. Pitești: Paralela 45, 2008.
7. Pana-Dindelegan G., *Teorie și practică în analiza gramaticală*. București: 1978.

Opțională:

1. Boz O., *Locul semiadverbilor în cadrul adverbilor propriu-zise*. În: Filologia modernă: Realizări și perspective în context european (ediția a IV-a). Abordări interdisciplinare în cercetarea lingvistică și literară. (In memoriam acad. Silviu Berejan). Chișinău: Institutul de Filologie al AȘM, S.C. „Profesional Service”. 2012, p. 77-83. ISBN 978-9975-4354-1-3.
2. Boz Olga, *Semiadverbele în limba română: relații semantice și formale* // Revista de Științe Socioumane a UPSC, nr.3 (49), 2021, p. 17, ISSN 1857-01199.
3. Ciompec G., *Morfosintaxa adverbului românesc – sincronie și diacronie*. București: 1985.
4. Coteanu I., *Gramatică. Stilistică. Compoziție*. București: 1990.
5. Dimitriu, C., *Gramatica limbii române explicată*. Morfologia, Iași: 1979.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Ciclul	Ciclul I
Denumirea cursului	Mihai Eminescu: structura imaginarului
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie. Catedra de Limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
Cadre didactice implicate	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
e-mail	smolnitchi.dumitrita@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.04.A.023	2	II	IV	24	12	12

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se prezintă ca o completare a cursului de literatură română clasică, II (epoca marilor clasici) la compartimentul Opera lui Mihai Eminescu. Vor fi abordate cele mai importante aspecte ale creației eminesciene și analizate operele reprezentative ale poetului, se va determina impactul pe care l-a avut personalitatea și activitatea lui M. Eminescu asupra procesului literar (dar și existențial) românesc. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor ulterioare de istorie a literaturii române, stagiilor de practică și elaborării tezei de licență.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1.** Înțelegerea fenomenului literar din epoca marilor clasici, perioadă în care se integrează creația eminesciană; cunoașterea contextului cultural istoric ce a influențat asupra formației intelectuale a lui Eminescu; cunoașterea operelor de referință și a exegezei eminesciene.
- C-2.** Informarea privind problemele operei eminesciene, soluționarea, interpretarea corectă a ambiguităților; identificarea specificului imaginarului eminescian.
- C-3.** Interpretarea creației eminesciene prin aplicarea canonului literar al epocii (canonul junimist); identificarea temelor, motivelor care formează imaginarul eminescian, a caracteristicilor și ipostazelor eului liric.
- C-4.** Dezvoltarea competenței de critică, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii de analiză literară, argumentându-și opțiunea cu referințe la sursele credibile; va ști să examineze mai multe puncte de vedere și să ia o decizie științific întemeiată.
- C-5.** Capacitatea de a se pronunța și a valorifica potențele expresive ale structurilor artistice eminesciene, de a sesiza specificul acesteia și de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor; de a elabora proiecte de cercetare științifică și didactică a operei eminesciene.

Finalități de studii

- F-1.** Să identifice și să analizeze argumentat opera eminesciană, la diferite niveluri și din diverse perspective.
- F-2.** Să integreze creația eminesciană în procesul literar (național și universal) al epocii.
- F-3.** Să analizeze și să interpreteze științific exegeza eminesciană.
- F-4.** Să facă dovada unei viziuni concrete asupra creației eminesciene, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).

Precondiții

Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul teoriei, istoriei și criticii literare; cunoștințe generale despre procesul literar românesc din sec. al XIX-lea (Literatura clasică I și II); să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza textele literare.

Unități de învățare

- Tema 1.** Mihai Eminescu: etape ale creației.
Tema 2. Eminescu – poet romantic.
Tema 3. Izvoare de inspirație în creația eminesciană.
Tema 4. Teme și motive fundamentale în opera eminesciană.
Tema 5. Cronotopul operei eminesciene.
Tema 6. Eminescu – prozatorul, dramaturgul, publicistul.
Tema 7. Patrimoniul eminescian.

Strategii de predare-învățare

Strategii centrate pe student, bazate pe: interactivitate și tehnologii informaționale, dezvoltarea gândirii critice, problematizare, explorare/investigare, studii de caz, proiecte, simulare didactică

Ore de curs: prelegeri tematice, integrate, dezbateri, problematizare.

Ore de seminar: seminar în baza studiului de caz, seminar-dezbateri, seminar-conferință, seminar în baza proiectelor.

Ore de studiu individual: e-learning, metoda bibliografică, studiul de caz, învățarea prin proiecte etc.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: tradiționale (teste, probe orale, probe scrise, probe practice); complementare (proiecte individuale/de grup, eseuri, portofolii, referate)

Evaluarea periodică I – probă scrisă (test) și prezentarea proiectului individual „Structura imaginarului eminescian” (valorificarea unui motiv poetic în opera eminesciană)

Evaluarea semestrială se va realiza în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni)

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bot I., Eminescu și lirica românească de azi. Cluj-Napoca: Dacia, 1989.
2. Călinescu G., Opera lui Mihai Eminescu. Chișinău: Litera, 1993.
3. Cimpoi M., Dicționar enciclopedic Mihai Eminescu. Chișinău: Gunivas, 2013.
4. Diaconescu R.-M., Eminescu dramaturg și teatrolog. București: Sf. Ierarh Nicolae, 2010.
5. Dumitrescu-Buşulenga Z., Eminescu. Viață. Creație. Cultură. București: Eminescu, 1989.
6. Simion E., Proza lui Eminescu. Iași: Junimea, 2018.
7. Vatamaniuc D., Publicistica lui Eminescu. Iași: Junimea, 1985.

Opțională:

8. Caracostea, D., Opera lui M. Eminescu. Creativitatea eminesciană. Iași: Junimea, 1987.
9. del Conte R., Eminescu sau despre Absolut. Cluj-Napoca: Dacia, 1990.
10. Costache Iu., Eminescu – negocierea unei imagini, București: Cartea Românească, 2008.
11. Ghidirmic Ov., Moștenirea prozei eminesciene. Craiova: Scrisul românesc, 1996.
12. Munteanu G., Eminescu și eminescianismul. București: Minerva, 1988.
13. Murărașu, D. Mihai Eminescu. Viața și opera. București: Eminescu, 1983.
14. Mușina A., Eseu asupra poeziei moderne, București: Cartier, 1997.
15. Noica C., Introducere în miracolul eminescian. București: Humanitas, 1992.
16. Paleologu-Matta Sv., Eminescu și abisul ontologic. București: Editura științifică, 1994.
17. Petrescu I. Em, Eminescu. Modele cosmologice și viziune poetică. București: Universal Dalsi, 2000.
18. Rusu A., Eminescu. Orizonturi succesive. Cluj-Napoca: Clusium, 2006.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Canoane literaturii române
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Titular de curs	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
Cadre didactice implicate	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
e-mail	sdumitritza@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.04.A.023	2	II	IV	24	12	12

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul opțional **Canoane literaturii române** se ține în continuarea cursurilor de Introducere în teoria literaturii și Istoria literaturii române, prezentându-se ca o completare a acestora la compartimentele *Conceptul de literatură* și *Etape de dezvoltare a literaturii române*.

Conceptul de canon literar a dezvoltat trei sensuri: 1) sensul de *concept* sau *canon estetic creator/constitativ* de opere literare, 2) sensul de *listă* sau *canon de opere literare fundamentale, estetice* sau de *scriitori de valoare* și, în fine, 3) sensul de *criteriu estetic evaluator* sau *canon critic evaluator de opere literare*. Toate cele trei sensuri vor fi puse în discuție în cadrul acestui curs opțional.

Pe parcursul evoluției sale, literatura română a cunoscut patru canoane literare (pașoptist, junimist, modernist și postmodernist) la care se vor face referințe în cadrul cursului.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive: se exprimă, preponderent, în *competența literară*, prin care studentul va demonstra înțelegerea evoluției fenomenului literar românesc și universal; cunoașterea conceptului de *canon literar* în diferite accepții.

Competențe de învățare: se manifestă prin informarea privind problemele canonului literar; prin capacitatea de a identifica toate sensurile canonului literar, de a consulta sursele credibile pentru soluționarea ambiguităților și a problemelor de interpretare corectă.

Competențe de aplicare: studentul va interpreta adecvat scrierile literare, atribuindu-le unui anumit canon literar; va identifica elementele și caracteristicile definiției ale canoanelor literare, comparându-le între ele.

Competențe de analiză: se vădesc, preponderent, în *competența de critică*, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii de analiză literară, argumentându-și opțiunea cu referințe la sursele credibile; va efectua analiza complexă a diferitor scrieri canonice; va ști să examineze mai multe puncte de vedere și să ia o decizie științific întemeiată.

Competențe de comunicare: se demonstrează ca o *competență socioculturală*, în toate textele literare, prin respectarea normei și prin valorificarea potențelor expresive ale structurilor artistice.

Competențe la nivel de integrare: se probează ca o *competență literară* generală, prin care studentul este capabil să integreze opera într-un anumit canon literar, să sesizeze caracteristicile definiției ale canonului,

să manifeste deschidere față de noile interpretări critice ale conceptului de <i>canon literar</i> și a <i>operelor canonice</i> ; să elaboreze proiecte de cercetare științifică a canoanelor literare.
Finalități de studii
<ul style="list-style-type: none"> • Să analizeze și să interpreteze științific exegeza ce vizează canoanele literare. • Să integreze operele canonice într-un anumit canon literar. • Să identifice și să analizeze argumentat scrierile literare canonice, la diferite niveluri și din diverse perspective. • Să facă dovada unei viziuni concrete asupra canonului literar, în cele trei sensuri ale acestuia, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).
Precondiții
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2. ✓ Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul teoriei, istoriei și criticii literare; și cunoștințe generale despre procesul literar universal și românesc din diferite perioade. ✓ Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza textele literare.
Unitățile de curs
Tema 1. Conceptul de <i>canon literar</i>.
Tema 2. Canoane literare vs curente literare.
Tema 3. Canonul pașoptist.
Tema 4. Canonul junimist.
Tema 5. Canonul modernist.
Tema 6. Canonul postmodernist.
Strategii de evaluare
<p>Evaluarea orală la examenul final presupune proba teoretică (prezentarea unui subiect teoretic) și proba practică (analiza unui text / fragment de text canonic și includerea acestuia într-un anumit canon literar).</p> <p>Evaluarea curentă se bazează pe (1) rezultatele a două răspunsuri la seminarii, (2) participarea la prezentări și discuții în timpul seminarelor, (3) efectuarea și prezentarea unui referat, (4) analiza literară a unei scrieri prin prisma canonului literar.</p> <p>Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.</p>
Bibliografie obligatorie:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bloom, Harold. Canonul occidental. (Traducere din limba engleză de Delia Ungureanu.) București, 2007. 2. Manolescu, Nicolae. Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură. Pitești, 2008. 3. Călinescu, Matei. Conceptul modern de poezie. Critică literară: De la romantism la avangardă. Pitești, Editura Paralela 45, 2002. 4. Crăciun, Gheorghe. Aisbergul poeziei moderne. Pitești, 2002. 5. Magheru, Paul, Literatura română în context universal. Arte poetice – curente literare. Oradea, 1978. 6. Micu, Dumitru, Literatura română în secolul al XX-lea. București, 2000.

7. Boldea, Iulian. Poezia clasică și romantică. Brașov, 2002.
8. Boldea, Iulian. Symbolism, tradiționalism, modernism, avangardă. Brașov, 2002.
9. Boldea, Iulian. Poezia neomodernistă. Brașov, 2005.
10. Tiutiuca, Dumitru. Postmodernismul
<http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1628>

Bibliografie opțională:

1. Dicționarul general al literaturii române. București, Editura Univers Enciclopedic, 2006.
2. Costache, Adrian. Dicționar de termeni, concepte și idei literare. București, 2010.
3. Cornea, Paul. Originile romantismului românesc. București, Editura Cartea Românească, 2008.
4. Simion, Eugen. În ariergarda avangardei. București, 2004.
5. Ornea, Zigu, Junimea și Junimismul, București, 1998.
6. Tacciu, Elena, Romantismul românesc. Un studiu al arhetipurilor, București, 1982.
7. http://www.romlit.ro/index.pl/despre_canonul_estetic
8. http://www.romlit.ro/index.pl/despre_canonul_literar
9. <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A2941/pdf>
10. http://www.cesindcultura.acad.ro/images/fisiere/rezultate/postdoc/rapoarte%20finale%20de%20cercetare%20stiintifica%20ale%20cercetatorilor%20postdoctorat/lucrari/Borza_Cosmin.pdf

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Ciclul	I
Denumirea cursului	Strategii de predare integrată a limbii și literaturii române
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Viorica Zaharia, conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	vi_zaharia@yahoo.fr

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.05.A.024	4	3	V	48	24	24

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul **Strategii de predare integrată a limbii și literaturii române** are drept scop completarea cursului de bază *Didactica limbii și literaturii române*, îmbogățind și diversificând arsenalul de strategii didactice capabile să eficientizeze proiectarea și desfășurarea lecțiilor de limba și literatura română. Se va accentua aspectul integrat de predare a limbii și literaturii române stipulat de documentele școlare în vigoare, necesitatea atingerii transdisciplinarității în predare, performanța aplicării exacte a strategiei didactice în cadrul predării unităților de conținut, abordarea exactă a subiectelor de gramatică, literatură, teorie literară și comunicare.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cognitive:

- interpretarea didactică a terminologiei: strategie didactică, metodă, tehnică, procedeu, formă de organizare a lecției, activitate, frontală, individuală, de grup
- clasificarea metodelor de predare-învățare a limbii și literaturii române
- descrierea metodelor de predare – învățare a limbii și literaturii române
- identificarea metodelor de predare integrată a limbii și literaturii române
- stabilirea unui model propriu de selecție și aplicare a strategiilor didactice la limba și literatura română

Aplicative:

- clasificarea strategiilor didactice: moderne, tradiționale; de limba română, de literatura română; de predare, de învățare; demonstrative, creative, de cercetare, de dezvoltare a spiritului creativ și analitic
- utilizarea nuanțată și exactă a strategiilor didactice în funcție de unitățile de competență și de posibilitățile de învățare a limbii și literaturii române de către elevi
- posesia abilităților de selecție și aplicare a strategiilor didactice în funcție de unitățile de competență și de conținut
- aplicarea conștientă și nuanțată a strategiilor didactice la lecțiile de limba și literatura română

Integrative:

- adaptarea strategiilor de predare la necesitățile și posibilitățile de învățare ale elevilor;
- utilizarea materialului ilustrativ adaptat la strategiile aplicate la lecție;
- demonstrarea aspectului formativ al strategiei de predare-învățare.

Finalități de studii

F-1. interpretarea definițiilor și clasificărilor disciplinei

<p>F-2. aplicarea conștientă și motivațională a strategiei didactice la conținutul lecției</p> <p>F-3. diversificarea metodelor de predare-învățare în funcție de particularitățile de vârstă și de așteptare ale elevilor</p> <p>F-4. adaptarea metodelor de lucru la unitatea de învățare, la obiectivele lecției, la posibilitățile inter-și transdisciplinare</p>
<p>Precondiții</p> <p>Cunoașterea și asimilarea funcțională a Didacticii generale, a Psihologiei, a Didacticii limbii și literaturii române, a Morfologiei, Sintaxei, Istoriei și Teoriei literare.</p>
<p>Unități de învățare</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sistemul metodelor de învățământ: prezentare actuală. Conceptul de predare integrată. Descriere 2. Prezentarea analitică, clasificări, forme, detalieri ale metodelor de învățământ la limba și literatura română, Metodele de învățământ – perspective ale predării integrate. 3. Clasificarea metodelor de predare a limbii și literaturii române. Metode de predare a gramaticii / a literaturii/ teoriei literare. 4. Metode de predare integrată a limbii și literaturii. Valorificarea Teoriei Inteligenței multiple la disciplina limba și literatura română. 5. Textul literar, produs artistic și formă de comunicare. Particularități ale comunicării literare și utilizarea non-pragmatică a limbajului. Lectură-receptare-interpretare. Etapele strategiei receptării textului literar. 6. Strategii de studiere a fenomenului/textului literar. Competențe necesare pentru înțelegerea unui text. 7. Repere și strategii ale receptării literare. Două perspective asupra dificultăților textelor literare. 8. Factori intratextuali ai strategiei receptării textului literar la orele de limba și literatură română. 9. Factori extratextuali în receptarea literară: raportarea la autor, operă, epocă; valori și atitudini. 10. Strategii de evaluare integrată a conținuturilor și a competențelor la limba și literatura română.
<p>Strategii de predare-învățare</p> <p>Prelegerea. Pover-Point. Metoda SINELG. Instruirea programată. Turul galeriei. Instruirea asistată la calculator. Metoda predării/învățării reciproce, simularea.</p>
<p>Strategii de evaluare</p> <p>Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.</p> <p>Evaluarea periodică I- test</p> <p>Evaluarea periodică II – proiect didactic</p> <p>Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare - test cu itemi heterogeni.</p> <p>Chestionarul. Prezentări power-point. Testul. Referatul.. Examenul. Jurnalul reflexiv. Posterul. Colajul. Eseul de cinci minute.</p>
<p>Bibliografie</p> <p>Obligatorie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Curriculumul disciplinar la limba și literatura română pentru gimnaziu și liceu</i>, 2019 2. <i>Limba și literatura română: Curriculum național: Clasele 10-12: Curriculum disciplinar: Ghid de implementare</i>, Lyceum, Chișinău, 2020 3. Bocoș, Dacia-Mușata, <i>Instruirea interactivă</i>, Polirom, 2013 4. Cornea, Paul, <i>Introducere în teoria lecturii</i>, Iași, 1998 5. Cucuș, Constantin, <i>Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice</i>, Polirom, 2009 6. Goia, Vistian, <i>Literatura pentru copii și tineret. Modele formative</i>, Editura Napoca Star, Cluj, 2000. 7. Kayser, Wolfgang, <i>Opera literară</i>, Ed. Univers, București, 1979 8. Pamfil Alina, <i>Limba și literatura în gimnaziu. Structuri didactice deschise</i>, Ed. a 2-a. Paralela 45, Pitești, 2004 <p>Opțională:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Angheliescu, M., Ionescu C., Lăzărescu, G., <i>Dicționar de termeni literari</i>, București, S.A., 2002 2. Bocoș, Mușata - Dacia, <i>Instruirea interactivă</i>, Polirom, Iași, 2013

3. Eco, Umberto, *Eco, Șase plimbări prin pădurea narativă*, Constanța, 1997
4. Eftenie, Nicolae, *Introducere în metodică studiului limbii și literarii române*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008
5. Gavriliță, Camelia, Doboș, Mihaela, *Receptarea textului, Noțiuni de teorie literară, limbă și comunicare*, Polirom, Iași, 2006
6. Goia, Vistian, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Editura Dacia, Cluj, 2002
7. Ilie, Emanuela, *Didactica limbii și literaturii române*, Polirom, Iași, 2010
8. Ilie, Denisa, *Curs practic de literatură, Clasele V-VIII*, Editura Caramis, 2014
9. Negreț Dobridor, Ion, Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Știința învățării. De la teorie la practică*, Polirom, Iași, 2005
10. Pânișoară, Ovidiu-Ion, *Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică*. Polirom, Iași, 2015
11. Petean Ana, Petean Mircea. *Ocolul lumii în 50 de jocuri literare*. Cluj, 1998.
12. Petraș, Irina. *Fabrica de literatură*. Pitești, 2003.
13. Ulric, Cătălina, *Învățarea prin proiecte*. Ghid pentru profesori, Polirom, Iași, 2018

Articole:

1. Zaharia, Viorica, *Receptarea textului literar și experiența estetică*. Materialele conferinței republicane a cadrelor didactice, 27-28 februarie 2021. Universitatea de stat din Tiraspol. Vol. V, ISBN 978-9975-76-318-9

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I
Denumirea cursului	ȘTIINȚE FILOSOFICE
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie Catedra Istorie și Științe Sociale
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Buzinschi Elena, doctor în pedagogie, lector universitar
Cadre didactice implicate	
e-mail	buzinschi.elena@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
U.05.A.025	3	III	V	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Cursul Științe filosofice va contribui la formarea unei concepții adecvate despre lume, la pregătirea teoretică și metodologică a specialistului cu studii universitare; va ajuta la orientarea în multiplicitatea și diversitatea fenomenelor naturale și sociale din lume; va orienta spre studierea modalităților de gândire și investigare, formată dintr-un ansamblu de noțiuni și idei, care tinde să cunoască și să înțeleagă sensul existenței sub aspectele sale cele mai generale, o concepție generală despre lume și viață. Disciplina nominalizată va contribui la formarea unui sistem analitic de cugetare, deprinderilor de cugetare logică, să participe la discuții, polemici, la sintetizarea ideilor și valorilor general-umane.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>Cunoașterea noțiunilor, categoriilor, limbajului filosofic. Studierea domeniilor filosofiei: Ontologia, Gnoseologia, Praxiologia, Axiologia, Antropologia, Istoriei filosofiei etc. Cunoașterea funcțiilor filosofiei: cognitive, educative, metodologice, axiologice, de generalizare, de prognozare etc. Studierea metodelor filosofice: socratică, dialectică, fenomenologică, hermeneutică, raționalismului critic, analizei lingvistice etc. Conceperea problemei omului, a relațiilor umaniste, inclusiv, a libertății, a creativității și a culturii elevului, studentului, pedagogului. Cursul de Științe filosofice va contribui la formarea concepției despre lume a viitorului specialist pedagog; la pregătirea lui metodologică și spirituală. Analiza comparativă a concepțiilor educaționale, etice ale marilor gânditori pe parcursul secolelor. Se creează și se dezvoltă gândirea analitică cu privire la relațiile sociale, spirituale, politice și economice la etapa contemporană. Științele filosofice contribuie la realizarea standardelor de formare profesională în învățământul universitar.</p>
Finalități de studii
<p>Să înțeleagă conexiunea dintre filosofie și disciplinele de specialitate: pedagogie, psihologie, istorie, filologie etc.. În rezultatul studierii Științelor filosofice viitorul specialist cu studii universitare va avea o pregătire teoretică, metodologică și spirituală; va dispune de o viziune constructivă, realistă de analiză și sinteză a vieții contemporane. Studentul de azi, specialistul de mâine, concepe că filosofia ocupă locul central în contextul culturii spirituale, creează și dezvoltă personalitatea pedagogului. Să opereze cu noțiunile, categoriile, concepțiile filosofice necesare formării gândirii, culturii și educației spirituale. Să fie capabili să aplice cunoștințele, competențele acumulate în scopul dezvoltării profesionale continue.</p>

Să aplice metodele și formele dialogului, polemicii, comunicării în procesul activității în învățământul public: gimnaziu, liceu, colegiu, universitate.

Precondiții

- Cunoștințele obținute prin predarea cursurilor de Pedagogie generală, Psihologie generală, Istorie universală, Istoria culturii, Bazele micromacroeconomie, Științe politice etc.
- În cadrul disciplinelor nominalizate sunt analizate probleme ce țin de studierea termenilor om, conștiință, individualitate, cultură, civilizație, valoare etc.
- Formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, a căuta și rezuma sursele bibliografice, de organizare independentă a activității de învățare.

Unități de curs

Filosofia în contextul spiritualității umane.
 Logica. Însemnătatea ei și raportul cu alte științe.
 Istoria filosofiei: filosofia antică, filosofia medievală, filosofia modernă, filosofia română, filosofia contemporană.
 Ontologia
 Gnoseologia. Cunoașterea științifică.
 Praxiologia. Conținutul și structura acțiunii umane.
 Axiologia
 Antropologia. Problema educației în filosofie.

Strategii de predare și învățare

1. Prelegere interactivă prin expunere, explicare cu aplicarea TIC.
2. Prelegerea clasică.
3. Dezbateri.

Strategii de evaluare

Ev. Inițială: prezentări orale, participări la dezbateri, comunicări, referate etc.
Ev. formativ-continuuă: evaluări curente scrise la teme: gândirea filosofică în perioada antică, gândirea filosofică în perioada medievală.
Ev. sumativ-cumulativă/finală: examen oral.

Bibliografie

- Obligatorie:
1. I.Humă, Introducere în filosofie, Iași, 1992.
 2. N.Bagdasar, Bogdan, Narly, Antologie filosofică. Filosofi străini. Chiș., 1995.
 3. E.Puhă, Introducere în filosofie, Iași., 1993.
 4. Filosofie, Ed.Didactică și Pedagogică, 1991.
 5. Jeanne Hersch, Mirarea filosofică. București, 1994.
 6. Gh.Al.Cazan, Introducere în filosofie: filosofia antică, filosofia medievală, filosofia modernă până la Kant. București, 2006.
- Opțională:
1. Capcelea, Filosofia, Chiș., 2005.
 2. Vlăduțescu Gh., O istorie a ideilor filosofice. București, 1990.
 3. S.Roșca, Din istoria gândirii filosofice. Chișinău, 1998.
 4. Problema educației în filosofie, Chișinău, 2003.
 5. S.Roșca, V.Cușcă, Gândirea filosofică din Europa occidentală sec. XVII-XVIII, Chiș., 1993.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	1 (Licență)
Denumirea cursului	Limba română contemporană (sintaxa I)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Aliona Zgardan-Crudu
Cadre didactice implicate	
e-mail	zgardan.aliona@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.05.O.026	3	III	V	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

În cadrul cursului de *Limba română contemporană (sintaxa II)* studenții vor studia relațiile sintactice dintre cuvinte în propoziție și dintre propoziții în frază, care sunt strict necesare în cunoașterea gramaticii, vor realiza analize sintactice complexe, vor comenta relațiile sintagmatice dintre unitățile sintactice ale limbii – sintagme, sintaxeme –, pentru a înțelege mecanismul construirii textului oral și scris. În însușirea și delimitarea unităților sintactice ale limbii, elevii se vor baza pe delimitarea ontologică de gnostic, pe metoda analizei în constituenți imediați, pe metoda analizei transformaționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

- **cognitive:** cunoașterea conceptelor fundamentale ale filologiei; interpretarea fenomenelor lingvistice din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; identificarea și selectarea surselor bibliografice pentru asimilarea și aplicarea informației literare și științifice noi;
- **de aplicare:** identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lingvistice, caracteristice limbii române, la diferite niveluri și din diverse perspective; rezolvarea problemelor specifice analizei lingvistice, prin metodele utilizate de lingvistica modernă; realizarea diverselor acte comunicative și elaborarea diferitor tipuri de texte în limba română literară;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict;
- **de comunicare:** cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și

comunități, a tactului și a deontologiei profesionale în cadrul comunicării; utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise;

- **de învățare:** autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

- **cognitive:** înțelegerea structurilor și scopurilor sistemelor educaționale; cunoașterea normelor limbii literare și aplicarea ei în comunicarea scrisă și orală; realizarea unei cercetări educaționale în diferite contexte; capacitatea de a evalua programe și tehnologii educaționale; interpretarea procesului educațional realizat la lecțiile de limba și literatura română din perspectivă standardelor, criteriilor și indicatorilor de calitate;
- **de aplicare:** inventarea și proiectarea noilor concepții în legătură cu filologia, operaționalizarea terminologiei de ultimă oră; documentarea holistică în raport cu probleme de interes profesional; alegerea variantelor de soluționare a problemelor din domeniu; eficientizarea activității profesionale, prin utilizarea noilor tehnologii de predare-învățare-evaluare, adaptate la condițiile interne; aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate; aplicarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale celor străine în activitatea profesională; operaționalizarea principiilor calității în domeniul limbii și literaturii române, axate pe acordarea serviciilor didactice eficiente, accesibile, comprehensive, sustenabile, centrate pe nevoile școlii și ale societății; utilizarea rațională și funcțională a standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, literare, educaționale; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic și literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict; aplicarea diverselor modalități de colaborare cu structurile administrativ-culturale în vederea asigurării unui proces prolific de dezvoltare a limbii;
- **de comunicare:** demonstrarea capacității de a se exprima în limba română într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale; demonstrarea abilităților de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihosocială și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj profesional;
- **de învățare:** identificarea resurselor necesare pentru studierea limbii române, analiza și sinteza informației necesare demersului de autoformare; demonstrarea capacității de informare la zi privind activitatea educațională realizată la lecțiile de limba și literatura română, colaborarea cu școala, societatea, elevii, părinții; autoreglarea parcursului de formare profesională continuă.

Finalități de studii

1. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale științelor filologice și sociale/de cultură generală pentru realizarea educației lingvistice.
2. Să comunice corect și eficient în context educațional.
3. Să proiecteze și să realizeze demersul educațional la disciplina predată și la activitățile extracurriculare în conformitate cu prevederile actelor normative ale Republicii Moldova.

4. Să elaboreze materialele didactice necesare asigurării procesului educațional.

Precondiții

Cunoștințe de bază despre sistemul limbii în general, abilități de analiză, sinteză, interpretare a faptelor de limbă. Predarea-învățarea-evaluarea acestui curs se va baza pe cunoștințele achiziționate la *Introducere în lingvistică, Limba română contemporană (lexicologia, morfologia)*.

Unități de curs

1. Preliminarii. 2. Sintaxa propoziției. 3. Părțile principale ale propoziției. 4. Părțile secundare ale propoziției. 5. Unități sintactice propoziționale nelegate gramatical cu propoziția, 6. Topica părților de propoziție.

Metode și tehnici de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, seminare, proiecte; consultații.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: participare la discuții în timpul seminarelor, lucrări scrise, prezentări PPT, referate, analize etc.

Evaluarea periodică I se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea periodică II se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare – test (cu itemi eterogeni).

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la evaluarea semestrială; 40% – nota medie de la cele două evaluări periodice; 20% – nota medie de la evaluările curente.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Avram, M. *Gramatica pentru toți*. București, 1986.
2. Dimitriu, C. *Tratat de gramatică a limbii române. Sintaxa*. Iași: Institutul European, 2002.
3. *Gramatica limbii române*. Editura Academiei Române. Vol. II. București, 2005.
4. *Gramatica uzuală a limbii române*. Sub redacția dnei prof. Mioara Avram. Chișinău, 2000.
5. Guțu-Romalo, V., *Sintaxa limbii române. Probleme și interpretări*. București, 1973.
6. Zgardan, A. *Note de curs la limba română contemporană (lexicologie, morfologie, sintaxă)*. Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”, 2016.
7. Irimia, D. *Gramatica limbii române*. Iași: Polirom, 1997.

Opțională:

1. Butuc, P. *Predicatul angrenat în limba română*. Chișinău: Iulian, 2004.
2. Ciobanu, A. *Sintaxa practică*. Chișinău: Lumina, 1991.
3. Ciobanu, A. *Sintaxa și semantica*. Chișinău: Știința, 1987.
4. Drașoveanu, D.D. *Teze și antiteze în sintaxa limbii române*. Cluj-Napoca: Editura Clusium, 1997.
5. Hazi, Ș. *Predicativitatea: determinare contextuală analitică*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1997.
6. Iordan, I., Robu, V. *Limba română contemporană*. București, 1978.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Istoria literaturii române. Literatura interbelică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra de Limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	dr. hab., prof. univ. Alexandru Burlacu
Cadre didactice implicate	dr. conf. N. Corcinschi,
e-mail	alexburlacu1@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.05.O.027	4	III	V	48	24	24

<p>Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii</p> <p>Cursul universitar de istorie a literaturii române interbelice se ține în continuarea literaturii marilor clasici. Examinarea și interpretarea proceselor literare presupune analiza lor în contextul literaturii universale și în plan comparativ-istoric. Evident, acest curs va pune accent pe cele trei mari doctrine poetice, pe tipologia romanului interbelic, pe fenomenele de sincronizare. Evoluția literaturii va fi tratată din perspectiva noului canon, a noii poeticității.</p> <p>Cursul va avea un impact formativ major asupra culturii comunicării, dat fiind că abordarea corectă a unor polemici literare se soldează cu asimilarea unor principii estetice în consonanță cu imperativele timpului.</p> <p>Competențe dezvoltate în cadrul cursului</p> <p>Competențe cognitive: se exprimă, preponderent, în <i>competența literară</i>, prin care studentul va demonstra înțelegerea specificului operei literare, sistemul de convenții artistice; cunoașterea terminologiei, a noțiunilor necesare demersului analitic.</p> <p>Competențe de învățare: se manifestă, preponderent, în <i>competența pragmatică</i> – informarea la zi privind problemele discutabile de istorie și teorie literară; capacitatea de a identifica sursele credibile pentru soluționarea ambiguităților și a problemelor de interpretare corectă; priceperea de a consulta sursele cu statut credibil (DGLR, DSR, enciclopedii, dicționare de termeni literari).</p> <p>Competențe de aplicare: se exteriorizează, preponderent, în <i>competența integrării lexicului terminologic</i>, prin care studentul va interpreta adecvat structurile artistice; va recurge la diferite perspective de abordare a textului literar, va identifica tipologii ale romanului, doctrine poetice.</p> <p>Competențe de analiză: se vădesc, preponderent, în <i>competența hermeneutică</i>, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii de analiză literară, argumentându-și opțiunea cu referințe la sursele credibile; va efectua analiza hermeneutică a textului poetic sau epic; va ști să examineze mai multe puncte de vedere și să-și argumenteze demersul critic.</p> <p>Competențe de comunicare: se demonstrează, preponderent, ca o <i>competență literară</i> generală în concordanță cu <i>competența socioculturală</i>, în toate textele produse, prin respectarea normei și prin valorificarea potențelor expresive ale operei literare, ale regiei textului poetic, ale stratului sonor, ale constituenților intonației, ale semnelor de punctuație.</p> <p>Competențe la nivel de integrare: se probează ca o <i>competență literară</i> generală, prin care studentul admite existența altor puncte de vedere asupra fenomenului literar și este capabil să discute problemele de istorie și teorie literară; face dovada (a) unei viziuni de sistem asupra fenomenelor atestate; (b) a înțelegerii importanței și a locului literaturii interbelice între disciplinele filologice; (c) a capacității de a sesiza erorile cauzate de cunoașterea insuficientă a artelor poetice, a concepțiilor și teoriilor literare și (d) a priceperii de a le corecta, în propria comunicare și în comunicarea elevilor. Manifestarea supremă a acestei competențe este comunicarea corectă în conformitate cu norma limbii literare.</p>
--

<p>Finalități de studii</p> <p>Să identifice și să analizeze argumentat fenomenele literare, specifice literaturii interbelice, la diferite niveluri și din diverse perspective.</p> <p>Să rezolve problemele specifice analizei literare, prin metodele utilizate de critica literară modernă.</p> <p>Să interpreteze științific doctrinele poetice, noul concept de poeticitate, tendințele de sincronizare, activitatea scriitorilor reprezentativi.</p> <p>Să facă dovada unei viziuni holistice asupra sistemului poetic al textului liric sau epic specifice perioadei interbelice, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).</p> <p>Să însușească un alfabet critic elevat, să-l aplice adecvat în comunicare.</p>
<p>Precondiții</p> <p>Pentru a asculța acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2.</p> <p>Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul istoriei și teoriei literare, mitologiei, naratologiei, poeticii generale.</p> <p>Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza operele în convențiile canonului modernist.</p>
<p>Unități de conținut</p> <p>Tema 1. Introducere în curs. Climatul epocii 1918-1944.</p> <p>Tema 2. Avangarda literară.</p> <p>Tema 3. Evoluția poeziei. Trei mari doctrine (mimetică, expresivă, imaginativă)</p> <p>Tema 4. George Bacovia.</p> <p>Tema 5. Lucian Blaga</p> <p>Tema 6. Tudor Arghezi.</p> <p>Tema 7. Ion Barbu.</p> <p>Tema 8. Alți poeți.</p> <p>Tema 9. Tipologia romanului românesc. Anii '20-30. Disputa în jurul romanului</p> <p>Tema 10. Mihail Sadoveanu</p> <p>Tema 11. Liviu Rebreanu</p> <p>Tema 12. Camil Petrescu</p> <p>Tema 13. Hortensia Papadat-Bengescu</p> <p>Tema 14. Mircea Eliade</p> <p>Tema 15. Alți prozatori</p> <p>Tema 16. Literatura basarabeană</p>
<p>Strategii de evaluare</p> <p>Evaluarea orală la examenul final presupune proba teoretică (prezentarea a două subiecte teoretice) și proba practică (analiza unei poezii sau a unui fragment de text epic).</p> <p>Evaluarea curentă se bazează pe (1) rezultatele a șapte lucrări de laborator, (2) o lucrare de evaluare curentă practică, (3) un test de cunoștințe, (4) participarea la prezentări și discuții în timpul seminarelor (5) o evaluare complexă.</p> <p>Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.</p>
<p>Strategii de predare și învățare</p> <p>Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, lucrări de portofoliu, proiecte, consultații. Metode de dezvoltare a gândirii critice; dezbateri; conversația euristică; problematizarea; studiul bibliografiei. Proceduri de analiză reciprocă a probelor de evaluare. Prelegeri interactive cu aplicarea TIC. Organizarea dezbaterilor, situații problematice.</p>

Bibliografie

Obligatorie:

1. Călinescu G. Istoria literaturii române de la origini până în prezent, ed. a II-a revăzută și adăugită, București: Minerva, 1982.
2. Călinescu M. Conceptul modern de poezie... ed. a II-a. Pitești: Paralela 45, 2002.
3. Constantinescu P. Romanul românesc interbelic. București: Minerva, 1977.
4. Crăciun Gh. *Istoria literaturii române*. Ch.: Cartier, 2004.
5. Manolescu N. *Istoria critică a literaturii române*. Pitești: Paralela 45, 2008.
6. Manolescu N. Arca lui Noe. București: Gramar, 2010.
7. Protopopescu Al. Romanul psihologic românesc. București: Editura Eminescu, 1978.
8. Scarlat M. Istoria poeziei românești. Vol.3. București: Minerva, 1986.
9. Vianu T. Arta prozatorilor români. București: Editura Eminescu, 1973.

Opțională:

1. Burlacu A. *Literatura română din Basarabia. Anii 20-30*. Ch., 2002.
2. Cimpoi M. O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia. Ed. a III-a revăzută și adăugită. București: Editura Fundației Culturale Române, 2002
3. Chevalier J., Gheerbrant A. Dicționar de simboluri. Iași: Editura POLIROM, 2009.
4. Ducrot O., Schaeffer J.-M., Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului. București: Editura Babel, 1996.
5. Negoîtescu I. Scriitori moderni. București: Minerva, 1975.
6. Petrescu I. E. Eminescu și mutațiile poeziei românești. Cluj-Napoca, 1989.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	Istoria limbii române
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limbă și literatură română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Matieț-Paraschiv Violeta, conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	
e-mail	matiet.violeta@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.05.A.028	3	III	V	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

În cadrul cursului de Istorie a limbii române literare studenții fac cunoștință cu tabloul sintetic al istoriei limbii române literare, începând cu sec. al XVI-lea și încheindu-se cu perioada actuală. Etapele dezvoltării românei literare ca limbă de cultură sunt prezentate drept momente ale unui proces de lungă durată, examinate în raport cu tendințele limbii populare și în funcție de împrejurările istorico-culturale specifice epocilor studiate. Ca urmare, cercetarea se întemeiază pe interferența dintre factorul intern, „natural”, de progres lingvistic și factorul extern „impus” formelor de exprimare în vederea realizării ideii de unitate și de perfecționare a variantei cultivate a limbii române.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Definierea și exemplificarea conceptelor, domeniilor și metodelor lingvistice de bază, a structurii și funcționării limbii române în sincronie și diacronie.
- Înțelegerea conceptului de limbă literară.
- Recunoașterea și problematizarea direcțiilor de evoluție a limbii române literare în epoca modernă
- Elaborarea unor proiecte profesionale în domeniul limbii române contemporane și, în general, al lingvisticii, pornind de la principiile studiului diacronic și sincron al acesteia

Finalități de studii

- Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale disciplinei pentru realizarea educației lingvistice și literare.
- Să elaboreze materialele didactice necesare organizării unui proiect individual.

Precondiții

Studenții trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursurile Introducere în lingvistica generală, Limba latină, Filosofie, Lexicologie, Morfologie. Studenții trebuie să posede în linii generale deprinderi de a cerceta, interpreta și analiza faptele de limbă.

Unități de învățare

Prezentarea tematicii cursului. Originile limbii române literare. Epoca veche. Evoluția limbii române literare. Epoca modernă. Normarea limbii literare moderne.

Strategii de predare-învățare

Prelegere, conversație, Prezentare PPT, problematizarea, conversația euristică, exercițiul.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I- probă scrisă (test cu itemi eterogeni)

Evaluarea periodică II – test cu itemi heterogeni

Evaluarea semestrială se va executa în diferite forme:

1. În scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni).
2. Evaluare orală (Abordarea în diverse perspective interpretative a fenomenelor și teoriilor despre istoria limbii). Formularea unui punct de vedere asupra evoluției limbii literare, pornind de la textele recomandate (bibliografia de specialitate)).
3. Elaborarea unui discurs oral / scris complex, bogat lexical și sintactic, articulat precis din punct de vedere logic, la una din temele cursului.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bochmann Klaus. Introducere în istoria limbii și literaturii române. Traducere din germană de Alina Tofan. Chișinău: Editura Cartier, 2018.
3. Coteanu I. Originile limbii române. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1981.
4. Gheție I. Introducere în studiul limbii române literare. București: EȘE, 1982.
5. Ivănescu G. *Istoria limbii române*. Iași: Junimea, 2000. [sau ediția din 1980]
6. Munteanu Șt., Țâra V.D. Istoria limbii române literare. Privire generală, ed. a II-a. București: EDP, 1983. [sau ediția din 1978].

Opțională:

1. Brâncuș G. Introducere în istoria limbii române I. Ediția a II-a. București: Editura Fundației România de Măine, 2005.
2. Gheție I. Baza dialectală a românei literare. București, 1975.
3. Gheție I. Istoria limbii române literare. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1978.
4. Oprea Ioan, Nagy Rodica. Istoria limbii române literare. Epoca modernă. Suceava: EUS, 2002.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	1 (Licență)
Denumirea cursului	Dialectologia
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Aliona Zgardan-Crudu
Cadre didactice implicate	
e-mail	zgardan.aliona@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru I	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.05.A.028	3	III	V	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

La cursul de *Dialectologie*, studenții vor însuși cunoștințe despre repartizarea și funcționarea teritorială a limbii române în calitate de sistem specific cu o anumită structură, despre particularitățile dialectale fonetice, lexicale și morfologice ale limbii române; vor studia limba română în calitate de sistem care variază, prin specificul său și utilizarea sa, în diferite regiuni în care este vorbită. Totodată, studenții își vor forma o viziune de ansamblu asupra funcționării limbii române în toate regiunile în care aceasta este cunoscută și utilizată în calitate de mijloc de comunicare în societate, o imagine complexă asupra varietății dialectale românești, vor studia despre originea, apariția și evoluția limbii române, vor însuși metode și aspecte de studiere a limbii române; vor studia dialectele, subdialectele și graiurile limbii române.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

- **cognitive:** cunoașterea conceptelor fundamentale ale filologiei; interpretarea fenomenelor lingvistice din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; identificarea și selectarea surselor bibliografice pentru asimilarea și aplicarea informației literare și științifice noi;
- **de aplicare:** identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lingvistice, caracteristice limbii române, la diferite niveluri și din diverse perspective; rezolvarea problemelor specifice analizei lingvistice, prin metodele utilizate de lingvistica modernă; realizarea diverselor acte comunicative și elaborarea diferitor tipuri de texte în limba română literară;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict;
- **de comunicare:** cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a tactului și a deontologiei profesionale în cadrul comunicării; utilizarea modalităților

eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise;

- **de învățare:** autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

- **cognitive:** înțelegerea structurilor și scopurilor sistemelor educaționale; cunoașterea normelor limbii literare și aplicarea ei în comunicarea scrisă și orală; realizarea unei cercetări educaționale în diferite contexte; capacitatea de a evalua programe și tehnologii educaționale; interpretarea procesului educațional realizat la lecțiile de limba și literatura română din perspectivă standardelor, criteriilor și indicatorilor de calitate;
- **de aplicare:** inventarea și proiectarea noilor concepții în legătură cu filologia, operaționalizarea terminologiei de ultimă oră; documentarea holistică în raport cu probleme de interes profesional; alegerea variantelor de soluționare a problemelor din domeniu; eficientizarea activității profesionale, prin utilizarea noilor tehnologii de predare-învățare-evaluare, adaptate la condițiile interne; aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate; aplicarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale celor străine în activitatea profesională; operaționalizarea principiilor calității în domeniul limbii și literaturii române, axate pe acordarea serviciilor didactice eficiente, accesibile, comprehensive, sustenabile, centrate pe nevoile școlii și ale societății; utilizarea rațională și funcțională a standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, literare, educaționale; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic și literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict; aplicarea diverselor modalități de colaborare cu structurile administrativ-culturale în vederea asigurării unui proces prolific de dezvoltare a limbii;
- **de comunicare:** demonstrarea capacității de a se exprima în limba română într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale; demonstrarea abilităților de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihosocială și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj profesional;
- **de învățare:** identificarea resurselor necesare pentru studierea limbii române, analiza și sinteza informației necesare demersului de autoformare; demonstrarea capacității de informare la zi privind activitatea educațională realizată la lecțiile de limba și literatura română, colaborarea cu școala, societatea, elevii, părinții; autoreglarea parcursului de formare profesională continuă.

Finalități de studii

5. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale științelor filologice și sociale/de cultură generală pentru realizarea educației lingvistice.
6. Să comunice corect și eficient în context educațional.
7. Să proiecteze și să realizeze demersul educațional la disciplina predată și la activitățile extracurriculare în conformitate cu prevederile actelor normative ale Republicii Moldova.
8. Să elaboreze materialele didactice necesare asigurării procesului educațional.

Precondiții

Cunoștințe de bază despre sistemul limbii, despre varietatea diatopică a limbii, despre importanța și funcționarea limbii în societate în variantele literară și dialectală, achiziționate la cursurile de *Introducere în lingvistică, Limba română contemporană (fonetica, lexicologia)*. Studenții trebuie să știe că limba este un sistem complex, care prezintă varietate diatopică, diafazică și diastratică, ce funcționează în baza unor

mecanisme interne și care este, în același timp, cel mai important mijloc de comunicare în societate. Întrucât este un fenomen social, limba trebuie studiată în legătură cu funcționarea ei în societate, în diferite regiuni, conform particularităților dialectale fonetice, lexicale, morfologice pe care le prezintă în varietatea ei diatopică.

Unități de curs

1. Obiectul dialectologiei. Limbă, dialect, grai. Constituirea și dezvoltarea dialectologiei ca știință. Importanța studierii dialectelor și graiurilor pentru istoria limbii și a poporului 2. Geografia lingvistică. 3. Structura dialectală a limbii române. 4. Dialectul dacoromân. 5. Dialectele aromân, istroromân, meglenoromân.

Metode și tehnici de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, proiecte; consultații.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: participare la discuții în timpul seminarelor, lucrări scrise, prezentări PPT, referate, analize etc.

Evaluarea periodică I se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea periodică II se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare – test (cu itemi eterogeni).

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la evaluarea semestrială; 40% – nota medie de la cele două evaluări periodice; 20% – nota medie de la evaluările curente.

Bibliografie

Obigatorie:

1. Caragiu Marioțeanu, M. *Compendiu de dialectologie română*. București, 1975.
2. Caragiu Marioțeanu, M., Giosu, Șt., Iliescu, L., Todoran, R. *Dialectologia română*. București, 1977.
3. Coșeriu, E. *Lingvistică din perspectivă spațială și antropologică*. Chișinău, 1994.
4. Coșeriu, E. *Unitatea limbii române: planuri și criterii*. În: *Limba Română (Chișinău)*, nr. 5-6, 1994.
5. Pavel, V. *Limba română și graiurile ei teritoriale (Cu referire la denumirea corectă a limbii românilor la est de Prut)*. În: *Revista de Lingvistică și Știință Literară*, nr. 5, 1995.
6. Zgardan, A. *Factorii sincronici/diacronici și reflectarea evoluției cuvintelor în distribuția lor spațială*. În: *Probleme ale științelor socio-umane și modernizării învățământului*. Chișinău: Tipografia Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. 1999, pp. 168-169.
7. Zgardan, A. *Unități denominative motivate în graiurile dacoromâne*. În: *Omagiu profesorului și omului de știință V. Zagaevschi*. Chișinău: CEP U.S.M, 2003, pp. 263-265.

Opțională:

1. Purice, M., Zagaievschi, V., Ciornâi, I. *Curs de dialectologie română*. Chișinău, 1991.
2. *Tratat de dialectologie românească*. Coordonator V. Rusu. Craiova, 1984.
3. *Atlasul lingvistic moldovenesc*. Vol. I-II. Chișinău, 1968-1973.
4. *Atlasul lingvistic român, serie nouă*. Vol. I-VII. București, 1972.
5. Zgardan, A. *Unitatea în diversitate a limbii române la nivel de varietate diatopică*. În: *Limba și literatura română în spațiul etnocultural dacoromânesc și în diasporă*. Iași: TRINITAS, 2003, pp. 132-135.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	1 (Licență)
Denumirea cursului	Limba română contemporană (sintaxa II)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Aliona Zgardan-Crudu
Cadre didactice implicate	
e-mail	zgardan.aliona@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.06.O.029	3	III	VI	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

În cadrul cursului de *Limba română contemporană (sintaxa II)* studenții vor studia relațiile sintactice dintre cuvinte în propoziție și dintre propoziții în frază, care sunt strict necesare în cunoașterea gramaticii, vor realiza analize sintactice complexe, vor comenta relațiile sintagmatice dintre unitățile sintactice ale limbii – sintagme, sintaxeme –, pentru a înțelege mecanismul construirii textului oral și scris. În însușirea și delimitarea unităților sintactice ale limbii, elevii se vor baza pe delimitarea ontologică de gnostic, pe metoda analizei în constituenți imediați, pe metoda analizei transformaționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

- **cognitive:** cunoașterea conceptelor fundamentale ale filologiei; interpretarea fenomenelor lingvistice din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; identificarea și selectarea surselor bibliografice pentru asimilarea și aplicarea informației literare și științifice noi;
- **de aplicare:** identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lingvistice, caracteristice limbii române, la diferite niveluri și din diverse perspective; rezolvarea problemelor specifice analizei lingvistice, prin metodele utilizate de lingvistica modernă; realizarea diverselor acte comunicative și elaborarea diferitor tipuri de texte în limba română literară;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict;
- **de comunicare:** cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a tactului și a deontologiei profesionale în cadrul comunicării; utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; comunicarea eficientă în grupuri mici și în

plen, în discursuri orale și/sau scrise;

- **de învățare:** autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

- **cognitive:** înțelegerea structurilor și scopurilor sistemelor educaționale; cunoașterea normelor limbii literare și aplicarea ei în comunicarea scrisă și orală; realizarea unei cercetări educaționale în diferite contexte; capacitatea de a evalua programe și tehnologii educaționale; interpretarea procesului educațional realizat la lecțiile de limba și literatura română din perspectivă standardelor, criteriilor și indicatorilor de calitate;
- **de aplicare:** inventarea și proiectarea noilor concepții în legătură cu filologia, operaționalizarea terminologiei de ultimă oră; documentarea holistică în raport cu probleme de interes profesional; alegerea variantelor de soluționare a problemelor din domeniu; eficientizarea activității profesionale, prin utilizarea noilor tehnologii de predare-învățare-evaluare, adaptate la condițiile interne; aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate; aplicarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale celor străine în activitatea profesională; operaționalizarea principiilor calității în domeniul limbii și literaturii române, axate pe acordarea serviciilor didactice eficiente, accesibile, comprehensive, sustenabile, centrate pe nevoile școlii și ale societății; utilizarea rațională și funcțională a standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, literare, educaționale; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic și literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict; aplicarea diverselor modalități de colaborare cu structurile administrativ-culturale în vederea asigurării unui proces prolific de dezvoltare a limbii;
- **de comunicare:** demonstrarea capacității de a se exprima în limba română într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale; demonstrarea abilităților de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihosocială și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj profesional;
- **de învățare:** identificarea resurselor necesare pentru studierea limbii române, analiza și sinteza informației necesare demersului de autoformare; demonstrarea capacității de informare la zi privind activitatea educațională realizată la lecțiile de limba și literatura română, colaborarea cu școala, societatea, elevii, părinții; autoreglarea parcursului de formare profesională continuă.

Finalități de studii

9. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale științelor filologice și sociale/de cultură generală pentru realizarea educației lingvistice.
10. Să comunice corect și eficient în context educațional.
11. Să proiecteze și să realizeze demersul educațional la disciplina predată și la activitățile extracurriculare în conformitate cu prevederile actelor normative ale Republicii Moldova.
12. Să elaboreze materialele didactice necesare asigurării procesului educațional.

Precondiții

Cunoștințe de bază despre sistemul limbii în general, abilități de analiză, sinteză, interpretare a faptelor de limbă. Predarea-învățarea-evaluarea acestui curs se va baza pe cunoștințele achiziționate la *Introducere în lingvistică, Limba română contemporană (lexicologia, morfologia)*.

Unități de curs

1. Sintaxa frazei. 2. Coordonarea. 3. Subordonarea. 4. Frazе formate prin coordonare și subordonare. 5. Vorbirea directă și indirectă. 6. Sintaxa și cultivarea limbii.

Metode și tehnici de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, seminare, proiecte; consultații.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: participare la discuții în timpul seminarelor, lucrări scrise, prezentări PPT, referate, analize etc.

Evaluarea periodică I se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea periodică II se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare – test (cu itemi eterogeni).

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la evaluarea semestrială; 40% – nota medie de la cele două evaluări periodice; 20% – nota medie de la evaluările curente.

Bibliografie

Obligatorie:

8. Avram, M. *Gramatica pentru toți*. București, 1986.
9. Dimitriu, C. *Tratat de gramatică a limbii române. Sintaxa*. Iași: Institutul European, 2002.
10. *Gramatica limbii române*. Editura Academiei Române. Vol. II. București, 2005.
11. *Gramatica uzuală a limbii române*. Sub redacția dnei prof. Mioara Avram. Chișinău, 2000.
12. Guțu-Romalo, V., *Sintaxa limbii române. Probleme și interpretări*. București, 1973.
13. Zgardan, A. *Note de curs la limba română contemporană (lexicologie, morfologie, sintaxă)*. Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”, 2016.
14. Irimia, D. *Gramatica limbii române*. Iași: Polirom, 1997.

Opțională:

7. Butuc, P. *Predicatul angrenat în limba română*. Chișinău: Iulian, 2004.
8. Ciobanu, A. *Sintaxa practică*. Chișinău: Lumina, 1991.
9. Ciobanu, A. *Sintaxa și semantica*. Chișinău: Știința, 1987.
10. Drașoveanu, D.D. *Teze și antiteze în sintaxa limbii române*. Cluj-Napoca: Editura Clusium, 1997.
11. Hazi, Ș. *Predicativitatea: determinare contextuală analitică*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1997.
- Iordan, I., Robu, V. *Limba română contemporană*. București, 1978

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Istoria literaturii române (Literatura contemporană)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra de Limba și Literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Dr. hab. Alexandru Burlacu
Cadre didactice implicate	Corcinschi Nina
e-mail	alexburlacu1@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.06.O.030	6	III	VI	72	36	36

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul universitar de literatură română contemporană se ține la încheierea studiilor filologice cu statut de *finis coronat opus*: examinarea stării actuale a poeziei și prozei în comparație cu perioada precedentă (interbelică) și interpretarea operelor reprezentative ale scriitorilor de pe ambele maluri ale Prutului ce au marcat evoluția atât a liricii, cât și a romanului în direcția sincronizării cu tendințele care s-au afirmat în literatura europeană postbelică reclamă cunoștințe în domeniul istoriei literaturii române, al istoriei literaturii universale, mai cu seamă din secolul XX, al esteticii, teoriei literare, istoriei filosofiei etc. Evident, acest curs îl va depăși pe cel de literatură română predat liceenilor prin prezentarea activității literare a exponenților de vază ai generației războiului, ai Cercului literar de la Sibiu, a celor șaizeciști, șaptezeciști și optzeciști, prin interpretarea operelor acestora în conformitate cu principiile curentelor literare dominante în poezia română de după 1945, cu însemnele romanului ionic și ale celui corintic.

Cursul va avea un impact formativ major asupra culturii literar-artistice, dat fiind că este unul indispensabil pregătirii profesionale a licențiaților în filologie, potențialilor cercetători științifici ai fenomenului literar contemporan, a profesorilor de literatură română.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive: se exprimă, preponderent, în **competența istorico-literară**, prin care studentul va demonstra înțelegerea specificului fenomenului literar contemporan; cunoașterea bazelor/ fundamentelor istoriei literaturii române postbelice, cunoașterea terminologiei, a noțiunilor necesare demersului analitic.

Competențe de învățare: se manifestă, preponderent, în familiarizarea cu particularitățile ce caracterizează fiecare dintre generațiile de scriitori șaizeciști, șaptezeciști și optzeciști, dar și cu principalele curente literare postbelice; priceperea de a consulta sursele bibliografice recomandate în cadrul lecțiilor introductive din fiecare semestru; obținerea unei viziuni ample asupra fenomenului literar contemporan.

Competențe de aplicare: vizează operarea unei selecții valorice prin care studentul va discerne textele poetice de rezistență de cele aservite realismului socialist, dar și diferențierea tipurilor de realism adoptate de romanul postbelic.

Competențe de analiză: se vădesc, preponderent, în competența de interpretare a textelor literare, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii în vederea realizării unor analize de poetică și naratologie.

Competențe de comunicare: se exteriorizează, preponderent, ca o competență ce presupune formarea culturii comunicării prin aplicarea diverselor canoane în înțelegerea fenomenului literar.

Competențe la nivel de integrare: se probează ca o competență prin care studentul să poată determina nivelul de sincronizare a literaturii române postbelice în cadrul literaturii universale, să își valorifice receptivitatea față de schimbările survenite pe plan literar în concordanță cu ritmul dezvoltării generale.

Finalități de studii

Să aplice comentariul literar asupra textelor poetice și romanelor postbelice;

Să aprecieze valorile inedite ale textelor;

Să evidențieze mutațiile valorice noi ale poeziei românești contemporane: de la modernismul de sorginte interbelică la o

<p>conștiință de sine a poeziei; Să identifice elementele avangardiste, suprarealiste, neomoderniste, postmoderniste în textul literar; Să identifice noua poziție a autorului față de personaj și să poată sesiza valorificarea de către scriitori a plurilingvismului în romanul corintic</p>
<p>Precondiții Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul istoriei literaturii române, istoriei literaturii universale, teoriei literare, esteticii, filosofiei. Studentii trebuie să cunoască destul de bine operele literare pentru a putea aplica la analiza acestora noțiunile de teorie literară. Studentii trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a interpreta, analiza texte poetice și romanești.</p>
<p>Unități de conținut</p>
<p>Tema 1. Introducere în curs. Poezia postbelică – prezentare generală.</p>
<p>Tema 2. Poezii „generației războiului” (1945-47) sau „generației întrerupte”</p>
<p>Tema 3. Poezia cerchiștilor. Manifestul Cercului literar de la Sibiu. Resurrecția baladei.</p>
<p>Tema 4. Poezia lui Ștefan Augustin Doinaș.</p>
<p>Tema 5. Poezia șaizecistă. Nicolae Labiș - „buzduganul unei generații”.</p>
<p>Tema nr. 6. Poezia lui Nichita Stănescu</p>
<p>Tema nr. 7 Volumele lui Nichita Stănescu <i>11 elegii și Necuvintele</i></p>
<p>Tema nr. 8 Poezia lui Marin Sorescu.</p>
<p>Tema nr. 9 Poezia șaizecistă din Basarabia. Creația lui Grigore Vieru – „poet cu lira-n lacrimi”.</p>
<p>Tema nr. 10. Poezia lui Leonid Dimov și onirismul estetic.</p>
<p>Tema nr. 11 Generația optzecistă. Mircea Cărtărescu).</p>
<p>Tema nr. 12 Proza postbelică între stagnare și evoluție. Prezentare generală</p>
<p>Tema nr. 13 Activitatea literară a lui Marin Preda.</p>
<p>Tema nr. 14. Activitatea literară a lui Eugen Barbu.</p>
<p>Tema nr. 15 Activitatea literară a lui Nicolae Breban.</p>
<p>Tema nr. 16. Prozatorul Ștefan Bănuțescu.</p>
<p>Tema nr. 17 Activitatea literară a lui Augustin Buzura.</p>
<p>Tema 18 Activitatea literară a lui Dumitru Radu Popescu.</p>
<p>Tema nr. 19 Romanul lui George Bălăiță.</p>
<p>Tema nr. 20 Proza postbelică în Basarabia</p>
<p>Tema nr. 21 Promoția anilor '70</p>
<p>Tema nr 22. Generația anilor '80. Postmodernismul</p>
<p>Tema nr. 23 Literatura disidenților români</p>
<p>Strategii de evaluare Evaluarea orală la examenul final presupune proba teoretică (prezentarea a trei subiecte teoretice) și proba practică (analiza 2-3 poezii și a unui roman la alegere). Evaluarea curentă se bazează pe (1) o lucrare de evaluare curentă practică la poezie și alta la proză , (2) participarea la prezentări și discuții în timpul seminarelor și (3) o evaluare complexă. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.</p>

Strategii de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, lucrări de portofoliu, proiecte, consultații. Metode de dezvoltare a gândirii critice; dezbaterile; conversația euristică; problematizarea; studiul bibliografiei. Proceduri de analiză reciprocă a probelor de evaluare. Prelegeri interactive cu aplicarea TIC. Organizarea dezbaterilor, situații problematice.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Burlacu, Al. *Texistențe. Vol. 2 : Scara lui Osiris*. Chișinău: F.E.- P. „Tipografia Centrală”, 2008.
2. Cimpoi, M. *O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia*. Chișinău: Arc, 1997.
3. Ghilaș, A. *Romanul anilor '60. Modelul Bonus Pastor*. Chișinău: CEP USM, 2006.
4. Grati, A. *Romanul ca lume postBABELică: despre dialigism, polifonie, heteroglosie și carnavalesc*. Chișinău: Gunivas, 2009.
5. Lovinescu, M. *O istorie a literaturii române pe unde scurte: 1960-2000*. București: Humanitas, 2014.
6. Manolescu, N. *Literatura română postbelică. Lista lui Manolescu. 1.Poezia*. Brașov: AULA, 2001
7. Manolescu, N. *Literatura română postbelică. Lista lui Manolescu. 2.Proza. Teatrul*. Brașov: AULA, 2001
8. Manolescu, N. *Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc*. București: 100+1 Gramar, 2005.
9. Manolescu, N. *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*. Pitești: Paralela 45, 2008.
10. Simion, E. *Scriitori români de azi. Vol. I-IV*. București-Chișinău: David & Litera, 1998.

Opțională:

1. Balotă, N. *Universul prozei*. București: Eminescu, 1976.
2. Băileșteanu, F. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: IRIANA, 1995.
3. Borza, C. *Marin Sorescu: singur printre canonici*. București: Art, 2014.
4. Ciocanu, I. *Rigorile și splendorile prozei „rurale” (Studiu asupra creației literare a lui Vasile Vasilache)*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2000.
5. Ciopraga, C. *Personalitatea literaturii române*. Iași: Princeps Edit, 2007.
6. Lungu, E. *Raftul cu himere*. Chișinău: Știința, 2004.
7. Mușat, C. *Strategiile subversiunii. Incursiuni în proza postmodernă*. București: Cartea Românească, 2008.
8. Tatomirescu, I. P. *Generația resurecției poetice din 1965-1970*. Timișoara: Augusta, 2005.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Strategii și tehnici narative
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	dr. conf. Vlad Caraman
Cadre didactice implicate	prof. univ. Al Burlacu
e-mail	vladcaraman@yahoo.it

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.06.A.031	2	III	VI	24	12	12

Descriere succintă a corelării/integrării cursului cu/în programul de studii

Cursul universitar opțional de **Strategii și tehnici narative** se ține la finele studiilor filologice cu statut de inițiere în naratologie. Studiarea tehnicilor narative în roman. Urmărirea particularităților distincte ale fiecărei tehnici narative. Cercetarea creației unor romancieri, reprezentativi prin strategiile și tehnicile narative utilizate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive: se exprimă, preponderent, în *competența literară*, prin care studentul va demonstra înțelegerea unei sau altei tehnici narative. Cunoașterea contextului cultural istoric în care au activat romancierii. Cunoașterea romanelor și terminologiei specifice naratologiei.

Competențe de învățare: se manifestă, preponderent, în *competența pragmatică* – informarea privind problemele naratologiei. Capacitatea de a identifica tehnici narative caracteristice romanului doric, ionic și corintic, soluționarea ambiguităților și a problemelor de recunoaștere corectă. Priceperea de a consulta sursele cu statut normativ pentru naratologie. (de ex: Figuri narative)

Competențe de aplicare: studentul va interpreta adecvat tehnica narativă, va compara diverse tehnici ale mai multor scriitori din aceeași perioadă istorică, dar și din perioade diferite. Va fi în stare să compună un text narativ, în baza unei tehnici speciale.

Competențe de analiză: se vădesc, preponderent, în *competența de critică*, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii de analiză literară, argumentându-și opțiunea cu referințe la sursele credibile; va efectua analiza complexă a oricărui roman veritabil; va ști să examineze mai multe puncte de vedere și să ia o decizie științific întemeiată.

Competențe de comunicare: se demonstrează, preponderent, ca o *competență literară* generală și de *competență socioculturală*, în toate textele literare, prin respectarea normei și prin valorificarea potențelor expresive ale structurilor artistice.

Competențe la nivel de integrare: se probează ca o *competență literară* generală, prin care studentul admite existența altor puncte de vedere asupra fenomenului literar și este capabil să discute problemele de naratologie; face dovada (a) unei viziuni de sistem asupra naratologiei; (b) a înțelegerii importanței și a locului tehnicilor narative în roman; (c) a capacității de a sesiza o anumită tehnică narativă și a priceperii de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.

Finalități de studii

Să identifice și să analizeze argumentat o anumită tehnică narativă, la diferite niveluri și din diverse perspective.
Să rezolve problemele specifice analizei strategiilor și tehnicilor narative, prin metodele utilizate de critica literară de azi.
Să interpreteze științific elementele de naratologie.
Să facă dovada unei viziuni concrete asupra strategiilor și tehnicilor narative, prin orice produse evaluabile (text

<p>narativ, referat, discurs, eseu, studiu de caz). Să comunice corect, oral și în scris, respectând norma limbii literare.</p>
<p>Precondiții</p> <p>Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2. Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul naratologiei, teoriei, criticii și istoriei literare. Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza texte literare.</p>
<p>Unitățile de curs</p>
Tema 1. Conceptele de strategie și tehnică narativă
Tema 2. Naratologia, istoria conceptului
Tema 3. Elementele de bază ale textului narativ
Tema 4. Modalități de expunere în roman
Tema 5. Figuri narative în roman
Tema 6. Strategii și tehnici narrative în romanul doric
Tema 7. Strategii și tehnici narrative în romanul ionic
Tema 8. Strategii și tehnici narrative în romanul corintic
<p>Strategii de evaluare</p> <p>Evaluarea orală la examenul final presupune proba teoretică (prezentarea a două subiecte teoretice) și proba practică (elaborarea unui text narativ). Evaluarea curentă se bazează pe (1) rezultatele a două răspunsuri la seminarii, (2) portofoliul textelor pentru lectură obligatorie, (4) participarea la prezentări și discuții în timpul seminarelor (5) o evaluare complexă finală. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.</p>
<p>Bibliografie</p>
<p>Obligatorie:</p> <ol style="list-style-type: none"> Oswald Ducrot, Jean-Marie Schaeffer, Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului, București, Ed. Babel, 1996 Gh. N. Dragomirescu. Mică enciclopedie a figurilor de stil, editura Științifică și enciclopedică, 1975 Adrian Marino. Hermeneutica ideii de literatură, Cluj, Dacia, 1987 Dicționar de estetică generală, București, Editura Politică, 1972 Terminologie poetică și retorică, Iași, Editura Universității “Al. I. Cuza”, 1994 Dicționar de terminologie literară, București, Editura Științifică, 1970 <p>Opțională:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mihail Bahtin, Probleme de literatură și estetică, București, Univers, 1982 Umberto Eco, Șase plimbări prin pădurea narativă, Constanța, Pontica, 1997 Gerard Genette, Figuri, București, Univers, 1978 L. Ionescu-Ruxăndoiu, Narațiune și dialog în proza românească, București, Ed. Științifică, 1991 Jaap Lintvelt. Punctul de vedere. Încercare de tipologie narativă, București, Univers, 1994 Tzvetan Todorov, Poetica. Gramatica Decameronului, București, Univers, 1975

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I
Denumirea cursului	Introducere în romanistică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra Limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Lucia Cepraga
Cadre didactice implicate	Boz Olga
e-mail	cepraga.lucia@upsc.md , cepragalucia@ase.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
F.06.O.032	4	3	6	48	24	24

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul de *Introducere în romanistică* se axează pe abordarea diacronică a formării, dezvoltării și funcționării limbilor romanice, oscilând între aspecte de sociolingvistică și comparativistică, gramatică istorică și geografie lingvistică. Studenții vor însuși cunoștințe despre procesul de constituire și răspândire în lume a grupului de limbi romanice, vor analiza fenomenele lingvistice în evoluție, urmărind continuitatea de la limba latină spre romanicele actuale. În cadrul cursului, se vor aprofunda cunoștințele despre sistemul și structura limbii, cu referire la limbile cunoscute de studenți, în primul rând, la limba română (franceză, italiană, spaniolă). Cursul cultivă viziunea de ansamblu asupra limbii ca sistem și structură, ca fenomen social în permanentă evoluție.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- **Competențe cognitive:** formarea unei culturi filologice, de aplicare a cunoștințelor de bază din domeniul *limbii și literaturii române, al didacticii limbii și literaturii române* în cadrul profesional și în viața cotidiană.
- **Competențe cognitive:** cunoașterea și înțelegerea sistemului limbii și a funcționării acestuia în procesul comunicării; interpretarea științifică a proceselor și fenomenelor active la etapa actuală de dezvoltare a limbii române literare.
- **Competențe de comunicare** în limba maternă, într-o manieră clară și precisă, oral și în scris, utilizând un limbaj elevat, achizițiile intelectuale din domeniul *limbii și literaturii române*, în diverse contexte socioculturale și profesionale.
- **Competențe de aplicare:** comentarea argumentată a fenomenelor lingvistice și literare, caracteristice limbii și literaturii române, la diferite niveluri și din diverse perspective.
- **Competențe de analiză:** analiza nivelurilor limbii în interconexiune.
- **Competențe de integrare:** producerea prezentărilor personalizate la subiecte de lingvistică romanică și la subiecte interdisciplinare, în conexiune cu istoria națională și universală.

Finalități de studii realizate la finele cursului

La finele cursului, studenții vor fi capabili:

- să descrie evoluția limbilor romanice în legătură cu evenimentele istorice care le-au influențat;
- să prezinte grupul limbilor romanice și teritoriile de răspândire a lor;
- să definească și să ilustreze cele mai frecvente modificări în sistemul fonetic, lexical și gramatical al limbilor romanice;
- să delimiteze limbile romanice în baza aspectului fonic și grafic;
- să analizeze faptele de limbă atestate în diferite limbi romanice (forme paradigmatică, cuvinte cu etimon comun latinesc) prin raportarea la modificările poziționale și combinatorii;
- să interpreteze lexicul limbilor romanice actuale prin referire la vocabularul fundamental, stratificare, diferențiere diacronică, diatopică și diastratică;
- să comenteze evoluția structurii gramaticale a limbilor romanice de la sintetism la analitism;
- să integreze cunoștințele de limbă română, limbă străină și lingvistică teoretică în interpretarea stării actuale a limbilor romanice.

Precondiții

- Cunoștințe de bază despre limbă ca sistem și structură, clasificarea genealogică a limbilor indo-europene, cunoașterea limbii latine (paradigme, lexic de bază), a limbii române și a unei limbi străine, preferabil, romanice; cunoștințe generale (nivel de liceu) de istorie universală și geografie. capacitate de analiză, comentare și interpretare a faptelor de limbă;
- competențe de utilizare a surselor științifice, a dicționarelor monolingve (explicative, etimologice) și bilingve, de interpretare științifică a faptelor de limbă.

Unități de curs

1. Introducere în curs. Obiectul de studiu al romanisticii. 2. Limba latină ca sursă a limbilor romanice. 3. Evoluția limbilor romanice. Aspectul fonetic și aspectul grafic al evoluției. 4. Evoluția vocabularului limbilor romanice. 5. Evoluția structurii morfologice a limbilor romanice. 6. Structuri sintactice ale limbilor romanice.

Strategii de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri și seminare interactive, prezentări, consultații.

Strategii de evaluare

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două evaluări curente, în timpul semestrului, la orele practice (seminare), prin rezolvarea testelor.

Evaluarea 1: Analiza reflexelor fonetice a 4 cuvinte latine în limbile romanice *română, franceză, italiană, spaniolă, portugheză*.

Evaluarea 2: Test-grilă la subiectul *Structura gramaticală a limbilor romanice*.

Examenul de curs se desfășoară în baza biletului cu 3 subiecte, dintre care I subiect este teoretic și 2 subiecte sunt aplicative.

Nota finală se constituie din următoarele componente:

40% – Nota de la examenul final;

60% – Nota medie de la cele două evaluări.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Coșeriu, E., Lingvistica din perspectivă spațială și antropologică, Chișinău, 1994.
2. Curs de gramatică istorică a limbii române, Chișinău, 1991.
3. Evdoșenco, A.P., Introducere în studiul filologiei romanice, Chișinău, 1987.
4. Gheorghe, Gabriel, Proverbele românești și proverbele lumii romanice, Studiu comparativ, București, 1986.
5. Goga, E., Curs de romanistică, vol. I-III, București, 1977.
6. Sala, M., Vintilă-Ionițoiu, R. Limbile lumii. Chișinău, 1993.
7. Алисова, Т.Б., Репина, Т.А., Таривердиева, М.А., Введение в романскую филологию, Москва, 1987.
8. www.dpel.unilat.org
9. www.lexilogos.com

Opțională:

1. Barborică, E., Onu, L., Teodorescu M., Introducere în filologia română, București, 1978.
2. Coșeriu, E., Unitatea limbii române: planuri și criterii //LR (Chișinău), 1994, nr.5-6.
3. Eremia, A., Statele lumii, Chișinău, 2000.
4. Piescu, M., Livescu, M., Introducere în studiul limbilor romanice, Craiova, 1978.
5. Raievschi, N., Contactul romanicilor răsăriteni cu slavii, Chișinău, 1988.
6. Rosetti Al., Istoria limbii române. București, 1986.
7. Sala, M., Aventurile unor cuvinte românești, Vol.I,II, București, Univers Enciclopedic, 2006
8. Sala, M., De la latină la română, 2012, TPB
9. Сравнительно-сопоставительная грамматика романских языков, Проблема структурной общности, Москва, 1972.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Etica pedagogică și cultura profesională
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Catedra Științe ale Educației și Management
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Țărnă Ecaterina, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Țărnă Ecaterina, doctor în pedagogie, conferențiar universitar
e-mail	tarna.ecaterina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
G.07.O.033	2	4	VII	24	12	12

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Etica pedagogică este un curs obligatoriu și necesar studenților pentru dezvoltarea personală și profesională. Cursul este raportat la realitățile teoretice și practice, optând pentru asigurarea calității în formarea inițială prin orientarea la standardele de formare profesională a personalului educațional. Cursul respectiv răspunde cerințelor interdisciplinare și constituie o punte de legătură dintre domeniile pedagogiei, filosofiei și psihologiei, între sfera privată și cea publică a experienței personale și profesionale. De asemenea, având în vedere ansamblul pregătirii metodologice, cursul are ca scop fundamentarea abilităților și deprinderilor practice pentru: formarea și dezvoltarea capacității de a analiza comportamentul prin prisma normelor specifice deontologiei pedagogice, antrenarea deprinderilor de conduită în raport cu normele etice, formarea capacităților empatice și a tactului pedagogic, formarea atitudinii respectuoase față de elevii cu CES, dezvoltarea atitudinii nonconflictuale, crearea unei culturi organizaționale etc. Disciplina abordează problematica formării profesionale din perspectiva exigențelor prevăzute în *Codul de etică al cadrului didactic*, elaborat în baza art. 135, alin. (6)-(8), din Codul Educației nr. 152 din 17 iulie 2014, aprobat de Parlamentul Republicii Moldova și publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 319-324 din 24 octombrie 2014, art.634. *Etica pedagogică* propune studenților activități practice de dezvoltare personală, punând accent pe cunoașterea și recunoașterea valorilor pedagogice ca surse ale dezvoltării atitudinii nonconflictuale din perspectiva integrării profesionale.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

- Identificarea noțiunilor de bază, fenomenelor și proceselor specifice eticii pedagogice.
- Aplicarea principiilor și respectare normelor deontologice în raport cu prevederile *Codului de etică al cadrului didactic*.
- Asumarea responsabilității de a elabora și implementa programe speciale de conduită etică în baza *Referențialului valoric, domeniul Științe ale Educației*.
- Cunoașterea și recunoașterea valorilor pedagogice ca surse ale dezvoltării atitudinii nonconflictuale din perspectiva integrării profesionale.
- Adaptarea paradigmelor etice în diverse activități practice de distingere a comportamentului moral,

amoral, imoral și dezvoltarea competențelor de rezolvare a conflictelor educaționale.

- Antrenarea spiritului de inițiativă în activități de învățare și de cercetare privind comportamentul etic, formarea capacităților empatice și a tactului pedagogic.
- Conștientizarea necesității de autocontrol, de valorificare a proceselor și patternurilor de autodezvoltare.

Finalități de studii

La nivel de cunoaștere:

- Să definească conceptele: „etică pedagogică”, „cod de etică”, „referențial valoric”, „valori morale/profesionale”, „dezvoltare personală/profesională”, „comportament profesional”, „deontologie” etc.
- Să cunoască *Codul de etică al cadrului didactic* și *Referențialul valoric, domeniul Științe ale Educației*.
- Să identifice, prin prisma principiilor etice, valorile profesionale în raport cu normele comportamentului etic.
- Să profileze valențele formative și rolul categoriilor etice în procesul educativ.
- Să recunoască, prin prisma teoriilor și modelelor, fenomenele și procesele care favorizează sau împiedică dezvoltarea personală/profesională
- Să cunoască și să recunoască valorile pedagogice ca surse ale dezvoltării atitudinii nonconflictuale din perspectiva de integrare profesională.
- Să stabilească raportul dintre dimensiunea morală a personalității profesorului și dimensiunea morală a personalității elevului.

La nivel de aplicare

- Să utilizeze cunoștințele teoretice în domeniul aplicativ și să demonstreze abilitățile de management al informației (capacitatea de a extrage, a analiza și a produce informații).
- Să aplice principiile, normele de conduită și valorile profesionale prevăzute în *Codul de etică al cadrului didactic*.
- Să aplice *Referențialul valoric, domeniul Științe ale Educației* în diverse contexte profesionale și să dezvolte mecanisme specifice de sesizare/ informare/ formare a personalității sub aspect moral.
- Să manifeste gândire pozitivă și comportament proactiv în evaluarea și soluționarea dilemelor etice.
- Să aplice cunoștințele despre valorile pedagogice ca surse ale dezvoltării atitudinii nonconflictuale în perspective de integrare profesională.
- Să demonstreze responsabilitate pentru organizarea activităților practice de dezvoltare personală și profesională.
- Să determine dimensiunile comportamentului moral în raport cu cel amoral, imoral și să demonstreze creativitate în elaborarea proiectelor de cercetarea vizând *problematicele eticii în sistemul educațional*.

La nivel de integrare;

- Să generalizeze și să particularizeze importanța eticii pedagogice pentru favorizarea climatului pozitiv în școală.
- Să transpună în activități practice normele de conduită și valorile profesionale prevăzute în *Codul de etică al cadrului didactic*.
- Să proiecteze activități de formare – dezvoltare personală și profesională în baza *Referențialului valoric, domeniul Științe ale Educației*.

<ul style="list-style-type: none"> • Să se adapteze la diverse contexte educaționale și să demonstreze competente practice în proiectarea principiilor etice de dezvoltare personală/profesionale • Să gestioneze eficient situațiile conflictuale și să aprecieze importanța valorilor pedagogice în evaluarea și soluționarea dilemelor etice. • Să planifice activități practice de dezvoltare personală și profesională. • Să gestioneze eficient dificultățile comportamentale și să implementeze proiecte inovaționale sistemice vizând dezvoltarea culturii etice în sistemul educațional.
<p>Precondiții</p> <p>Studentii trebuie să posede cunoștințe generale despre „etică pedagogică”, „cod de etică”, „referențial valoric” „valori morale/profesionale”, „dezvoltare personală/profesională”, „cultură profesională”, „deontologie”; să dezvolte deprinderi de empatie și tact pedagogic; să identifice și să interpreteze diverse metode de autoeducație morală și profesională; să manifeste atitudine nonconflictuală în prevenirea și rezolvarea conflictelor prin aplicarea normelor etice; să aprecieze rolul eticii în formarea și dezvoltarea competențelor profesionale.</p>
<p>Unități de conținut</p> <p>Unitatea de învățare 1. Etica – etimologia, definiții și delimitări conceptuale</p> <p>Unitatea de învățare 2. Codul etic al cadrelor didactice – necesitate categorică și necondiționată</p> <p>Unitatea de învățare 3. Perspectiva integrării valorilor etice în activitatea profesională</p> <p>Unitatea de învățare 4. Principiile și categoriile eticii pedagogice</p> <p>Unitatea de învățare 5. Obligativitatea conștientizării regulilor deontologice</p> <p>Unitatea de învățare 6. Universul valorilor – considerațiuni generale pentru cadrele didactice</p> <p>Unitatea de învățare 7. Valorile pedagogice și comportamentul etic profesional</p> <p>Unitatea de învățare 8. Normele profesionale, autoeducația și responsabilitatea pedagogică</p> <p>Unitatea de învățare 9. Evaluarea și soluționarea dilemelor etice în educație</p> <p>Unitatea de învățare 10. Personalitatea și autoritatea profesională</p> <p>Unitatea de învățare 11. Dimensiuni etice ale comunicării în mediul educațional</p> <p>Unitatea de învățare 12. Cultura profesională, tactul și măiestria cadrelor didactice</p>
<p>Strategii de predare și învățare</p> <p>Strategii menite să asigure o învățare activă și creatoare a cunoștințelor și abilităților: strategiile didactice interactive; strategii didactice de tip expozitiv-euristic; strategii didactice de tip algoritmatizat; strategia învățării bazate pe gândire critică (SÎGC); strategia învățării prin rezolvarea de probleme (SIRP) etc.</p>
<p>Strategii de evaluare</p> <p>Calitatea participării studenților: discuții, dezbateri, răspunsuri orale, elaborarea și susținerea prezentărilor, consultarea surselor bibliografice de bază, două probe obligatorii (proiectul de dezvoltare personală, portofoliul). Prezența la curs este obligatorie. Studenții sunt responsabili de studierea conținutului și realizarea lucrărilor. Activitățile solicitate studenților pentru evaluarea pe parcurs intră obligatoriu în nota finală. Portofoliul (proiectele, referatele, testele etc.) predate după termenul fixat nu se iau în considerare. Rezultatele evaluării curente constituie - 60% din cota notei finale. Nota de la examen va constitui 40 % din cota notei finale. Evaluarea finală – examen scris.</p>

Bibliografie

Obligatorie:

1. Albu G., Cojocaru V.M. Universul Valoric al profesorului. Iași: Institutul European, 2019. 162p.
2. Callo T., Pâslaru Vl. ș.a. *Perspectiva axiologică asupra educației în schimbare*. Chișinău: Academia de Științe a RM, Institutul de Științe ale Educației. 2011. 141p.
3. Capcelea V. *Etica*. Chișinău: Arc. 2003.
4. Chiriac V. *Etica și eficiența profesională*. București: All, 2005
5. Copoeru I., Szabo N. *Etica și cultura profesională*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință. 2008
6. Grigoraș I. *Probleme de etică. Curs universitar*. Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza ” 1999
7. Mândăcanu V. *Etica pedagogică praxiologică*. Chișinău: Pontos. 2010. 588 p.
8. Mândăcanu V. *Profesorul-maestru*. Chișinău: Editura: Pontos. 2009. 628p.
9. Miroiu M., Blebea G. *Introducere în etica profesională*. București: Ed. Trei. 2001
10. Singer P. *Tratat de etică*. Iași: Polirom. 2006. 604p.
11. Țarnă E. *Bazele comunicării*. Curs universitar. Ediția a II-a, Chișinău: Prut Internațional, 2017, 408 p.
12. Țarnă E. *Conflictologia. Note de curs*. Chișinău: UPS „I. Creangă”. 2019. 275 p.

Opțională:

1. Bauman Z. *Etica postmodernă*. Timișoara: Amarcord. 2000. 280 p.
2. Cucuș C. *Pedagogie și axiologie*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1995. 160 p.
3. Gîncu I. *Dimensiunea valorică a competenței profesionale*. Chișinău: Centrul Educațional PRO DIDACTICA. 2014. Revista „Didactica-Pro”, nr.1. p. 19-24.
4. Grünberg Ludwig. *Axiologia și condiția umană*. București: Politica. 1972. 379p.
5. Iluț P. *Valori, atitudini și comportamente sociale. Teme actuale de psihosociologie*. Iași: Polirom. 2004. 256p. ISBN: 973-681-763-6
6. Iluț P. *Valori, atitudini și comportamente sociale*. Iași: Polirom, 2004. 256p.
7. Sîrbu T. *Etica și virtuți morale*. Iași: Ed. Societății Academice. 2005
8. Șustag Z., Ignat C. *Modalități alternative de soluționare a conflictelor*. București: Ed. Universitară. 2008
9. Williams B. *Moralitatea. O introducere în etică*. București: Editura Punct. 2002

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I – Licență
Denumirea cursului	Lingvistica generală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limbă și literatură română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Aliona Zgardan Crudu
Cadre didactice implicate	Dr., conf. univ. Matieț-Paraschiv Violeta
e-mail	matiet.violeta@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.07.O.034	4	IV	VII	48	24	24

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

La cursul *Lingvistica generală*, studenții își vor actualiza cunoștințele însușite la cursul *Introducere în lingvistică* despre sistemul și structura limbii, trăsăturile, importanța, funcțiile limbii în societate, legăturile limbii cu alte fenomene, științe. Totodată, studenții vor studia și analiza informații noi despre apariția și evoluții lingvistice ca știință, școli, curente, centre lingvistice, savanți care au studiat/studiază limba.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

- **cognitive:** cunoașterea conceptelor fundamentale ale filologiei; interpretarea fenomenelor lingvistice din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; identificarea și selectarea surselor bibliografice pentru asimilarea și aplicarea informației literare și științifice noi;
- **de aplicare:** identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lingvistice, caracteristice limbii române, la diferite niveluri și din diverse perspective; rezolvarea problemelor specifice analizei lingvistice, prin metodele utilizate de lingvistica modernă; realizarea diverselor acte comunicative și elaborarea diferitor tipuri de texte în limba română literară;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict;
- **de comunicare:** cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a tactului și a deontologiei profesionale în cadrul comunicării; utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise;
- **de învățare:** autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

- **cognitive:** înțelegerea structurilor și scopurilor sistemelor educaționale; cunoașterea normelor limbii literare și aplicarea ei în comunicarea scrisă și orală; realizarea unei cercetări educaționale în diferite contexte; capacitatea de a evalua programe și tehnologii educaționale; interpretarea procesului educațional realizat la lecțiile de limba și literatura română din perspectivă standardelor, criteriilor și indicatorilor de calitate;

- **de aplicare:** inventarea și proiectarea noilor concepții în legătură cu filologia, operaționalizarea terminologiei de ultimă oră; documentarea holistică în raport cu probleme de interes profesional; alegerea variantelor de soluționare a problemelor din domeniu; eficientizarea activității profesionale, prin utilizarea noilor tehnologii de predare-învățare-evaluare, adaptate la condițiile interne; aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate; aplicarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale celor străine în activitatea profesională; operaționalizarea principiilor calității în domeniul limbii și literaturii române, axate pe acordarea serviciilor didactice eficiente, accesibile, comprehensive, sustenabile, centrate pe nevoile școlii și ale societății; utilizarea rațională și funcțională a standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minime privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, literare, educaționale; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic și literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict; aplicarea diverselor modalități de colaborare cu structurile administrativ-culturale în vederea asigurării unui proces prolific de dezvoltare a limbii;
- **de comunicare:** demonstrarea capacității de a se exprima în limba română într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale; demonstrarea abilităților de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihosocială și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj profesional;
- **de învățare:** identificarea resurselor necesare pentru studierea limbii române, analiza și sinteza informației necesare demersului de autoformare; demonstrarea capacității de informare la zi privind activitatea educațională realizată la lecțiile de limba și literatura română, colaborarea cu școala, societatea, elevii, părinții; autoreglarea parcursului de formare profesională continuă.

Finalități de studii

Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale științelor filologice și sociale/de cultură generală pentru realizarea educației lingvistice.

Să elaboreze materialele didactice necesare asigurării procesului educațional.

Precondiții

Cunoștințe de bază despre limbă ca fenomen social, sistemul și structura limbii, despre lingvistică, în calitate de știință, asimilate în special la cursul de *Introducere în lingvistică*, dar și la alte cursuri studiate: *Limba română contemporană, Istoria limbii, Dialectologia* ș.a.

Unități de curs

1. Lingvistica premodernă: în Antichitate și în Evul mediu. 2. Lingvistica modernă: elaborarea metodei comparativ-istorice; elaborarea lingvisticii generale. 3. Naturalismul lingvistic. Concepția lui A. Schleicher. 4. Psihologismul lingvistic (H. Steinthal, A. Potebnea). 5. Școala neogramaticilor. 6. Școlile antineogramaticiste. 7. Școlile structuraliste. 8. Integralismul lingvistic. Concepția lui E. Coșeriu

Metode și tehnici de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, proiecte; consultații.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: participare la discuții în timpul seminarelor, lucrări scrise, prezentări PPT, referate, analize etc.

Evaluarea periodică I se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea periodică II se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.
Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare – test (cu itemi eterogeni).
Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la evaluarea semestrială; 40% – nota medie de la cele două evaluări periodice; 20% – nota medie de la evaluările curente.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Chomsky, N. *Cunoașterea limbii*. București, 1996.
2. Lyons, J. *Introducere în studiul limbii*. București, 1996.
3. Matcaș, N. et al. *Lingvistică generală*. Chișinău, 1989.
4. Zgardan, A. *Interferența dimensiunilor umane ale limbajului uman*. În: Un lingvist pentru secolul XXI. Chișinău: Știința, 2002, pp. 99-100.

Opțională:

6. Wald, L. *Sisteme de comunicare umană*. București, 1973.
7. Zgardan, A. *Utilizarea surselor lexicografice în studierea limbii și literaturii: Curs opțional pentru gimnaziu. Curriculum. Repere conceptuale și metodologice*. Chișinău: Tipogr. „Garamont Studio”. Chișinău, 2016.
8. Zgardan, A. *Motivarea în denominarea plantelor de câmp*. Conferința științifică jubiliară „Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău la 65 de ani”. 20-21 septembrie 2005. Vol. II. Chișinău: Tipografia Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, pp. 143-147.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Teoria literaturii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie, Catedra Limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Al. Burlacu
Cadre didactice implicate	Vlad Caraman
e-mail	<i>burlacu.alexandru@upsc.md</i>

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.07.O.035	4	IV	VII	48	24	24

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii	
Cursul universitar de Teorie a literaturii se ține la finele studiilor filologice cu statut de privire generală asupra a ceea ce este literatura. Studiarea în diacronie a teoriilor și conceptelor principale care au stat la baza evoluției ideii de literatură. Urmărirea particularităților distincte ale canoanelor literaturii române și universale. Caracteristicile de bază și structura operei literare. Genuri și specii literare, teoria procesului literar modern etc.	
Competențe dezvoltate în cadrul cursului	
Competențe generice:	
cognitive	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea conceptelor fundamentale ale teoriei literare; • Interpretarea fenomenelor literare din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; • Amplificarea cunoștințelor teoretice în funcție de noile realități ale activității profesionale.
de aplicare	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea și analiza argumentată a fenomenelor literare la diferite niveluri și din diverse perspective; • Comentarea și analiza multiaspectuală a textelor literare românești și străine; • Interpretarea procesului literar și a textelor literare române în raport cu procesul literar mondial; • Aplicarea diverselor strategii și tehnici de asimilare a materiei teoretice și de aplicații pe textul literar și nonliterar, pentru atingerea la clasă a obiectivelor curriculare.
de analiză și sinteză	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea orală și scrisă a problemelor de teorie și istorie a literaturii române, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; • Manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; • Evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice.
de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; • Identificarea, analiza și contribuția la soluționarea problemelor comunitare; • Utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; • Comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise.
de învățare	<ul style="list-style-type: none"> • Autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

Competențe cognitive: se exprimă, preponderent, în *competența literară istorică*, prin care studentul va demonstra înțelegerea conceptelor de teorie literară. Cunoașterea contextului cultural istoric în care au activat teoreticienii din toate timpurile. Cunoașterea operelor teoretice de bază și terminologia specifică teoriei literare.

Competențe de învățare: se manifestă, preponderent, în *competența pragmatică* – informarea privind problemele hermeneuticii ideii de literatură. Capacitatea de a identifica concepte caracteristice teoriei literaturii, soluționarea ambiguităților și a problemelor de recunoaștere corectă. Priceperea de a consulta sursele cu statut normativ pentru teoria literară (de ex. *Poetica, Estetica, Teoria receptării, Hermeneutica, Semiotica, Ființă și timp, Timp și ființă* etc.).

Competențe de aplicare: studentul va interpreta adecvat sensurile conceptului teoretic, textului de interpretare, va compara diverse teorii din perioade diferite de evoluție a literaturii. Va respecta principiile de structurare caracteristice operei literare.

Competențe de analiză: se vădesc, preponderent, în *competența de critică*, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii de analiză literară, argumentându-și opțiunea cu referințe la sursele credibile; va efectua analiza complexă a oricărui text teoretic scris în limba română; va ști să examineze mai multe puncte de vedere și să ia o decizie științific întemeiată.

Competențe de comunicare: se demonstrează, preponderent, ca o *competență literară* generală și de *competență socioculturală*, în toate textele literare și teoretice, prin respectarea normei și prin valorificarea potențelor expresive ale structurilor artistice.

Competențe la nivel de integrare: se probează ca o *competență literară* generală, prin care studentul admite existența altor puncte de vedere asupra fenomenului literar și este capabil să discute problemele de teorie, critică și istorie literară; face dovada (a) unei viziuni de sistem asupra fenomenului literar; (b) a înțelegerii importanței și a locului teoriei literaturii între disciplinele literare; (c) a capacității de a sesiza specificul conceptelor de teorie literară și a priceperii de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.

Finalități de studii

Să identifice și să analizeze argumentat fenomenul literar din toate perioadele literaturii române și universale, la diferite niveluri teoretice și din diverse perspective analitice.

Să rezolve problemele specifice analizei textului literar și teoretic, prin metodele utilizate de critica literară de azi.

Să interpreteze științific procesele și fenomenul literar din toate perioadele literaturii.

Să facă dovada unei viziuni concrete asupra sistemului teoriei literare, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).

Precondiții

Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2.

Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul teoriei, criticii și istoriei literare.

Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza texte teoretice și literare.

Unități de învățare

1. Noțiuni generale. Evoluția conceptului de teorie literară. 2. Abordarea extrinsecă și intrinsecă a operei literare. 3. Ce este literatura? 4. Limbajul comun și limbajul poetic. 5. Structura operei literare. 6. Imaginea artistică a omului în opera literară. Personajul literar. 7. Figuri narative. 8. Genuri și specii literare. 9. Curente literare și culturale. 10. Canoanele literaturii române.

Strategii de predare-învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, lucrări de portofoliu, proiecte, consultații. Metode de dezvoltare a gândirii critice; dezbateri; conversația euristică; problematizarea; studiul bibliografiei. Proceduri de analiză reciprocă a probelor de evaluare. Prelegeri interactive cu aplicarea TIC. Organizarea dezbaterilor, situații problematice.

Strategii de evaluare

Evaluarea orală la examenul final presupune proba teoretică (prezentarea a două subiecte teoretice) și proba practică (analiza unei opere teoretice).

Evaluarea curentă se bazează pe (1) rezultatele a trei răspunsuri la seminarii, (2) portofoliul textelor pentru lectură

obligatorie, (3) eseu la tema Ce este literatura? (4) participarea la prezentări și discuții în timpul seminarelor (5) o evaluare complexă finală.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Dumitru Tucan. *Teoria literaturii: perspective istorice și analitice asupra textului literar*, Timișoara: Editura Universității de Vest, 2018.
2. Valentina Enciu, *Teoria literaturii în 100 termeni. Memorator*, 120 p., Editura Arc, 2010.
3. Angheliescu M., Ionescu C., Lăzărescu Gh. *Dicționar de termeni literari*. – Buc., f.a.
4. Bociort J.F. *Curs de teoria literaturii*. – Timișoara, 1977.
5. Cimpoi, M. *Dicționar de teorie și critică literară*. Ed. Bibliotheca, 2016.
6. *Dicționar de teorie literară*. Grati A., Corcinschi N., Ch., ARC., 2017.
7. Ducrot O., Schaeffer J. M. *Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului*. – Buc., 1996.
8. Ferber Michel. *Dicționar de simboluri literare*. – Chișinău, 2001.
9. Rene Wellek și Austin Warren. *Teoria literaturii*, EPLU, 1967
10. Petraș Irina. *Teoria literaturii (Curenți, figuri de stil, genuri și specii literare; metrica și prozodie)*. Dicționar-antologie. – Buc., 1996.
11. Stephane Santerres Sarkany. *Teoria literaturii*. Ed. Cartea Românească, 2000.

Opțională:

1. Adrian Marino. *Hermeneutica ideii de literatură*. – Cluj, 1987.
2. Aristotel. *Poetica*. – Buc., 1965.
3. Bahtin M. *Probleme de literatură și estetică*. – Buc., 1982.
4. Bousoño Carlos. *Teoria expresiei poetice*. – Buc., 1975.
5. Călinescu George. *Principii de estetică*. – Craiova, 1974.
6. *Ce este literatura? Școala formală rusă*. – Buc., 1983.
7. Markiewicz H. *Conceptele științei literaturii*. – Buc., 1988.

Webografia.

1. https://www.researchgate.net/publication/323585050_Teoria_literaturii_perspective_istorice_si_analitice_asupra_textului_literar
2. <https://www.scribd.com/document/47456265/Teoria-Literaturii>
3. <https://trello.com/b/P65flyr1/teoria-literaturii>

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	1 (Licență)
Denumirea cursului	Elaborarea textului științific
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Aliona Zgardan-Crudu
Cadre didactice implicate	
e-mail	zgardan.aliona@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.07.A.036	3	IV	VII	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

La cursul *Elaborarea textului științific*, studenții vor analiza trăsăturile stilului științific, vor studia structura unui text științific, speciile textului științific; își vor forma abilitățile necesare pentru elaborarea unui articol științific, a unei bibliografii, vor fi informați despre *originalitate* și *plagiat*, se vor familiariza cu noțiuni de tehnoredactare, de corectură a textului științific. La acest curs, studenții vor învăța cum se elaborează o teză de licență, de masterat și de doctor, care sunt cerințele pentru susținerea și evaluarea unor astfel de lucrări etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

- **cognitive:** cunoașterea conceptelor fundamentale ale filologiei; interpretarea fenomenelor lingvistice din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; identificarea și selectarea surselor bibliografice pentru asimilarea și aplicarea informației literare și științifice noi;
- **de aplicare:** identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lingvistice, caracteristice limbii române, la diferite niveluri și din diverse perspective; rezolvarea problemelor specifice analizei lingvistice, prin metodele utilizate de lingvistica modernă; realizarea diverselor acte comunicative și elaborarea diferitor tipuri de texte în limba română literară;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict;
- **de comunicare:** cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a tactului și a deontologiei profesionale în cadrul comunicării; utilizarea modalităților

eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise;

- **de învățare:** autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

- **cognitive:** înțelegerea structurilor și scopurilor sistemelor educaționale; cunoașterea normelor limbii literare și aplicarea ei în comunicarea scrisă și orală; realizarea unei cercetări educaționale în diferite contexte; capacitatea de a evalua programe și tehnologii educaționale; interpretarea procesului educațional realizat la lecțiile de limba și literatura română din perspectivă standardelor, criteriilor și indicatorilor de calitate;
- **de aplicare:** inventarea și proiectarea noilor concepții în legătură cu filologia, operaționalizarea terminologiei de ultimă oră; documentarea holistică în raport cu probleme de interes profesional; alegerea variantelor de soluționare a problemelor din domeniu; eficientizarea activității profesionale, prin utilizarea noilor tehnologii de predare-învățare-evaluare, adaptate la condițiile interne; aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate; aplicarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale celor străine în activitatea profesională; operaționalizarea principiilor calității în domeniul limbii și literaturii române, axate pe acordarea serviciilor didactice eficiente, accesibile, comprehensive, sustenabile, centrate pe nevoile școlii și ale societății; utilizarea rațională și funcțională a standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, literare, educaționale; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic și literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict; aplicarea diverselor modalități de colaborare cu structurile administrativ-culturale în vederea asigurării unui proces prolific de dezvoltare a limbii;
- **de comunicare:** demonstrarea capacității de a se exprima în limba română într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale; demonstrarea abilităților de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihosocială și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj profesional;
- **de învățare:** identificarea resurselor necesare pentru studierea limbii române, analiza și sinteza informației necesare demersului de autoformare; demonstrarea capacității de informare la zi privind activitatea educațională realizată la lecțiile de limba și literatura română, colaborarea cu școala, societatea, elevii, părinții; autoreglarea parcursului de formare profesională continuă.

Finalități de studii

Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale științelor filologice și sociale/de cultură generală pentru realizarea educației lingvistice.

Să comunice corect și eficient în context educațional.

Să proiecteze și să realizeze demersul educațional la disciplina predată și la activitățile extracurriculare în conformitate cu prevederile actelor normative ale Republicii Moldova.

Să elaboreze materialele didactice necesare asigurării procesului educațional.

Precondiții

Cunoștințe de bază despre stilurile funcționale ale limbii în general și despre stilul științific în special, achiziționate la cursurile de *Introducere în lingvistică, Limba română contemporană (lexicologie, fonetică, morfologie)*. Cunoașterea exigențelor punctuației și ale ortografiei în structurarea unui text în formă scrisă.

Studentii trebuie să știe că vor elabora texte științifice pe tot parcursul vieții, în virtutea profesiei alese; de aceea este important să cunoască și să respecte cerințele existente la acest capitol.

Unități de curs

1. Norme și principii de redactare a unui text științific. Trăsăturile textului științific. 2. Structura unui text științific. 3. Speciile textului științific. 4. Aparatul critic al unei lucrări științifice. 5. Bibliografia. Redactarea indicelui. 6. Corectura textului științific. Noțiuni de tehnoredactare.

Metode și tehnici de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, seminare, proiecte; consultații.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: participare la discuții în timpul seminarelor, lucrări scrise, prezentări PPT, referate, analize etc.

Evaluarea periodică I se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea periodică II se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare – test (cu itemi eterogeni).

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la evaluarea semestrială; 40% – nota medie de la cele două evaluări periodice; 20% – nota medie de la evaluările curente.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Avrănescu, A., Gândea, V. *Introducere în documentarea științifică*. București: Editura Academiei, 1960.
2. Biriș, V. *Tehnoredactare. Cărți, reviste, ziare*. București: Axy Impex, 2003.
3. Condrea, I. *Introducere în tehnica cercetării. Teze de an și de licență*. Chișinău, 1997.
4. Florea, C. *Ce cercetăm, cum cercetăm*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.
5. Rad, I. *Cum se scrie un text științific în domeniul științelor umaniste. Principii și norme de redactare a unor lucrări: de licență, de masterat, de doctorat, pentru gradul didactic etc.* Cluj-Napoca: Accent, 2007.
6. Rad, I. *Cum se scrie un text științific. Disciplinele umaniste*. Iași: Polirom, 2008.

Opțională:

1. Drașoveanu, D.D. *Teze și antiteze în sintaxa limbii române*. Cluj-Napoca: Clusium, 1997.
2. Eco, U. *Cum se face o teză de licență. Disciplinele umaniste*. Traducere de G. Popescu. Constanța: Pontica, 2000 (ediția a II-a – Iași: Polirom, 2007).
3. Ferreol, G., Flageul, N. *Metode și tehnici de exprimare scrisă și orală*. Traducere de Ana Zăstroiu. Argument de Corneliu Bălbă. Iași: Polirom, 1998.
4. Irimia, D. *Introducere în stilistică*. Iași: Polirom, 1995.

5. Zgardan, A. *Impactul stilistic al utilizării/neutilizării virgulei în text*. În: Metaliteratura. Analele Facultății de Filologie. Chișinău: U.P.S. „Ion Creangă”. Vol. 10, 2004, pp. 184-187.
6. Zgardan, A. *Creativitatea lexicală: normă și uz*. În: Filologia modernă: realizări și perspective în context european. Chișinău, 2008, pp. 381-386.
7. Zgardan, A. *Morfologia limbii române (curs practic)* – o carte necesară. În: revista Limba română. 2005, nr. 12, pp. 131-132.
8. Zgardan, A. *Realizarea paradigmatică și sintagmatică a elementelor lexicale polisemantice*. În: Omagiu academicianului Silviu Berejan, Bălți-Chișinău. Bălți: Presa universitară bălțeană, 2002, pp. 180-185.
9. Zgardan, A. *Tehnică Secvențe Contradictorii*. În: Didactica Pro, 2001, nr. 4 (9), pp. 58-59.
10. Zgardan-Crudu, A. *Realizarea comunicării interculturale în baza modernizării și internaționalizării vocabularului limbii române*. În: Diversitatea lingvistică și dialogul intercultural în procesul de comunicare. Coordonatori Liuba Petrenco și Ludmila Braniște. Chișinău-Iași: Editura Vasiliana '98, 2013, pp. 65-68.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I
Denumirea cursului	Analiza textului literar
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie, Catedra Limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2, din 21.IX.2022
Titular de curs	Nina Corcinschi
Cadre didactice implicate	
e-mail	corcinschi.nina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru I	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.07.A.037	3	IV	VII	36	18	18

Descrierea succintă a integrării cursului în programul de studii:

Studierea metodelor, criteriilor și principiilor de analiză a textului literar. Teorii, discuții, polemici despre conceptul de analiză a textului literar. Textul operei lirice.

Criterii și principii de analiză. Textul operei epice. Alte criterii și principii de analiză. Teoriile structurii textului literar de diferite genuri și specii.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

- **Competențe cognitive:** cunoașterea terminologiei din domeniul ...; cunoașterea rigorilor artistice ale textului ...
- **Competențe de învățare:** cunoașterea și utilizarea vocabularului adecvat textelor ...
- **Competențe de aplicare:** utilizarea diverselor tehnici de analiză a textului ...;
- **Competențe de analiză:** evaluarea textelor din perspectivă ...;
- **Competențe de integrare:** formarea culturii literar-artistice prin receptarea și interpretarea lucrărilor de referință ale ... în contextul literaturii culte și a culturii naționale / universale; formarea competențelor de muncă intelectuală necesare unui filolog.
- **Competențe de comunicare:** se demonstrează ca o competență literară-artistică generală, precum și socioculturală, în toate textele literare, prin respectarea normei ...

Finalități de studii realizate la finele cursului:

- să se orienteze în sistemul structurii și compoziției textului literar;
- să analizeze textul operei lirice la nivel fonetic, lexical-semantic, morfo-sintactic și stilistic;
- să analizeze textul operei epice, structura și instanțele comunicării narative;
- să delimiteze proprietățile eului poetic în cadrul textului liric (transgresarea, măștile, cunoașterea și autocunoașterea etc.)
- să diferențieze tipurile de naratori și relațiile lor cu personajele și autorul în cadrul textului narativ;
- să depisteze funcțiile figurilor de stil în textul liric;
- să precizeze tehnicile narative și eficiența lor în cadrul textului narativ.

Precondiții:

- studenții trebuie să cunoască fenomenul literar pentru a putea aplica noțiunile de teorie literară;

- competența de comunicare orală și scrisă, capacitatea de interpretare a textelor beletristice.
Teme de bază: Conceptul de text. Tipurile de text. Text, context, intertext, textualizare. Text și comunicare. Textul operei lirice. Compoziția. Substructura. Structura. Suprastructura. Relația structurală. Nivelele textului poetic. Relația autor-narator-personaj și relația narator-autor-faptele narative. Relațiile temporale și spațiale în narațiune. Tehnicile narative.
Strategii de predare și învățare: Se efectuează analiza unui text liric și a unui text narativ precizându-se condițiile și sarcinile finalizării. La sfârșitul cursului se prezintă materialele lucrului efectuat pe parcursul orelor academice și extraauditoriale. Frecvența este liberă. Materialele pentru curs vor fi disponibile în varianta electronică sau în aspect de text tipărit.
Strategii de evaluare: Examenul oral conform subiectelor programate. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% lucrarea finală de examen, 60% evaluările, participarea la discuții.
Bibliografie Obligatorie: 1. Conteanu Ion, Cum vorbim despre text, în vol. Analiza de texte, București, 1986. 2. Plet, H. F., Știința textului și analiza de text, București, 1983. 3. Parfene C., Teoria și analiza literară, București, 1993. 4. Genet Gerard, Introducere în arhitext. Funcțiune și dicțiune, București, 1994. 5. G. Crăciun, Introducere în teoria literaturii, București, 1993. Opțională: 1. Valette Bernard, Romanul. Introducere în metoda și tehnica de analiză literară, București, 1997. 2. Barthes Roland, Romanul scriitorii, București, 1987.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	1 (Licență)
Denumirea cursului	Stilistica funcțională, ALTA
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Aliona Zgardan-Crudu
Cadre didactice implicate	
e-mail	zgardan.aliona@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru I	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.08.A.038	3	IV	VIII	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul de *Stilistică funcțională. ALTA* este orientat spre asimilarea varietății funcțional-stilistice a limbii române, a normelor limbii literare și a rigorilor pentru fiecare stil și substil. Studenții vor analiza, vor interpreta și vor produce texte funcționale, prescrise de conținuturile curriculare la disciplina *limba și literatura română* pentru gimnaziu și liceu, urmărind manifestarea sistemului limbii și funcționarea ei în diverse domenii de activitate umană. Cursul pregătește, de asemenea, pentru prestarea unor servicii filologice în alte domenii decât sistemul educațional: redactare și producere de texte publicistice, științifice, oficiale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

- **cognitive:** cunoașterea conceptelor fundamentale ale filologiei; interpretarea fenomenelor lingvistice din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; identificarea și selectarea surselor bibliografice pentru asimilarea și aplicarea informației literare și științifice noi;
- **de aplicare:** identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lingvistice, caracteristice limbii române, la diferite niveluri și din diverse perspective; rezolvarea problemelor specifice analizei lingvistice, prin metodele utilizate de lingvistica modernă; realizarea diverselor acte comunicative și elaborarea diferitor tipuri de texte în limba română literară;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict;
- **de comunicare:** cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a tactului și a deontologiei profesionale în cadrul comunicării; utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și

culturii filologice; comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise;

- **de învățare:** autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

- **cognitive:** înțelegerea structurilor și scopurilor sistemelor educaționale; cunoașterea normelor limbii literare și aplicarea ei în comunicarea scrisă și orală; realizarea unei cercetări educaționale în diferite contexte; capacitatea de a evalua programe și tehnologii educaționale; interpretarea procesului educațional realizat la lecțiile de limba și literatura română din perspectivă standardelor, criteriilor și indicatorilor de calitate;
- **de aplicare:** inventarea și proiectarea noilor concepții în legătură cu filologia, operaționalizarea terminologiei de ultimă oră; documentarea holistică în raport cu probleme de interes profesional; alegerea variantelor de soluționare a problemelor din domeniu; eficientizarea activității profesionale, prin utilizarea noilor tehnologii de predare-învățare-evaluare, adaptate la condițiile interne; aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate; aplicarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale celor străine în activitatea profesională; operaționalizarea principiilor calității în domeniul limbii și literaturii române, axate pe acordarea serviciilor didactice eficiente, accesibile, comprehensive, sustenabile, centrate pe nevoile școlii și ale societății; utilizarea rațională și funcțională a standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate;
- **de analiză și sinteză:** prezentarea orală și scrisă a problemelor de lingvistică, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, literare, educaționale; manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan lingvistic și literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul de activitate profesională; evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice; utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict; aplicarea diverselor modalități de colaborare cu structurile administrativ-culturale în vederea asigurării unui proces prolific de dezvoltare a limbii;
- **de comunicare:** demonstrarea capacității de a se exprima în limba română într-o manieră clară și precisă, atât oral, cât și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale; demonstrarea abilităților de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihosocială și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj profesional;
- **de învățare:** identificarea resurselor necesare pentru studierea limbii române, analiza și sinteza informației necesare demersului de autoformare; demonstrarea capacității de informare la zi privind activitatea educațională realizată la lecțiile de limba și literatura română, colaborarea cu școala, societatea, elevii, părinții; autoreglarea parcursului de formare profesională continuă.

Finalități de studii

Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale științelor filologice și sociale/de cultură generală pentru realizarea educației lingvistice.

Să comunice corect și eficient în context educațional.

Să proiecteze și să realizeze demersul educațional la disciplina predată și la activitățile extracurriculare în conformitate cu prevederile actelor normative ale Republicii Moldova.

Să elaboreze materialele didactice necesare asigurării procesului educațional.

Precondiții

Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2.

Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul lingvisticii, lexicologiei, lexicografiei, morfologiei, sintaxei. Studenții trebuie să posede, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza faptele de limbă; abilități de utilizare a surselor (dicționare, enciclopedii, monografii, studii, site-uri, texte literare și nonliterare etc.).

Studentii trebuia să fi citit textele canonice ale literaturii române.

Unități de curs

1. Conceptul de stilistică. Noțiunile de bază ale stilisticii lingvistice. Experimentul stilistic. 2. Aspectul social-normativ al comunicării și varierea stilistică. Evoluția normei limbii române. Tipologia greșelilor de stil. Redactarea stilistică a textului. 3. Varietăți funcțional-stilistice ale limbii române. Principii de clasificare a stilurilor funcționale. 4. Stilul oficial-administrativ. Caracteristicile lingvistice ale textelor oficiale. 5. Stilul științific. Particularitățile lexicale ale stilului științific. Specificul terminologic. 6. Stilul publicistic. Tipologia textelor publicistice. Publicistica artistică. Genuri și specii ale stilului publicistic. Publicitatea. 7. Stilul beletristic (al literaturii artistice). Specificul comunicării artistice.

Metode și tehnici de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, seminare, proiecte; consultații.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: participare la discuții în timpul seminarelor, lucrări scrise, prezentări PPT, referate, analize etc.

Evaluarea periodică I se bazează pe (1) prezentarea orală a 3 aspecte de respectare a normei (procesarea a 5 pagini din DOOM 2019, DEX și rezumatul unui articol de cultivare a limbii).

Evaluarea periodică II se va realiza prin o lucrare scrisă, de analiză a stilisticii unui text artistic/poetic de ½ pagină A4.

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare – test (cu itemi eterogeni).

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la evaluarea semestrială; 40% – nota medie de la cele două evaluări periodice; 20% – nota medie de la evaluările curente.

Bibliografie

Obligatorie:

1. *Enciclopedia limbii române*. București: Nemira, 2005.
2. Guțu Romalo, V. *Corectitudine și greșală: limba română de azi*. București: Humanitas, 2008.
3. Irimia, D. *Introducere în stilistică*. Iași: Polirom, 1999.
4. Marin, V. *Stilistică și cultivare a vorbirii*. Chișinău: Lumina, 1991.
5. Marin, V. *Stilistică și cultivare a vorbirii. Exerciții*. Chișinău: Lumina, 1998.
6. Paliu, A. *Cultura comunicării*. Chișinău: Epigraf, 1997.
7. Parpală-Afana, E. *Introducere în stilistică*. Pitești: Paralela 45, 1998.
8. Popescu, M. *Dicționar de stilistică*. București: ALL, 2008.
9. Zgardan, A. *Impactul stilistic al utilizării/neutilizării virgulei în text*. În: Metaliteratura. Analele Facultății de Filologie. Chișinău: U.P.S. „Ion Creangă”. Vol. 10, 2004, pp. 184-187.

Opțională:

1. Dragomirescu, A., Nicolae, A. *101 greșeli de lexic și de semantică*. București: Humanitas, 2011.
2. *Ești cool și dacă vorbești corect*. București: Univers Enciclopedic Gold, 2010.
3. Gruită, G. *Moda lingvistică 2007. Norma, uzul și abuzul*. Pitești: Paralela 45, 2007.
4. Zafiu, R. *101 cuvinte argotice*. București: Humanitas, 2010.
5. Zgardan, A. *Realizarea sintagmatică a unor termeni cromatici formați cu sufixul -iu în limba română*. În: Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului”. Conferința de totalizare a muncii științifice și științifico-didactice a corpului profesoral-didactic pentru anul 2012. Volumul III, Chișinău, 2013, pp. 3-9.
6. Zgardan, A. *Predarea-învățarea textului nonliterar în clasele de gimnaziu: de la textul literar spre textul funcțional*. În: Probleme ale Științelor Socioumaniste și Modernizării Învățământului. Materialele Conferinței științifice anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă”: 2013. Vol. 1.Coord. I.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Postmodernismul românesc
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de filologie și istorie Catedra Limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Dr. hab., prof. univ. Alexandru Burlacu
Cadre didactice implicate	Dr. hab. în filologie Nina Corcinschi
e-mail, site	alex Burlacu1@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.08.A.039	3	IV	VIII	36	18	18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul universitar de Postmodernism românesc constituie o introducere în istoria fenomenului literar postmodern, fiind destinată studenților filologi, interesați de o pregătire riguroasă și de a atinge performanțe maxime atât în procesul de învățare, cât și în activitatea pedagogică. Conținutul cursului constituie o sinteză coerentă și unitară, cu funcționalitate teoretică și practică, a concepției asupra acestui fenomen mondial. Atenția se concentrează asupra problemelor fundamentale din aria fenomenului literar postmodernist. Se va porni de la o privire generală asupra postmodernității ca fenomen social și postmodernismului ca fenomen cultural, apoi se va continua cu teme în care se vor analiza particularitățile postmodernismului românesc, completate cu aplicații pe poezie, proză, dramă, apărute atât în România, cât și în Republica Moldova. Se vor prezenta gradat numeroase teorii asupra fenomenului postmodernist la nivel global și cel românesc, multiple aplicații practice, precum și noi modele de analiză ale textului postmodern. Algoritmii preconizați pentru analiza literară iau în considerație stadiul investigațiilor specializate, achizițiile teoretice și metodologice în vederea surprinderii cât mai reușite a miracolului fiecărei creații și a semnalării inefabilului caracteristic textului literar. Studenții trebuie să obțină pe final capacitatea de a combina observațiile critice cu comentariile filozofice și psihologice, să emită judecăți axiologice și metaliterare, având conștiința faptului că literatura face parte dintr-un complex cultural indivizibil. Cursul presupune și cunoașterea literaturii critice la temă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive: cunoașterea obiectului de studiu al disciplinei; identificarea metodelor de cercetare în domeniu; determinarea particularităților procesului literar postmodern.

Competențe de învățare: capacitatea de a însuși și a analiza informații; de a efectua analize de poetică și naratologie pe textele postmoderniştilor.

Competențe de aplicare: capacitatea de a opera cu conceptul de postmodernism; de a identifica însemnele postmodernității și postmodernismului în fenomenul cultural și în textul artistic; de a alcătui un portofoliu care să conțină ideile generale ale filosofilor și teoreticienilor postmodernismului;

Competențe de analiză: capacitatea de analiză comparativă, de explicare a noutății de viziune a optzeciștilor; de a identifica temele și tehnicile narrative specifice optzeciștilor.

Competențe de comunicare: se demonstrează în practica de analiză a fenomenului literar, atât în cadrul orelor, cât și în cel al evenimentelor literare sau culturale.

Competențe la nivel de integrare: stabilirea locului paradigmei postmoderne în istoria culturii și literaturii române; aprecierea importanței cunoașterii literaturii scrise în registru postmodern; determinarea nivelului de sincronizare a literaturii române.

<p>Finalități de studii</p> <p>să se orienteze cu lejeritate în materia nouă a literaturii postmoderniste; să-și exprime atitudinile și gândirea critică prin interpretarea cât mai personală a valorii unor texte literare sau fenomene culturale; să identifice și să comenteze anumite fenomene din literatura națională în raport cu fenomenele literare (curente, școli, mode literare ș.a.) din literatura mondială.</p>
<p>Precondiții</p> <p>Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2. Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul teoriei literare, poeziei, istoriei literaturii române și universale. Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza opera artistică.</p>
<p>Unități de conținut</p> <p>Tema 1. Postmodernismul, studiu introductiv.</p> <p>Tema 2. Poetica postmodernismului.</p> <p>Tema 3. Precursori ai postmodernismului românesc.</p> <p>Tema 4. Postmodernismul literar românesc.</p> <p>Tema 5. Poezia generației '80.</p> <p>Tema 6. Proza generației '80.</p> <p>Tema 7. Textul dramatic postmodern</p>
<p>Strategii de evaluare</p> <p>Evaluarea orală la examenul final presupune prezentarea a două subiecte teoretice și analitice. Evaluarea curentă se bazează pe (1) rezultatele a 8 evaluări curente la seminare, (2) a unei evaluări în scris, (3) evaluarea portofoliului. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.</p>
<p>Strategii de predare și învățare</p> <p>Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, lucrări de portofoliu, proiecte, consultații. Metode de dezvoltare a gândirii critice; dezbateri; conversația euristică; problematizarea; studiul bibliografiei. Proceduri de analiză reciprocă a probelor de evaluare. Prelegeri interactive cu aplicarea TIC. Organizarea dezbaterilor, situații problematice.</p>
<p>Bibliografie</p> <p>Obligatorie:</p> <p>Lecturi obligatorii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Orice din poezii Allen Ginsberg, Jack Kerouac, Laurence Ferlinghetti, Gregori Corso. 2. Orice din prozatorii John Barthes, Thomas Pynchon. 3. Umberto Eco <i>Numele trandafirului</i>. 4. Poezia manieristă românească: Leonid Dimov, Emil Brumaru, Romulus Vulpescu, Virgil Mazilescu, Șerban Foarță, Arcadie Suceveanu, Nicolae Dabija. 5. Una din cele patru părți ale tetralogiei <i>Ingeniosul bine temperat</i> de Mircea Horia Simionescu. 6. Poezii semnate de Mircea Cărtărescu, Florin Iaru, Alexandru Mușina, Romulus Bucur, Traian T. Coșovei, Ion Stratan, Liviu Antonesei, Nichita Danilov, Marta Petreu, Magda Cârneli, Nicolae Popa, Eugen Cioclea, Vsevolod Ciornei, Valeriu Matei, Emilian Galaicu-Păun, Andrei Țurcanu, Leo Bordeianu, Teo Chiriac, Călina Trifan, Lorina Bălțeanu, Irina Nechit, Valeria Grosu, Grigore Chipper, Ghenadie Postolache, Dumitru Crudu ș.a. 7. Proza scurtă semnată de Mircea Nedelciu, Gheorghe Iova, Gheorghe Ene, Daniel Vighi, Grigore Chipper, Constantin Cheianu, Anatol Moraru, Ghenadie Postolache, Vitalie Ciobanu, Emilian Galaicu-Păun, Dumitru Crudu, Iulian Ciocan, Mihail Vakulovski și Alexandru Vakulovski. 8. Mircea Mihăieș, Mircea Nedelciu și Adriana Babeți, romanul <i>Femeia în roșu</i>. 9. Mircea Nedelciu, romanul <i>Tratament fabulatoriu</i>.

10. Vasile Gârneț, romanul *Martorul*.
11. Savatie Baștovoii, romanul *Iepurii nu mor*.
12. Vitalie Ciobanu, romanul *Schimbarea din strajă*.
13. Emilian Galaicu-Păun, *Gesturi. Trilogia nimicului*.
14. Matei Vișniec, piesele *Țara lui Guși*, *Angajare de clovn*.
15. Dumitru Crudu, volumul de teatru *Salvați Bostonul*.

Bibliografie obligatorie:

1. Barthes Roland, *Gradul zero al scriiturii. Noi eseuri critice*. Traducere din franceză de Alex. Cistelean, Chișinău, Cartier, 2006.
2. Cărtărescu Mircea, *Postmodernismul românesc*. București, 1999.
3. Călinescu Matei, *Cinci fețe ale modernității: modernism, avangardă, decadență, kitsch, postmodernism*, București, 1995. Lyotard Jean-François, *Condiția postmodernă*, Editura Babei, București, 1993.
4. *Competiția continuă. Generația 80 în texte teoretice*, Gheorghe Crăciun, Pitești, Ed. Vlasie, 1994.
5. Fukuyama Francis în *Sfârșitul istoriei și ultimul om*, Editura Paideia, București, 1994.
6. Petrescu Liviu, *Poetica postmodernismului*, Pitești, Ed. Paralela 45, 1996.
7. Hutcheon Linda, *Politica postmodernismului*, București, Nemira, 1997.
8. Vattimo Gianni, *Sfârșitul modernității*, Editura Pontica, Constanța, 1993.

Opțională:

1. Cârneli Magda, *Arta anilor '80. Texte despre postmodernism*, București, Ed. Litera, 1996.
2. Chiper Grigore, *Poezia optzecistă. Schimbare de paradigmă*, Iași, Tipomoldova, 2013.
3. Diaconu Mircea A., *Poezia postmodernă*, Brașov, Aula, 2002.
4. Iaru Florin, *La cea mai înaltă ficțiune*, Editura Cartea Românească, București, 1984.
5. Grati Aliona, *Fenomenul literar postmodernist*. Ediție redactată și adăugită, Chișinău, 2015, pe siteul de autor alionagrati.net.
6. Manolescu Nicolae, *Despre poezie*, București, Ed. Cartea Românească, 1987.
7. Mușat Carmen, *Perspective asupra romanului românesc postmodern și alte ficțiuni teoretice*, Pitești, Ed. Paralela 45, 1998.
8. Leahu Nicolae, *Poezia generației '80*, Chișinău, Cartier, 2000.
9. Perian Gheorghe. *Scriitori romani postmoderni*, București, Ed. Didactică, 1996.
10. Simuț I. *Incursiuni în literatura actuală*. Iași 2000.
11. Țurcanu Lucia, *Poezia manieristă românească*, Chișinău, Știința, 2015.
și altele indicate în Notele de curs: Grati Aliona, *Fenomenul literar postmodernist*. Ediție redactată și adăugită, Chișinău, 2015, pe siteul de autor alionagrati.net.